سوره

حمد و بقره

ترجمه

ترکی آذری

احمد کاویان پور

سورهٔ

حَمد و بَقره

ترجمهٔ کِی آذری

احمد کاویان پور

سوره‌ٔ حمد و بقره ترجمهٔ ترکی آذری

ناشر احمد کاویان‌پور

حروفچین و لیتوگراف آرش

چاپ زشدیه

چاپ اول تیر – ۱۳۶۴

تیراژ ۳۰۰۰ جلد

حق چاپ محفوظ و مخصوص مولف

شماره تائیدیه سازمان تبلیغات اسلامی ۶۶۰۴ / ۶۴/۴/۱۷ /س‌ت /۱/ ۵۲

نشانی – تهران خیابان خیام مقابل پارک شهر انتشارات آتروپات

تلفن ۳۱۷۴۴۱

اللهّا شکر

اللّه ،ای منیم خالقیم ،ای منیم سحر و آخشام دعامی إشیدن؛ سنین درگاهینداطاعتیم آزوگناهیم چوخدر .آخرت تدار کینده اَلی بوشام دنیادا ،دنیا مالی خاطرینا سندن اوزاق دوشدوم ،بیرزمان متوجه اولدوم که عمریمین چوخی هدره گئدیب و آزی قالمیشدی .ئوزیمه گلدیم سنین درگاهیوه عبادت و سجده اِتمگی داهاگؤزل گؤردوم .

ای منی یارادان ،ای منی هیچدن وجوده گتیرن ،اوجا سسیلن سنی سسلیرم .منی نظردن سالما .منیم سعادتیم تماما" سنین رحمتیوه و عنایتیوه بسته لیگی وار .سنین کمک لیگین اولماسا هیچ ایش باشا یئتمز .سن ایسته یب سن که منی خلق إدیب سن ،پس منیم خالقیم سنسن مندن اوزاق اولما ،منه رحمت گؤندر و منه نجات وئر .

ای منیم اللهیم ،ای منیم عادل پروردگاریم ،من اسلام و پاک دینی که رسول اکرمه (ص) گؤندریب سن ،آتا و آنا یانیندا تعلیم آلدیم و ایمان گتیردیم .سن اونلاری ئوزرحمتیوه داخل إت واونلاری ئوز رحمتیندن اوزاق سالما .

قادراللهاشکرإدیرم که بوکتابین وسیله سیلن منی نصیحت إدیب ومنیم دعامی که دوداقلاریمین آراسیندان بی ریا خارج اولور إشیدیر و امیدوارم که منیم قدملر یمی ئوزاحکامی نین عمل إتمگی باره سینده محکم و ثابت إتسین .آمین یارب العالمین .

پروردگارا ،سن ئوزون بوخدمتی مندن قبول إت و منه کمک اول تـا
سین تسبیحاتیوی خلق اوچون بیان إدیم و بیلسینلرکه‌انسانِ اندیلار
وانسان‌خلق‌اولونوبلاروبیلسینلر که انسانا انسانیت لازم در.انسان
تورپاقدان خلق اولونوب و تورپا قدایاشاییب و تورپاقا گئده جکدر
گره ک هیچوقت تکبرإتمه سینلرومغرور اولما سینلار.
اللّه دان جمیع مسلمانلا راو چون موفقیت و سعادت‌آرزواإدیرم‌واللّه
دان ایستیرم که بیزه اینانان قلب عطاإتسین.

آمین یارب‌العالمین

تهران - ۱۳۶۴ - شمسی

دین خادمی_ احمدکاویان‌پور

الله جلّ جلالهٗ

سُورَةُ الفَاتِحَةِ

ترتيبها ١ — آياتها ٧

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ١
ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٢ ٱلرَّحۡمَٰنِ
ٱلرَّحِيمِ ٣ مَٰلِكِ يَوۡمِ ٱلدِّينِ ٤
إِيَّاكَ نَعۡبُدُ وَإِيَّاكَ نَسۡتَعِينُ ٥
ٱهۡدِنَا ٱلصِّرَٰطَ ٱلۡمُسۡتَقِيمَ ٦
صِرَٰطَ ٱلَّذِينَ أَنۡعَمۡتَ عَلَيۡهِمۡ غَيۡرِ
ٱلۡمَغۡضُوبِ عَلَيۡهِمۡ وَلَا ٱلضَّآلِّينَ ٧

فاتحه الکتاب

بسم الله الرحمن الرحیم (۱)

حمداللّٰهاکه‌عالَم لرین پروردگاری در (۲) باغیشلیان
ومهربان‌در (۳) دین (حساب‌وجزا) گونونون‌صاحبی
در (۴) پروردگارا ،فقط سنه عبادت إدیریک و سندن
کمکا یستیریک (۵) بیزی‌دوز یو لاهدایت بویـور (۶)
اوکسلرین یولونا که اونلا رانعمت وئریب‌سن نه او
کسلرین‌یولوناکما ونلاراغضب‌إدیب‌سن‌ونه‌حق‌یولوندان
چیخمیشلارین یولونا (۷)

ترتيبها ٢ سُورَةُ البَقَرَةِ آياتها ٢٨٦

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓ ١ ذَٰلِكَ ٱلْكِتَٰبُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى
لِّلْمُتَّقِينَ ٢ ٱلَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِٱلْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ
ٱلصَّلَوٰةَ وَمِمَّا رَزَقْنَٰهُمْ يُنفِقُونَ ٣ وَٱلَّذِينَ
يُؤْمِنُونَ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ
وَبِٱلْءَاخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ٤ أُوْلَٰٓئِكَ عَلَىٰ هُدًى
مِّن رَّبِّهِمْ ۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ٥

بقره سوره‌سی ـ ۲

بسم الله الرحمن الرحیم

الم (قرآنین رموزیندن‌واسراریندن‌در) (۱) بوکتاب‌که
اونداهیچ‌شک‌وشبهه یوخدر، پرهیز کارلارین راهنما
سیدر (۲) اوکسلری که غیب عالَمینه ایمان‌گتیریبلر،
نماز قیلیرلار و اونعمتلر دن که اونلارا روزی
وئرمیشیک (یوخسول‌لارا) باغیشلیر لار (۳) و اوکسلری
که ایمان گتیریرلراونا که اللّه تعالی سنه وسندن ایره-
لی پیغمبر لره گؤندریب واونلارئوزلری عالم آخرته
اینانیب‌ویقین‌ایدیبلر (۴) اونلارپروردگارین لطفوندن
هدایت اولونوبلارو حقیقتده همانلار عالَمین نجات
تاپمیشلاری در (۵)

إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ سَوَآءٌ عَلَيۡهِمۡ ءَأَنذَرۡتَهُمۡ أَمۡ لَمۡ تُنذِرۡهُمۡ
لَا يُؤۡمِنُونَ ٦ خَتَمَ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ وَعَلَىٰ سَمۡعِهِمۡۖ وَعَلَىٰٓ
أَبۡصَٰرِهِمۡ غِشَٰوَةٞۖ وَلَهُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٞ ٧ وَمِنَ ٱلنَّاسِ
مَن يَقُولُ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَبِٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ وَمَا هُم بِمُؤۡمِنِينَ ٨
يُخَٰدِعُونَ ٱللَّهَ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَمَا يَخۡدَعُونَ إِلَّآ أَنفُسَهُمۡ
وَمَا يَشۡعُرُونَ ٩ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٞ فَزَادَهُمُ ٱللَّهُ مَرَضٗاۖ
وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمُۢ بِمَا كَانُواْ يَكۡذِبُونَ ١٠ وَإِذَا قِيلَ لَهُمۡ
لَا تُفۡسِدُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ قَالُوٓاْ إِنَّمَا نَحۡنُ مُصۡلِحُونَ ١١
أَلَآ إِنَّهُمۡ هُمُ ٱلۡمُفۡسِدُونَ وَلَٰكِن لَّا يَشۡعُرُونَ ١٢ وَإِذَا قِيلَ
لَهُمۡ ءَامِنُواْ كَمَآ ءَامَنَ ٱلنَّاسُ قَالُوٓاْ أَنُؤۡمِنُ كَمَآ ءَامَنَ ٱلسُّفَهَآءُۗ
أَلَآ إِنَّهُمۡ هُمُ ٱلسُّفَهَآءُ وَلَٰكِن لَّا يَعۡلَمُونَ ١٣ وَإِذَا لَقُواْ
ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ قَالُوٓاْ ءَامَنَّا وَإِذَا خَلَوۡاْ إِلَىٰ شَيَٰطِينِهِمۡ قَالُوٓاْ إِنَّا
مَعَكُمۡ إِنَّمَا نَحۡنُ مُسۡتَهۡزِءُونَ ١٤ ٱللَّهُ يَسۡتَهۡزِئُ بِهِمۡ وَيَمُدُّهُمۡ
فِي طُغۡيَٰنِهِمۡ يَعۡمَهُونَ ١٥ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ٱشۡتَرَوُاْ ٱلضَّلَٰلَةَ
بِٱلۡهُدَىٰ فَمَا رَبِحَت تِّجَٰرَتُهُمۡ وَمَا كَانُواْ مُهۡتَدِينَ ١٦

(یا پیغمبر) اوکسلر که کافراولدولار، اونلار او چون برابر دراگر قور-
خوداسان یاقور خود میاسان، ایمان گتیرمزلر (۶) اللـهین قهـری
اونلارین قلبی نی مهرله یب و قولا قلارینا و گؤزلرینه پرده سالیب
که‌حقیقتی فهم إتمیرلروا ونلارا وچون بیوگ عذاب وار (۷) انسانلاردان
واردرکه (ظاهرده) دئییرلر. بیزاللـها وآخرتگونونما یمان‌گتیرمیشیک،
ولی ایمان گتیرمه یبلر (۸) ایستیرلر که اللـهی واهل ایمانی آلدات
سینلارولی ئوزلر یندن سوای بیرکسی آلداتمیرلاروآنلامیر لار (۹)
اونلارین قلبینده (جهل و نفاق) مرضی وار، اللـه دااونلارین مرضین
آرتیردی و یالان دانیشماقلاری اوچون اونلارادرد آرتیران عذاب
وار (۱۰) وقتی اونلا را دئییلدی که یئرده فساد إتمه‌ین، دئدیلر که
بیزفقط صلاحی لن عمل إدیریک (۱۱) بیلین و آگاه اولون‌که اونلار
ئوزلری مفسد دیلر ولی بیلمیرلر (۱۲) و چوناونلارادئییلدی‌ایمان
گتیرین، نئجه‌که خلق ایمان گتیردیلر، دئدیلر آیا بیزده سفیه لـر
کیمی‌ایمان‌گتیرک؟آگاماولون‌که اونلار ئوزلری سفیه دیلر اما بیلمیرلر
(۱۳) وقتی اهل ایمانینان ملاقات إدیرلر، دئییرلر. بیزایمان گتیر-
میشیک وچون ئوزشیطانلارینان خلوت إدیرلر، دئییرلر. بیز باطنده
سیزده نیک، دوزی بودر که مؤمنلری استهزاء إدیریک (۱۴) اللـه دا
اونلاری استهزاء إدیب و اونلاری ضلالتده ترک إدرتاداها آرتیـق
سرگردان و حیران قالسینلار (۱۵) همانلاردیلار که ضلالتی هدایت
برابرینده‌آلیبلار واونلارین بوتجارتی نفع إتمـه‌یب وهدایت‌تاپمه-
یبلار (۱۶).

مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ ٱلَّذِى ٱسْتَوْقَدَ نَارًا فَلَمَّآ أَضَآءَتْ مَا حَوْلَهُۥ
ذَهَبَ ٱللَّهُ بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِى ظُلُمَٰتٍ لَّا يُبْصِرُونَ ﴿١٧﴾ صُمٌّۢ
بُكْمٌ عُمْىٌ فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿١٨﴾ أَوْ كَصَيِّبٍ مِّنَ ٱلسَّمَآءِ فِيهِ
ظُلُمَٰتٌ وَرَعْدٌ وَبَرْقٌ يَجْعَلُونَ أَصَٰبِعَهُمْ فِىٓ ءَاذَانِهِم مِّنَ ٱلصَّوَٰعِقِ
حَذَرَ ٱلْمَوْتِ ۚ وَٱللَّهُ مُحِيطٌۢ بِٱلْكَٰفِرِينَ ﴿١٩﴾ يَكَادُ ٱلْبَرْقُ يَخْطَفُ
أَبْصَٰرَهُمْ ۖ كُلَّمَآ أَضَآءَ لَهُم مَّشَوْا۟ فِيهِ وَإِذَآ أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُوا۟ ۚ
وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَأَبْصَٰرِهِمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ
شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱعْبُدُوا۟ رَبَّكُمُ ٱلَّذِى خَلَقَكُمْ
وَٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٢١﴾ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ
ٱلْأَرْضَ فِرَٰشًا وَٱلسَّمَآءَ بِنَآءً وَأَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَخْرَجَ
بِهِۦ مِنَ ٱلثَّمَرَٰتِ رِزْقًا لَّكُمْ ۖ فَلَا تَجْعَلُوا۟ لِلَّهِ أَندَادًا وَأَنتُمْ
تَعْلَمُونَ ﴿٢٢﴾ وَإِن كُنتُمْ فِى رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا
فَأْتُوا۟ بِسُورَةٍ مِّن مِّثْلِهِۦ وَٱدْعُوا۟ شُهَدَآءَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ
إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٢٣﴾ فَإِن لَّمْ تَفْعَلُوا۟ وَلَن تَفْعَلُوا۟ فَٱتَّقُوا۟
ٱلنَّارَ ٱلَّتِى وَقُودُهَا ٱلنَّاسُ وَٱلْحِجَارَةُ ۖ أُعِدَّتْ لِلْكَٰفِرِينَ ﴿٢٤﴾

اونلارین مَثلی اوکسین مَثلی کیمیدر که اود یاندیرا ،وقتیکه اودئوز اطرافینی روشن إتدی ،اللّٰه اونون ایشیغینی محو إدیب واونلاری قارا ـ نلیقدا ترک إده که (حق یولون وسعادت طریقین هیچ) گؤرمیه لر (۱۷) اونلار (حقیقت برابرینده) کرولال و کوردولار و ئوزضلالت لریندن قییتمزلر (۱۸) یااونلارین مَثلی اوکسلرین مَثلی کیمیدر که بیابانـدا تندوشدید یاغیش اونلارا اصابت إده واونلار رعدو برق قارا نلیقیندا ئولوم قورخسوندان بارماقلارین قولاقلارینا قویالار ،واللّٰهین قهری کافرلری احاطه إدر (۱۹) آزقالیر که ایلدرم اونلارین گؤزا یشیغینی محو إتسین .هروقت ایشیق گؤره لر ،ایشیقدا یول گئدرلروچون قارا ـ نلیق اولار (حیرت حالیندا) دورارلارواگراللّٰه ایسته سئیدی اونلارین قولاقلارین و گؤزلرینی کروکور إدَردیٌ البته اللّٰه هربیرزاداقادِر در (۲۰) ای انسانلار ،عبادت إدین پروردگاریزاکه سیزی و سیزدن اوّلکی ـ لری خلق إدَندر ،شاید سیزاللّٰه دان قورخان وپرهیزکارا ولاسیز (۲۱) اواللّٰهی که سیزین اوچون یئری فرش إتدی و گؤیی بناءإدیب وگؤیدن یاغیش و سونازل إتدی واونون وسیله سیلن هرنوع محصول یئـردن چیخارتدی تاسیزه روزی اولسون .ایندی که بوحقایقی بیلیرسیزداها اللّٰها تای و شریک قرار و ئرمه یین (۲۲) و اگر اونون باره سینده کـه بیزئوز بنده میزه نازل إتمیشیک شک و تردید ده اولاسیز ،پس بیـر سوره اونون مِثلین گتیرین و ئوزعالِم لریزدن اللّٰه دان سوای کمـک ـ لیک آلین اگر سیزدوز دئییر سیز (۲۳) پس اگرگتیره بیلمه دیز وهیچ وقت گتیره بیلمیه جکسیز ،قورخون او اوددان که اونون آلیشیغی (عملی پیس) آدم لر و داشلار در وکافرلر اوچون آماده اولوب (۲۴) .

وَبَشِّرِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ أَنَّ لَهُمۡ جَنَّٰتٖ
تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُۖ كُلَّمَا رُزِقُواْ مِنۡهَا مِن ثَمَرَةٖ
رِّزۡقٗا قَالُواْ هَٰذَا ٱلَّذِي رُزِقۡنَا مِن قَبۡلُۖ وَأُتُواْ بِهِۦ مُتَشَٰبِهٗاۖ
وَلَهُمۡ فِيهَآ أَزۡوَٰجٞ مُّطَهَّرَةٞۖ وَهُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ٢٥

۞ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَسۡتَحۡيِۦٓ أَن يَضۡرِبَ مَثَلٗا مَّا بَعُوضَةٗ فَمَا
فَوۡقَهَاۚ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ فَيَعۡلَمُونَ أَنَّهُ ٱلۡحَقُّ مِن
رَّبِّهِمۡۖ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فَيَقُولُونَ مَاذَآ أَرَادَ ٱللَّهُ
بِهَٰذَا مَثَلٗاۘ يُضِلُّ بِهِۦ كَثِيرٗا وَيَهۡدِي بِهِۦ كَثِيرٗاۚ
وَمَا يُضِلُّ بِهِۦٓ إِلَّا ٱلۡفَٰسِقِينَ ٢٦ ٱلَّذِينَ يَنقُضُونَ عَهۡدَ
ٱللَّهِ مِنۢ بَعۡدِ مِيثَٰقِهِۦ وَيَقۡطَعُونَ مَآ أَمَرَ ٱللَّهُ بِهِۦٓ أَن يُوصَلَ
وَيُفۡسِدُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِۚ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ ٢٧
كَيۡفَ تَكۡفُرُونَ بِٱللَّهِ وَكُنتُمۡ أَمۡوَٰتٗا فَأَحۡيَٰكُمۡۖ
ثُمَّ يُمِيتُكُمۡ ثُمَّ يُحۡيِيكُمۡ ثُمَّ إِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ ٢٨ هُوَ
ٱلَّذِي خَلَقَ لَكُم مَّا فِي ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعٗا ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰٓ إِلَى
ٱلسَّمَآءِ فَسَوَّىٰهُنَّ سَبۡعَ سَمَٰوَٰتٖۚ وَهُوَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٞ ٢٩

(یا پیغمبر) بشارت و ئرگیلن اوکسلره که ایمان گتیریبلرو یاخشی عمل انجام وئریرلر که اونلارین یئرلری بهشت باغلاری در که ایچلریندده چایلاروسولار آخیروچون او باغلارین میوه سیندن اونلارا روزی یتیشر، دئیرلر. بوهمان میوه لردن درکه قبلا " (دنیادا) بیزه روزی و ئریلیردی واومیوه لرین مِثلنی اونلارا گتیررلر و اونلارا وچون اوردا پاک وپاکیزه زوجه لروار و اونلار بهشتده همیشه لیک یاشیاجاقلار (۲۵) البته اللّه اوتانماز اوناکه پشه یا اوندان باشقاسین مَثل ووِرسون. اوکسلری که ایمان گتیر یبلر، بیلیرلر که بومَثل اونلارین پروردگاری طرفیندن بیر حقیقت درواما اوکسلر که کافر اولدولار، دئییرلر. اللّهین مقصودی بومَثل لردن نه در؟! اوبومَثلی لن چوخلارین آزقین سالار و چوخلارین هدایت اِدر. اونیلن آزقین دوشمزلرمگرفاسق لر (۲۶) اوکسلری که اللّهین عهدینی محکم اِدندن صونرا پوزور لار وا ورشته نی که اللّه تعالی اونون وصلنه امر اِدیب (صله رحم) قطع اِدیرلر و یئرده (وخلقین آراسیندا) فسادا باشلیرلار. همانلاردیلارکه (دنیا و آخرتده) زیانکاردیلار (۲۷) نئجه اللّها کافراولورسوزکه سیزئولی ایدیز، سیزی دیری اِتدی صونرا سیزی ئولدورر، دوباره سیزی دیری اِدر، صونرا دان اوناساری قییترسیز (۲۸) او اللّهی که یئرین جمیع موجوداتین سیزین اوچون خلق اِتدی، صونرا گؤیون یاراتماغینا نظر سالدی و یئدّی گؤیی یاراتدی واوهربیرزادا عالِم و آگاه در (۲۹).

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَٰٓئِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي ٱلْأَرْضِ خَلِيفَةً
قَالُوٓا۟ أَتَجْعَلُ فِيهَا مَن يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ ٱلدِّمَآءَ وَنَحْنُ
نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ قَالَ إِنِّيٓ أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ
﴿٣٠﴾ وَعَلَّمَ ءَادَمَ ٱلْأَسْمَآءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى ٱلْمَلَٰٓئِكَةِ
فَقَالَ أَنۢبِـُٔونِي بِأَسْمَآءِ هَٰٓؤُلَآءِ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٣١﴾ قَالُوا۟
سُبْحَٰنَكَ لَا عِلْمَ لَنَآ إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَآ إِنَّكَ أَنتَ ٱلْعَلِيمُ ٱلْحَكِيمُ
﴿٣٢﴾ قَالَ يَٰٓـَٔادَمُ أَنۢبِئْهُم بِأَسْمَآئِهِمْ فَلَمَّآ أَنۢبَأَهُم بِأَسْمَآئِهِمْ قَالَ
أَلَمْ أَقُل لَّكُمْ إِنِّيٓ أَعْلَمُ غَيْبَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا
تُبْدُونَ وَمَا كُنتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٣٣﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَٰٓئِكَةِ ٱسْجُدُوا۟
لِءَادَمَ فَسَجَدُوٓا۟ إِلَّآ إِبْلِيسَ أَبَىٰ وَٱسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ ٱلْكَٰفِرِينَ
﴿٣٤﴾ وَقُلْنَا يَٰٓـَٔادَمُ ٱسْكُنْ أَنتَ وَزَوْجُكَ ٱلْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا
حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَٰذِهِ ٱلشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٣٥﴾
فَأَزَلَّهُمَا ٱلشَّيْطَٰنُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ وَقُلْنَا ٱهْبِطُوا۟
بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي ٱلْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَٰعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٣٦﴾
فَتَلَقَّىٰٓ ءَادَمُ مِن رَّبِّهِۦ كَلِمَٰتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٣٧﴾

(یا پیغمبر) یادیوا سال او زمانی که پروردگارین ملک لره بویوردی . من یئرده خلیفه قراروئره‌جکم . ملکلر عرض إتدیلر . پروردگارا ، آیا اوکسلری قراروئره‌جکسن که یئرا وزونده فساد إدیب و (ناحق) قانلار توکه‌لر؟ و (بیرصورتده که) بیز ئوزوموز سنی تسبیح وتقدیس إدیریک . اللّه بویوردی . اوزادی که من (خِلقتین اسرارینی) بیلیرم ، سیزبیلمیرسیز (۳۰) اللّــه تعالی جمیع (موجوداتین) آدلارین آدمــه تعلیـــــم إتدی ، صونرا اونلارین (حقیقی سین) ملکلرین نظرینده آشکار إدیب و بویوردی . اونلارین آدلارین بیان إدین اگر سیز درست دئییر سیــز (۳۱) ملکلرعرض إتدیلر . پروردگارا ، سن پاک و منّزه‌سن . بیز بیلمیر-یک مگر اوزادی که سن ئوزون بیزه تعلیم و ئریب سن . بوحقیقت درکه سن عالِم و حکمتلی سن (۳۲) اللّه تعالی بویوردی . ای‌آدم ، ملکلــری آدلارین حقایقیندن آگاه إت . وقتیکه آدم اونلاری آدلارین حقایقیندن آگاه إتدی ، اللّه‌بویوردی . آیا من سیزه‌دئمه‌دیم که‌من گؤیلرین و یئریــن غیبنی و اسرارینی بیلیرم و اوزادی که آشکار یاگیزلین إده‌سیز ، آگاهــام ؟ (۳۳) وچون ملکلره امر إتدیک که آدمه سجده إدین ، جمیع ملک‌لر سجده إتدیلر مگر ابلیس که إبا إدیب (سؤزه باخمادی) و تکبر إیلــه دی‌و کافرلردن اولدی (۳۴) و امر إتدیک . ای آدم ، سن وعیالین بـهشتــده ساکن اولون و اوردا هرنعمتدن ایستیرسیز زحمتسیز صرف إدین ، ولی بو (قدغن اولان) آغاجا یاخینلاشماین که ظالم لردن اولارسیز (۳۵) شیطان اونلاری آلدادیب و بهشتدن چیخارتدی و اونلارا امر إتدیک : اشاغی دوشون که‌سیزبیربیریزه دشمن اولار سیز ، سیزین محل استقراریز یئردر (اوردادنیا یا گلیب واوردا دنیادان گئدرسیز) وتعیین اولموش وقته کیمی اوندان بهره آپارارسیز (۳۶) آدم کلماتی پروردگاریندان تعلیم آلدی و اللّه اونون تقصیریندن گئچیب و توبه سینی قبــول إتدی ، چونکه او توبه‌قبول إدن و مهربان در (۳۷) .

قُلْنَا ٱهْبِطُوا۟ مِنْهَا جَمِيعًا ۖ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُم مِّنِّى هُدًى فَمَن تَبِعَ
هُدَاىَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٨﴾ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟
وَكَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَآ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٣٩﴾
يَٰبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ٱذْكُرُوا۟ نِعْمَتِىَ ٱلَّتِىٓ أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا۟ بِعَهْدِىٓ
أُوفِ بِعَهْدِكُمْ وَإِيَّٰىَ فَٱرْهَبُونِ ﴿٤٠﴾ وَءَامِنُوا۟ بِمَآ أَنزَلْتُ
مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوٓا۟ أَوَّلَ كَافِرٍۭ بِهِۦ ۖ وَلَا تَشْتَرُوا۟ بِـَٔايَٰتِى
ثَمَنًا قَلِيلًا وَإِيَّٰىَ فَٱتَّقُونِ ﴿٤١﴾ وَلَا تَلْبِسُوا۟ ٱلْحَقَّ بِٱلْبَٰطِلِ
وَتَكْتُمُوا۟ ٱلْحَقَّ وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤٢﴾ وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا۟
ٱلزَّكَوٰةَ وَٱرْكَعُوا۟ مَعَ ٱلرَّٰكِعِينَ ﴿٤٣﴾ ۞ أَتَأْمُرُونَ ٱلنَّاسَ بِٱلْبِرِّ
وَتَنسَوْنَ أَنفُسَكُمْ وَأَنتُمْ تَتْلُونَ ٱلْكِتَٰبَ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٤٤﴾
وَٱسْتَعِينُوا۟ بِٱلصَّبْرِ وَٱلصَّلَوٰةِ ۚ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى ٱلْخَٰشِعِينَ
﴿٤٥﴾ ٱلَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُم مُّلَٰقُوا۟ رَبِّهِمْ وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ رَٰجِعُونَ ﴿٤٦﴾
يَٰبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ٱذْكُرُوا۟ نِعْمَتِىَ ٱلَّتِىٓ أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّى فَضَّلْتُكُمْ
عَلَى ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٤٧﴾ وَٱتَّقُوا۟ يَوْمًا لَّا تَجْزِى نَفْسٌ عَن نَّفْسٍ شَيْـًٔا وَلَا
يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَٰعَةٌ وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٨﴾

امرا تدیک .هامیز بهشتدن‌ا شا غی دوشون، هروقت منیم طرفیمدن سیزین
اوچون رهنما گلدی (اوندان تبعّیت إدین)هر کیم اوندان تبعیّت
إده ،هیچ قورخی و غصه اونلار اوچون اولمیاجاق (۳۸)واونلارکه‌کافر
اولدولار و بیزیم آیاتمیزی تکذیب إتدیلر ،هما نلار جهنم‌اهلی دیلر
وهمیشه‌لیک اوردا قالاجاقلار (۳۹)ای‌بنی‌اسرائیل ،یادیزا گتیرین
اونعمتلری که من سیزه‌عطاإتمیشم و منیم عهدیمه‌و فاإدین تاسیزین
عهدیزه وفاإدیم و تکجه مندن (ومنیم عهدیمی پوزماقدان)قورخون
(۴۰)وایمان گتیرین اوقرآنا که نازل إتمیشم و سیزین کتابلاریزی
تصدیق إدیر واوناآول کافر اولماین ومنیم آیاتمی آزقیمته ساتماین‌و
منیم قهریمدن‌قورخون (۴۱)وهیچوقت‌حقی باطل‌لباسیلن‌ئورتمه‌ین
و حقیقتی دانماین و گیزلدمه‌ین ،بیر صورتده که سیزاونون‌حقانیتنه
آگاه سیز (۴۲)نماز قیلین و زکات وئرین و رکوع إدنلریلن‌رکوع‌إدین
(۴۳)آیاخلقی یاخشی ایشلره امرإدیرسیز و ئوزوزی یاددان چیخار
دیرسیز ،بیرصورتده‌که‌سیزاللهین‌کتابینا وخویورسوز، پس‌نییه‌عاقلانه
فکرإتمیرسیز؟ (۴۴)صبر و نمازینان اللّه دان کمک لیک ایسته‌ین ،بو
حقیقتدر که اونلار چوخ بیوگ و آغیردیلار ،البته‌نااللّه‌دان قورخان
انسانلارا‌وچون (۴۵)اوکسلری که‌بیلیرلرپروردگارین‌حضورینا یتیشه‌-
جکلر واونا ساری قییته جکلر (۴۶)ای بنی اسرائیل ،اونعمتلری که‌من
سیزه عطا إتمیشم یادیزاگتیرین ومنم که سیزی اهل عالمه فضیلت
وئردیم (۴۷)وقورخون اوگوندن که اوگون بیرکس بیرکسین یئرینه
مجازات اولماز و بیرکسین شفاعتی بیرکسدن مقبول دوشمزوبیرکسین
عوضینه‌بیرکسدن‌فدیه آلینماز واونلارا‌وچون کمک لیک یتیشمز (۴۸)

وَإِذۡ نَجَّيۡنَٰكُم مِّنۡ ءَالِ فِرۡعَوۡنَ يَسُومُونَكُمۡ سُوٓءَ ٱلۡعَذَابِ
يُذَبِّحُونَ أَبۡنَآءَكُمۡ وَيَسۡتَحۡيُونَ نِسَآءَكُمۡۚ وَفِي ذَٰلِكُم بَلَآءٞ
مِّن رَّبِّكُمۡ عَظِيمٞ ٤٩ وَإِذۡ فَرَقۡنَا بِكُمُ ٱلۡبَحۡرَ فَأَنجَيۡنَٰكُمۡ
وَأَغۡرَقۡنَآ ءَالَ فِرۡعَوۡنَ وَأَنتُمۡ تَنظُرُونَ ٥٠ وَإِذۡ وَٰعَدۡنَا مُوسَىٰٓ
أَرۡبَعِينَ لَيۡلَةٗ ثُمَّ ٱتَّخَذۡتُمُ ٱلۡعِجۡلَ مِنۢ بَعۡدِهِۦ وَأَنتُمۡ ظَٰلِمُونَ
٥١ ثُمَّ عَفَوۡنَا عَنكُم مِّنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَ لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ٥٢
وَإِذۡ ءَاتَيۡنَا مُوسَى ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡفُرۡقَانَ لَعَلَّكُمۡ تَهۡتَدُونَ ٥٣
وَإِذۡ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوۡمِهِۦ يَٰقَوۡمِ إِنَّكُمۡ ظَلَمۡتُمۡ أَنفُسَكُم
بِٱتِّخَاذِكُمُ ٱلۡعِجۡلَ فَتُوبُوٓاْ إِلَىٰ بَارِئِكُمۡ فَٱقۡتُلُوٓاْ أَنفُسَكُمۡ ذَٰلِكُمۡ
خَيۡرٞ لَّكُمۡ عِندَ بَارِئِكُمۡ فَتَابَ عَلَيۡكُمۡۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ
٥٤ وَإِذۡ قُلۡتُمۡ يَٰمُوسَىٰ لَن نُّؤۡمِنَ لَكَ حَتَّىٰ نَرَى ٱللَّهَ جَهۡرَةٗ
فَأَخَذَتۡكُمُ ٱلصَّٰعِقَةُ وَأَنتُمۡ تَنظُرُونَ ٥٥ ثُمَّ بَعَثۡنَٰكُم مِّنۢ
بَعۡدِ مَوۡتِكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ٥٦ وَظَلَّلۡنَا عَلَيۡكُمُ
ٱلۡغَمَامَ وَأَنزَلۡنَا عَلَيۡكُمُ ٱلۡمَنَّ وَٱلسَّلۡوَىٰۖ كُلُواْ مِن طَيِّبَٰتِ مَا
رَزَقۡنَٰكُمۡۚ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَٰكِن كَانُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ يَظۡلِمُونَ ٥٧

ویا دیزا سالین‌ا وزمانی‌که‌سیزی‌آل‌فرعوندن نجات و ئردیک که‌بدترین
عذابی سیزه و ئریردیلرتاا وراکه‌سیزین‌ا وغلانلا ریزی‌ئولدوروب‌وآ رواد
لاریزی ساخلیر دیلار وبومصیبت ده سیزین اوچون بیوگ‌بیرامتحان
پروردگاریزطرفیندن‌وارایدی (۴۹) ویادیزاگتیرین‌ا وزمانی که دریانی
(نیل چایین)سیزدن اوتری یاردیق و سیزه نجات و ئردیک وآل
فرعونی غرق إتدیک اوحالداکه سیز (اونلارین سودابو غولماغینا)
شاهدو ناظر یدیز (۵۰) ویادیزا سالین اوموقعی که (توراتی‌نازل‌إتمک
او چون)موسی یاقیرخ‌گئجه به وعده و ئردیک و سیزاو ندان صونرا
"بیزووی "ئوزوزاوچون معبود قرار و ئردیز و ظالم لردن اولدوز (۵۱
اوگناهلاردان صونراسیزی باغیشلادیق شاید سیز متنبه اولوب‌وشاکر
اولاسیز (۵۲) ویادیزا گتیرین وقیتکه موسی یاکتاب وفرقان (حق و
باطله‌فرق قویان) عطا إتدیک ،شاید سیز (یولاگلیب و) هدایت تاپا
سیز (۵۳) و یادیزاسالین اوزمانی‌که موسی ئوزقومنا دئدی ،پس .
ای جماعت ،سیز بیزووا عبادت إتمکا وچون قطعا " ئوزوزه ظلم‌إتدیز
توبه إدین و پروردگاریزا طرف قییدین و (کیفرا وچون) ئوزوز بیزووا
عبادت إدنلری ئولدورون‌و سیزین‌بوعملیزپروردگاریزیانیندا سیزین
خیروصلاحزه در ،البته اللّه سیزین توبه زی قبول إدر ،چونکه اوتوبه
قبول إدن ومهرباندر (۵۴) ویادیزاگتیرین وقتی که دئدیز .یا موسی،
بیزسنه ایمان گتیرمریک تا اللهی آشکارا گؤره‌ک ،اوندا ایلدرم سیزی
چالدی اوحالدا که سیزگؤروردوز (۵۵) دوباره‌سیزی‌هلاک‌إدندن‌صونرا
دیری إتدیک ،شاید متنبه اولوب و شاکراولاسیز (۵۶) بولوتلاری‌سیزه
کؤلگه‌قرار وئردیک و سیزین اوچون میوه و قوش‌اَتی نازل إدیب‌وامر
إتدیک .پاک‌وپاکیزه‌نعمتلردن که‌سیزه‌روزی إتمیشیک صرف‌إدین (بو
نعمتلرین مقابلینده گناهامرتکب‌اولدولار) اونلاربیزدظلم‌إتمه دیلر ،
بلکه ئوزنفسلرینه ظلم إتدیلر (۵۷)

وَإِذْ قُلْنَا ٱدْخُلُوا۟ هَٰذِهِ ٱلْقَرْيَةَ فَكُلُوا۟ مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا
وَٱدْخُلُوا۟ ٱلْبَابَ سُجَّدًا وَقُولُوا۟ حِطَّةٌ نَّغْفِرْ لَكُمْ خَطَٰيَٰكُمْ ۚ
وَسَنَزِيدُ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٥٨﴾ فَبَدَّلَ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ قَوْلًا
غَيْرَ ٱلَّذِى قِيلَ لَهُمْ فَأَنزَلْنَا عَلَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ رِجْزًا مِّنَ

ٱلسَّمَآءِ بِمَا كَانُوا۟ يَفْسُقُونَ ﴿٥٩﴾ ۞ وَإِذِ ٱسْتَسْقَىٰ مُوسَىٰ
لِقَوْمِهِۦ فَقُلْنَا ٱضْرِب بِّعَصَاكَ ٱلْحَجَرَ ۖ فَٱنفَجَرَتْ مِنْهُ
ٱثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا ۖ قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ ۖ كُلُوا۟
وَٱشْرَبُوا۟ مِن رِّزْقِ ٱللَّهِ وَلَا تَعْثَوْا۟ فِى ٱلْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٦٠﴾
وَإِذْ قُلْتُمْ يَٰمُوسَىٰ لَن نَّصْبِرَ عَلَىٰ طَعَامٍ وَٰحِدٍ فَٱدْعُ لَنَا رَبَّكَ
يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُنۢبِتُ ٱلْأَرْضُ مِنۢ بَقْلِهَا وَقِثَّآئِهَا وَفُومِهَا
وَعَدَسِهَا وَبَصَلِهَا ۖ قَالَ أَتَسْتَبْدِلُونَ ٱلَّذِى هُوَ أَدْنَىٰ
بِٱلَّذِى هُوَ خَيْرٌ ۚ ٱهْبِطُوا۟ مِصْرًا فَإِنَّ لَكُم مَّا سَأَلْتُمْ ۗ
وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ ٱلذِّلَّةُ وَٱلْمَسْكَنَةُ وَبَآءُو بِغَضَبٍ مِّنَ
ٱللَّهِ ۗ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا۟ يَكْفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَيَقْتُلُونَ
ٱلنَّبِيِّۦنَ بِغَيْرِ ٱلْحَقِّ ۗ ذَٰلِكَ بِمَا عَصَوا۟ وَّكَانُوا۟ يَعْتَدُونَ ﴿٦١﴾

یادیزا سالین‌اوزمانی‌که امرایتدیک: بوشهره (بیت‌المقدسه) واردا‌ولون واونون‌نعمتلریندن‌هرقدر ایستیرسیز صرف إدین واونون قاپوسوندان سجده حالیندا داخل اولون و دئیین .بارالها ،بیزیم‌گناهمیزدن‌گئچ تا سیزین‌خطالاریزی‌باغیشلیاق‌وباخشی عمل صاحبلرینه آرتیق ثواب و ئره‌حکم (۵۸) ولی‌اوکسلری‌که‌ظلمه مرتکب اولدولار واللهین امرینی که اونلارا دئییلمیشدی غیر اونا تبدیل إتدیلر ،اوظالم لره‌پیس‌عمل لری‌نین‌مقابلینده‌گؤیدن بیوگ عذاب‌گؤندردیک (۵۹) یادیزاگتیرین اوزمانی‌که موسی ئوزقومنا سوطلب إتدی اونا امرإتدیک .عصاوی‌وور داشا ،اوداشدان اون ایکی بولاق (بنی اسرائیلین اون‌ایکی فرقه سی اوچون)جاری اولدی و هرفرقه ئوزبولاقین تانیدی وامرإتدیک‌کهالله عطا إدن روزی لاردان یئیین وایچین ولی یئراوزونده فتنه إتمه‌ین وفسادچی اولماین (۶۰) یادیزاسالین اوزمانی‌که‌دئدیز .یاموسی ،بیز داها بیرجور غذایا دؤزه بیلمه‌ریک ئوزپروردگاریندان ایسته تابیزه یئرسبزی‌لریندن‌خیار، ساریمساق ،مرجمک‌وسوغان‌چیخارتسین .موسی دئدی .آیا اوزادی‌که سیزین خیر وصلاحزه در ،قیمت‌سیزشیئی‌لریلن عوض إدیرسیز؟پس مصره گئدین واوردا هرنه ایستیرسیز ،تاپیلار (بو ناشکرلوق مقابلینده) فقر و ذلت اونلارااصابت‌إتدی‌واللهین‌غضبینه دچاراولدولار .بوذلیل لیک اوناگؤره ایدی که اللهین آیاتنا کافر اولدولار و پیغمبر لری‌ناحق‌یئره‌ئولدوردولر .اوایدی‌کهاونلارعصیان إدیب و حددن چیخمیشدیلار (۶۱)

إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَٱلَّذِينَ هَادُواْ وَٱلنَّصَٰرَىٰ وَٱلصَّٰبِـِٔينَ
مَنْ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْأَخِرِ وَعَمِلَ صَٰلِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ
عِندَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾ وَإِذْ
أَخَذْنَا مِيثَٰقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ ٱلطُّورَ خُذُواْ مَآ ءَاتَيْنَٰكُم
بِقُوَّةٍ وَٱذْكُرُواْ مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٦٣﴾ ثُمَّ تَوَلَّيْتُم مِّنۢ
بَعْدِ ذَٰلِكَ فَلَوْلَا فَضْلُ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُۥ لَكُنتُم مِّنَ
ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٦٤﴾ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ ٱلَّذِينَ ٱعْتَدَواْ مِنكُمْ فِى ٱلسَّبْتِ
فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُواْ قِرَدَةً خَٰسِـِٔينَ ﴿٦٥﴾ فَجَعَلْنَٰهَا نَكَٰلًا لِّمَا
بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٦٦﴾ وَإِذْ قَالَ
مُوسَىٰ لِقَوْمِهِۦٓ إِنَّ ٱللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَن تَذْبَحُواْ بَقَرَةً قَالُوٓاْ أَتَتَّخِذُنَا
هُزُوًا قَالَ أَعُوذُ بِٱللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ ٱلْجَٰهِلِينَ ﴿٦٧﴾ قَالُواْ
ٱدْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّن لَّنَا مَا هِىَ قَالَ إِنَّهُۥ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَّا فَارِضٌ
وَلَا بِكْرٌ عَوَانٌۢ بَيْنَ ذَٰلِكَ فَٱفْعَلُواْ مَا تُؤْمَرُونَ ﴿٦٨﴾
قَالُواْ ٱدْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّن لَّنَا مَا لَوْنُهَا قَالَ إِنَّهُۥ يَقُولُ
إِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَآءُ فَاقِعٌ لَّوْنُهَا تَسُرُّ ٱلنَّٰظِرِينَ ﴿٦٩﴾

البته مسلمانلاردان ویهودیلردن ومسیحی لردن وآیری پیغبرلرین تابع لریندن ،هرکس حقیقتا " اللها وقیامت گونونه ایمان گتیره و یاخشی عمل انجام وئره ،اونلارین اجر و ثوابی پروردگارین یانیندا محفوظ- دروهیچ قورخی وغصه اونلاراوچون اولمیا جاق (۶۲) یادیزا گتیرین اوزمانی که سیز (یهودیلر) دن محکم تعهد آلدیق و طورسینانی باشیز اوستونده اوجالدیب وامراتدیک .توراتی آلیب واونون احکامینی نظره آلین شاید پرهیزکار اولاسیز (۶۳) ولی سیز عهدیزی محکم ایدندن صونرا حقدن اوزدوندردیز ،اگراللهین فضل ورحمتی سیزه شامل اولما سایدی قطعا " زیانکارلاردان اولاردیز (۶۴) سیز (یهودیلر) حتما " حددن چیخمیشلارین (اسرارینا) که شنبه گونونون حرمتین ساخلامیردیلار ، واقف اولدوز که امراتدیک .چرکین وقیمت سیزمیمون صورتینه دوشون (۶۵) وبومجازاتی اونلاراکیفر وصونرادان گلن لره عبرت وپرهیزکار لارا وچون نصیحت قرار وئردیک (۶۶) یادیزا سالین اوزمانی که موسی ئوز قومنا دئدی .اللّه سیزه امرادیر که "اینگی "ئولدورون .دئدیلر آیا بیزی مسخره ادیرسن ؟موسی دئدی .پناه اللهاکه (خَلقی مسخره اتمک اوچون) جاهل لردن اولام (۶۷) دئدیلر .پروردگاریندان ایسته تا بیزیم اوچون اواینگین نه جور اولدوقونی بیان اتسین .موسی دئدی .اللّه بویورور .اواینگین نه چوخ یاشی وارونه آز ،اورتا بابدر (بوسئوالاتی اتمه ین) اوزاداکه مامورا ولوبسوز انجام وئرین (۶۸) دئدیلر .پروردگار- یندان ایسته تا بیزیم اوچون اواینگین رنگینی مشخص اتسین . موسی دئدی .اللّه بویورور ،اوثاب ثاری بیراینگ دراونون رنگی باخانلاری شادلاندیری (۶۹)

قَالُوا۟ ٱدْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّن لَّنَا مَا هِىَ إِنَّ ٱلْبَقَرَ تَشَٰبَهَ عَلَيْنَا وَإِنَّآ
إِن شَآءَ ٱللَّهُ لَمُهْتَدُونَ ﴿٧٠﴾ قَالَ إِنَّهُۥ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَّا ذَلُولٌ
تُثِيرُ ٱلْأَرْضَ وَلَا تَسْقِى ٱلْحَرْثَ مُسَلَّمَةٌ لَّا شِيَةَ فِيهَا ۚ قَالُوا۟
ٱلْـَٰٔنَ جِئْتَ بِٱلْحَقِّ ۚ فَذَبَحُوهَا وَمَا كَادُوا۟ يَفْعَلُونَ ﴿٧١﴾ وَإِذْ
قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَٱدَّٰرَْٰٔتُمْ فِيهَا ۖ وَٱللَّهُ مُخْرِجٌ مَّا كُنتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٧٢﴾
فَقُلْنَا ٱضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا ۚ كَذَٰلِكَ يُحْىِ ٱللَّهُ ٱلْمَوْتَىٰ وَيُرِيكُمْ
ءَايَٰتِهِۦ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٧٣﴾ ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُم مِّنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ
فَهِىَ كَٱلْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً ۚ وَإِنَّ مِنَ ٱلْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ
مِنْهُ ٱلْأَنْهَٰرُ ۚ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ ٱلْمَآءُ ۚ وَإِنَّ
مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ ٱللَّهِ ۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ
﴿٧٤﴾ ۞ أَفَتَطْمَعُونَ أَن يُؤْمِنُوا۟ لَكُمْ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ
يَسْمَعُونَ كَلَٰمَ ٱللَّهِ ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُۥ مِنۢ بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ
وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾ وَإِذَا لَقُوا۟ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا
وَإِذَا خَلَا بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ قَالُوٓا۟ أَتُحَدِّثُونَهُم بِمَا فَتَحَ
ٱللَّهُ عَلَيْكُمْ لِيُحَآجُّوكُم بِهِۦ عِندَ رَبِّكُمْ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٧٦﴾

دئدیلر. پروردگاریندان ایسته تابیزه اونون آرتیق نشانه سین روشن
إتسین چونکه او اینگین مشابهی چوخدر (ممکن در بیزی اشتباها "سالا)
واگر الله ایسته سه حتما " هدایت اولاریق (۷۰) موسی دئدی. الله
بویورور، اوبیر وحشی اینگدر، یئر شخم إتمه یب و اکین اوچون سودا شیما-
یب، بیرا اینگدر سالم وبی عیب. رنگی خالص ثاری در. دئدیلر. ایندی
حقیقتی بیزه روشن إتدین. اونشاندا اینگی تاپیب وکسدیلر ولی آز
قالمیشدی که بوایشی گورمه سینلر (۷۱) یادیزا گتیرین اوزمانی که بیر
کسی (بیگناه جوانی) ئولدوردوز، و (قاتل بارەسینده) بیربیریزی متهم
إتدیز وا وسرّی که گیزلَدیردیز، الله اونی آشکار إتدی (۷۲) پس امرا إتدیک.
بیرتکه او اینگین أتین دن ئولونون بدنینه وورون (تا دیریلیب و ئوز
قاتلین نشان وئرسین) وگؤرون که بوجور، الله تعالی ئولی لری دیری
إدر وئوز قدرت کامله سین سیزه نشان وئرر، شاید سیز عاقلانه فکر
إده سیز (۷۳) (بوبیوگ معجزه دن) صونرا سیزین اوره گیز داش کیمی
و یا اوندان برک اولدی. بعضی داشلار واردرکه اوستوندن سولار آخار
وبعضی داشلار آرالانیب وآرا سیندان سوجاری اولار وا ونلاردان بعضی سی
اللهین قورخسوندان داغیلار (اما سیزین اوره گیزنه اللهین قورخسو-
ندان چیرپی نیب ونه اوندا انسان لیق عاطفه سی وار) والله سیزین
اعمالیزدن غافل دئیل (۷۴) آیا سیز (مسلمانلار) طمع و توقع واریزدی
که یهودیلر سیزین دینی زی قبول إتسینلر، اوصورتده که بیرعده ما ونلاردان
اللهین کلامین إشیدندن صونرا اونی (ئوزمیل لریجه) تغییر وتحریف
إدیرلر، بیرصورتده که اللهین کلامین دوشونوب واونون معناسین
بیلمیشدیلر (۷۵) وهروقت مؤمنلریلن روبرو اولورلار، دئییرلر. بیزده
ایمان گتیرمیشیک و چون بیربیریلن خلوت إدیرلر، دئییرلر. آیا او
خبرلری که الله (رسول اکرمین حقّا نیّتینده) سیزه آشکار إدیب، مسلمانلارا
خبروئریرسیزکه سیزین علیه زه پروردگارین یانیندا دلیل قرار وئر-

أَوَلَا يَعْلَمُونَ أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٧﴾
وَمِنْهُمْ أُمِّيُّونَ لَا يَعْلَمُونَ ٱلْكِتَٰبَ إِلَّآ أَمَانِىَّ وَإِنْ هُمْ
إِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٧٨﴾ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ يَكْتُبُونَ ٱلْكِتَٰبَ بِأَيْدِيهِمْ
ثُمَّ يَقُولُونَ هَٰذَا مِنْ عِندِ ٱللَّهِ لِيَشْتَرُوا۟ بِهِۦ ثَمَنًا قَلِيلًا ۖ
فَوَيْلٌ لَّهُم مِّمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَّهُم مِّمَّا يَكْسِبُونَ
﴿٧٩﴾ وَقَالُوا۟ لَن تَمَسَّنَا ٱلنَّارُ إِلَّآ أَيَّامًا مَّعْدُودَةً ۚ قُلْ
أَتَّخَذْتُمْ عِندَ ٱللَّهِ عَهْدًا فَلَن يُخْلِفَ ٱللَّهُ عَهْدَهُۥٓ ۖ أَمْ تَقُولُونَ
عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٠﴾ بَلَىٰ مَن كَسَبَ سَيِّئَةً
وَأَحَٰطَتْ بِهِۦ خَطِيٓـَٔتُهُۥ فَأُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ
فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٨١﴾ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ
أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلْجَنَّةِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٨٢﴾ وَإِذْ
أَخَذْنَا مِيثَٰقَ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا ٱللَّهَ وَبِٱلْوَٰلِدَيْنِ
إِحْسَانًا وَذِى ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْيَتَٰمَىٰ وَٱلْمَسَٰكِينِ وَقُولُوا۟
لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ ثُمَّ
تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنكُمْ وَأَنتُم مُّعْرِضُونَ ﴿٨٣﴾

سینلر؟پس نییه عاقلانه فکر اِتمیرسیز؟ (۷۶)
آیا اونلار بیلمیرلر که هرزادی گیزلَده لریاآشکاراِدەلر ،الله اوندان آگاه در؟ (۷۷) یهودیلردن بعضی لری بی‌سوادیلار وتوراتی اوخو یا بیلمیرلر مگر لفظی تلاوتین حدینده‌وگمان اِدیرلر که ئوزآرزولرینـــه یتیشه جکلر (۷۸) وای اولسون اوکسلره که ئوزاللریلن یازی یازیرلارو صونرادئییرلرکه‌بویازی‌اللەطرفیندن درتااونی آز قیمته ساتالار. وای اولسون‌اونلارااوزادی‌که‌اللریلن یازدیلار ،وای اولسون اونلارااوزادی که کسب اِتدیلر (۷۹) یهودیلر دئییرلر. جهنمین اودی غیر ازنئچــه گون بیزه یتیشمیه جک (یاپیغمبر) اونلارادئگیلن. آیا (بوادعازا) اللـه دان تعهد آلیب سیز که الله ئوز عهدینه خلاف اِتمز، یااللـهین باره سینده‌اوزادی که بیلمیر سیزدئییرسیز؟ (۸۰) بلی اوکسلرکه پیس‌عمله مرتکب‌اولورلاروگناه و خطااونلاری (هرطرفدن) احاطه اِدیر، اونـــلار جهنم اهلی دیلر وهمیشه لیک اوردامعذب اولاجاقلار (۸۱) واوکسلر که ایمان‌گتیریرلر ویاخشی عمل انجام وئریرلر، اونلار بهشت اهلـــی دیلر و بهشتده همیشه خوش یاشیاجاقلار (۸۲) یادیزاسالین اوزمانی که سیزبنی‌اسرائیلدن محکم تعهد آلدیق که الله دان‌سوای بیرکســه عبادت و پرستش اِتمیه‌سیز و ئوز آتاوآناویاخین فامیل لریزه و یتیم لره و بینوالارا یاخشی لیق واحسان اِده سیزوخلقی‌لن‌یاخشی وگؤزل سوءزدانیشاسیز، نمازقیلیب و زکات و ئره سیز صونرابیرآزعـده دن سوای‌اونلاراعمل‌اِتمه‌دیز و سیزبیرجماعتی (عهد پوزان و حقیقتدن) اوز دۆندرنسیز (۸۳)

وَإِذۡ أَخَذۡنَا مِيثَٰقَكُمۡ لَا تَسۡفِكُونَ دِمَآءَكُمۡ وَلَا تُخۡرِجُونَ
أَنفُسَكُم مِّن دِيَٰرِكُمۡ ثُمَّ أَقۡرَرۡتُمۡ وَأَنتُمۡ تَشۡهَدُونَ ٨٤
ثُمَّ أَنتُمۡ هَٰٓؤُلَآءِ تَقۡتُلُونَ أَنفُسَكُمۡ وَتُخۡرِجُونَ فَرِيقٗا
مِّنكُم مِّن دِيَٰرِهِمۡ تَظَٰهَرُونَ عَلَيۡهِم بِٱلۡإِثۡمِ وَٱلۡعُدۡوَٰنِ
وَإِن يَأۡتُوكُمۡ أُسَٰرَىٰ تُفَٰدُوهُمۡ وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيۡكُمۡ
إِخۡرَاجُهُمۡۚ أَفَتُؤۡمِنُونَ بِبَعۡضِ ٱلۡكِتَٰبِ وَتَكۡفُرُونَ
بِبَعۡضٖۚ فَمَا جَزَآءُ مَن يَفۡعَلُ ذَٰلِكَ مِنكُمۡ إِلَّا خِزۡيٞ
فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَاۖ وَيَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ يُرَدُّونَ إِلَىٰٓ أَشَدِّ ٱلۡعَذَابِۗ
وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعۡمَلُونَ ٨٥ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ٱشۡتَرَوُاْ
ٱلۡحَيَوٰةَ ٱلدُّنۡيَا بِٱلۡأٓخِرَةِۖ فَلَا يُخَفَّفُ عَنۡهُمُ ٱلۡعَذَابُ وَلَا هُمۡ
يُنصَرُونَ ٨٦ وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَا مُوسَى ٱلۡكِتَٰبَ وَقَفَّيۡنَا مِنۢ
بَعۡدِهِۦ بِٱلرُّسُلِۖ وَءَاتَيۡنَا عِيسَى ٱبۡنَ مَرۡيَمَ ٱلۡبَيِّنَٰتِ وَأَيَّدۡنَٰهُ
بِرُوحِ ٱلۡقُدُسِۗ أَفَكُلَّمَا جَآءَكُمۡ رَسُولُۢ بِمَا لَا تَهۡوَىٰٓ أَنفُسُكُمُ
ٱسۡتَكۡبَرۡتُمۡ فَفَرِيقٗا كَذَّبۡتُمۡ وَفَرِيقٗا تَقۡتُلُونَ ٨٧ وَقَالُواْ
قُلُوبُنَا غُلۡفُۢۚ بَل لَّعَنَهُمُ ٱللَّهُ بِكُفۡرِهِمۡ فَقَلِيلٗا مَّا يُؤۡمِنُونَ ٨٨

و گئنه سیزدن تعهد آلدیق که بیربیریزین قانین تؤکمیه سیزو بیر بیریزی ئوزشهرودیاریزدان چیخارتمیاسیزو سیز اوعهدیزه اقرارإتدیز و ئوزوز اونا شاهدیدیز (۸۴) پس سیز همانلارسیزکه‌بیر بیریزین‌قانین تؤکورسوز و بیر عده ضعیفی ئوزشهرو دیار یزدان چیخاردیرسیز و اونلارا ظلم إتمکده و زوردئمکده بیربیریزه کمک لیک إدیرسیز و چون بیر عده اسیری سیزین یانیزا گتیریرلر ،اونلاری آزاد إتمگه فدیه طلب إدیرسیز ،بیر صورتده که توراتین احکامیلن‌اونلاری چیخارتماق سیزین اوچون حرام ایدی .آیا توراتین بعضی احکامینا ایمان گتیریب و بعضی سینه کافراولورسوز؟پس سیزدن هرکس بونوع عمل إتسه،دنیا حیاتیند اذلت دن سوای و قیامت گونونده شدید عذابدان‌سوای‌جزاسی‌اولمیاجاق‌والله سیزین اعمالیزدن غافل‌دئیل (۸۵)همانلاردیلارکه‌دنیایا شایشین‌آخرت‌برابریندەآلیبلار.اونلارین عذابی آخرتده تخفیف تاپمیاجاق واونلار اوچون کمک لیک‌اولمیاجاق (۸۶)و بیزموسی یاکتاب (توراتی) عطاإتدیک واوندان صونرا پیغمبرلری گؤندردیک ومریمین‌اوغلی عیسی‌یاآشکاردلیلی‌لن‌حجت‌لروئردیک‌واونی‌روح‌القدس‌واسطه سیلن تقویت‌إتدیک .آیا هرپیغمبری که سیزین خلاف میلیز جه الله طرفیندن احکامی گتیره ، تکبرإدیب و اونون‌دستوراتیندان‌اوزدؤندر یرسیز وحسادتدن اونلارین بیرعده‌سین تکذیب إدیب و بیرعده سین ئولدورورسوز؟ (۸۷) (یهودی‌لر) دئدیلر که بیزیم اوره گیمیزین پرده سی‌وار (وسنین سؤزلر یوی‌قانا بیلمیریک ،اوجوردئیل‌که دئیبرلر ،بلکه)الله اونلاری‌کفراِتمکا وچون لعنت إدیب و بیر آزعده دن سوای ایمان گتیرمزلر (۸۸)

وَلَمَّا جَآءَهُمۡ كِتَٰبٞ مِّنۡ عِندِ ٱللَّهِ مُصَدِّقٞ لِّمَا مَعَهُمۡ وَكَانُواْ
مِن قَبۡلُ يَسۡتَفۡتِحُونَ عَلَى ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فَلَمَّا جَآءَهُم
مَّا عَرَفُواْ كَفَرُواْ بِهِۦۚ فَلَعۡنَةُ ٱللَّهِ عَلَى ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿٨٩﴾
بِئۡسَمَا ٱشۡتَرَوۡاْ بِهِۦٓ أَنفُسَهُمۡ أَن يَكۡفُرُواْ بِمَآ أَنزَلَ
ٱللَّهُ بَغۡيًا أَن يُنَزِّلَ ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦ عَلَىٰ مَن يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦۖ
فَبَآءُو بِغَضَبٍ عَلَىٰ غَضَبٖۚ وَلِلۡكَٰفِرِينَ عَذَابٞ مُّهِينٞ
﴿٩٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمۡ ءَامِنُواْ بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ قَالُواْ نُؤۡمِنُ بِمَآ
أُنزِلَ عَلَيۡنَا وَيَكۡفُرُونَ بِمَا وَرَآءَهُۥ وَهُوَ ٱلۡحَقُّ مُصَدِّقٗا
لِّمَا مَعَهُمۡۗ قُلۡ فَلِمَ تَقۡتُلُونَ أَنۢبِيَآءَ ٱللَّهِ مِن قَبۡلُ إِن كُنتُم
مُّؤۡمِنِينَ ﴿٩١﴾ ۞ وَلَقَدۡ جَآءَكُم مُّوسَىٰ بِٱلۡبَيِّنَٰتِ
ثُمَّ ٱتَّخَذۡتُمُ ٱلۡعِجۡلَ مِنۢ بَعۡدِهِۦ وَأَنتُمۡ ظَٰلِمُونَ ﴿٩٢﴾
وَإِذۡ أَخَذۡنَا مِيثَٰقَكُمۡ وَرَفَعۡنَا فَوۡقَكُمُ ٱلطُّورَ خُذُواْ
مَآ ءَاتَيۡنَٰكُم بِقُوَّةٖ وَٱسۡمَعُواْۖ قَالُواْ سَمِعۡنَا وَعَصَيۡنَا
وَأُشۡرِبُواْ فِي قُلُوبِهِمُ ٱلۡعِجۡلَ بِكُفۡرِهِمۡۚ قُلۡ
بِئۡسَمَا يَأۡمُرُكُم بِهِۦٓ إِيمَٰنُكُمۡ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ﴿٩٣﴾

ربع الحزب ٢

وچون اللـهین یانیندان کتاب (قرآن) اونلارین هدایتی اوچون گلَدی واونلارین کتابینی (توراتی وانجیلی) تصدیق اِدیردی و قبلا "منتظر-یدیلر که اونون (خاتم الانبیاء) واسطه سیلن کافرلره غلبه اِتسینلـــر، وقتیکه اونلارین هدایتی اوچون گلَدی، اونی کاملا" تانییاندان صونرا تکذیب اِتدیلر. پس اللـهین لعنتی کافرلره گُسلین (۸۹) (یهودیلر) چوخ پیس معامله ئوزلریلن انجام وئردیلر وحسادتدن قرآنا که الله اونلارین هدایتی اوچون نازل اِتمیشدی کافر اولدولار که نییه اللهئوز فضلینی هر بنده سینه که ایستیرنازل اِدیر (بوحسادته گوره وتکذیب اِتمک اوچون) اللـهین غضبی غضب اوستوندن اونلاری گرفتار اِتدی وکافرلرا وچون ذلیل لیک عذابی آماده در (۹۰) وهروقت اونلارا دئیلیدی: قرآنا که الله گوندریب ایمان گتیرین، دئدیلر. بیزفقط اوزادا ایمان گتیرریک که بیزیم ئوز یمیزه نازل اولوب و غیراوناکافراولورلار وحال آنکه قرآن حق درواونلارا نازل اولان کتابی تصدیق اِدیر (یاپیغمبر) اونلارا دئگیلن. اگرسیزین (توراتا) ایمانیز وارپس نییه بونـــدان ازل اللـهین پیغمبرلرین ئولدوررو ردوز؟ (۹۱) وموسی آشکار دلیل لریلـــن سیزین اوچون گلَدی و سیزاونون غیابیندا "بیزووی "ئوزوزه معبود قرار وئردیزو (اصلا") سیزظالم بیرجماعت سیز (۹۲) واوزمانی که سیزدن تعهد آلدیق و طورسینانی باشیز اوستونده برقرار اِتدیک (ودئدیک) اونی که سیزه وئرمیشیک محکم ایمانیلین قبول اِدین وحق سوء زون اِشیدین. دئدیز. اِشیدیک ولی عصیان اِتدیک. بوکـفرون اثـرینـده بیزووین محبتی اورەگلرینده یئراِتدی. یا پیغمبر اونلارا دئگیلـن اگر سیزین بوجورایمانیز وارپس بوایمان سیزی چوخ پیس یوللارا امر اِدیر (۹۳)

قُلۡ إِن كَانَتۡ لَكُمُ ٱلدَّارُ ٱلۡأٓخِرَةُ عِندَ ٱللَّهِ خَالِصَةٗ مِّن
دُونِ ٱلنَّاسِ فَتَمَنَّوُاْ ٱلۡمَوۡتَ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ﴿٩٤﴾
وَلَن يَتَمَنَّوۡهُ أَبَدَۢا بِمَا قَدَّمَتۡ أَيۡدِيهِمۡۗ وَٱللَّهُ عَلِيمُۢ بِٱلظَّٰلِمِينَ
﴿٩٥﴾ وَلَتَجِدَنَّهُمۡ أَحۡرَصَ ٱلنَّاسِ عَلَىٰ حَيَوٰةٖ وَمِنَ ٱلَّذِينَ
أَشۡرَكُواْۚ يَوَدُّ أَحَدُهُمۡ لَوۡ يُعَمَّرُ أَلۡفَ سَنَةٖ وَمَا هُوَ بِمُزَحۡزِحِهِۦ
مِنَ ٱلۡعَذَابِ أَن يُعَمَّرَۗ وَٱللَّهُ بَصِيرُۢ بِمَا يَعۡمَلُونَ ﴿٩٦﴾ قُلۡ
مَن كَانَ عَدُوّٗا لِّجِبۡرِيلَ فَإِنَّهُۥ نَزَّلَهُۥ عَلَىٰ قَلۡبِكَ بِإِذۡنِ ٱللَّهِ
مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ وَهُدٗى وَبُشۡرَىٰ لِلۡمُؤۡمِنِينَ
﴿٩٧﴾ مَن كَانَ عَدُوّٗا لِّلَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَرُسُلِهِۦ وَجِبۡرِيلَ
وَمِيكَىٰلَ فَإِنَّ ٱللَّهَ عَدُوّٞ لِّلۡكَٰفِرِينَ ﴿٩٨﴾ وَلَقَدۡ أَنزَلۡنَآ
إِلَيۡكَ ءَايَٰتِۭ بَيِّنَٰتٖۖ وَمَا يَكۡفُرُ بِهَآ إِلَّا ٱلۡفَٰسِقُونَ ﴿٩٩﴾
أَوَكُلَّمَا عَٰهَدُواْ عَهۡدٗا نَّبَذَهُۥ فَرِيقٞ مِّنۡهُمۚ بَلۡ أَكۡثَرُهُمۡ
لَا يُؤۡمِنُونَ ﴿١٠٠﴾ وَلَمَّا جَآءَهُمۡ رَسُولٞ مِّنۡ عِندِ ٱللَّهِ
مُصَدِّقٞ لِّمَا مَعَهُمۡ نَبَذَ فَرِيقٞ مِّنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ
كِتَٰبَ ٱللَّهِ وَرَآءَ ظُهُورِهِمۡ كَأَنَّهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿١٠١﴾

دئگیلن اگر (سیزین خیالیزا) آخرت إوی اللهین یانیندافقط سیزه اختصاصی وار ، نه‌ئوزگه‌لره ، پس‌ئولوم تمناسی‌إدین‌اگرسیزدوزدئییرسیز (۹۴) ولی‌اونلاراوپیس‌عمل‌لرین‌مقابلینده که‌قبلا "ئوزاللریلن انجام وئریبلر ،ابدا" ئولوم‌آرزوسی‌إتمزلروالله‌ظالم‌لرین‌اعمالیندان‌آگاه در (۹۵) (یاپیغمبر) یهودی‌جماعتینی‌مادی‌حیاتنا حریص‌ترین خلق حتی مشرک‌لردن‌ده‌آرتیق‌تاپارسان. اونلارین‌هربیریسی‌دوست‌توتارکه‌مین ئیل‌عمراتسین‌وحال‌آنکه‌بو(اوزون) عمراونی‌عذابدان‌نجات‌وئرمیه‌جک واللها ونلارین‌اعمالیندان‌آگاه‌در(۹۶) (یاپیغمبر) دئگیلن‌هرکیم‌جبرئیله دشمن‌اولا (اللهین‌دشمنی‌در) چونکه‌اوقرآنی‌اللهین‌اذنی لن سنین قلبیوه نازل إدیر و اونلارین کتابلارینی تصدیق إدیب واهل ایمانا هدایت‌وبشارت‌در (۹۷) هرکیم‌اللها واونون ملکلرینه و پیغمبر لرینه و جبرئیل و میکائیله دشمن اولا (کافردر) والله‌داکافرلرین‌دشمنی‌در (۹۸) بیز روشن و آشکار آیاتمیزی سنین‌رسالتین‌اوچون‌نازل‌إتدیک . اونلارا کافراولمازلار مگر فاسق لر و پیس عمل صاحبلری (۹۹) نه اوچون یهودی‌جماعتی‌هروقت‌بیرعهدی محکم إتدیلر ،اونلاردان‌بیر عده سی‌ئوزعهدینی‌سیندیریب و پوزدولار؟ چونکه اونلارین اکثری اصلا" ایمان گتیرمه‌ییبلر (۱۰۰) وچون الله طرفیندن اونلار او چون پیغمبرگلدی واونلارین کتابلارینی تصدیق إدیردی ،اهل کتابدان بیر عده (یهودیلرین عالِم لری) اللهین‌کتابین‌کناره‌قویدولار ، دئیه سن که اوکتابدان هیچ بیلمیرلر (۱۰۱)

وَاتَّبَعُوا مَا تَتْلُوا الشَّيَاطِينُ عَلَىٰ مُلْكِ سُلَيْمَانَ ۖ وَمَا كَفَرَ
سُلَيْمَانُ وَلَٰكِنَّ الشَّيَاطِينَ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ
السِّحْرَ وَمَا أُنزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَارُوتَ وَمَارُوتَ ۚ
وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّىٰ يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ ۖ
فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ ۚ
وَمَا هُم بِضَارِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۚ وَيَتَعَلَّمُونَ
مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنفَعُهُمْ ۚ وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ
مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ ۚ وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهِ
أَنفُسَهُمْ ۚ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٢﴾ وَلَوْ أَنَّهُمْ آمَنُوا
وَاتَّقَوْا لَمَثُوبَةٌ مِّنْ عِندِ اللَّهِ خَيْرٌ ۖ لَّوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ
﴿١٠٣﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقُولُوا رَاعِنَا وَقُولُوا
انظُرْنَا وَاسْمَعُوا ۗ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٤﴾
مَّا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَلَا الْمُشْرِكِينَ
أَن يُنَزَّلَ عَلَيْكُم مِّنْ خَيْرٍ مِّن رَّبِّكُمْ ۗ وَاللَّهُ يَخْتَصُّ
بِرَحْمَتِهِ مَن يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿١٠٥﴾

یهودیلر اوسوءِ زلردن که شیادلار سلیمان پیغمبرین ملکینده‌جماعته اوخویوب‌وتعلیم‌وئریردیلر تبعیت إتدیلر وسلیمان پیغمبرکفرإتمدی، ولی شیادلار کفر إتدیلر وخلقه سحر و جادوئور گتدیلر. بابل شهرـ ینده "هاروت وماروت" ایکی فرشته یه بیرزاد نازل‌اولمامیشدی‌وهیچ کیمه بیرزاد تعلیم وئرمیردیلر، حتی دئییردیلر که بیز فقط سیزین اوچون امتحان وسیله سی‌ییک، مبادا کافر اولاسیـز، یهودیلر اوزاد لاری‌کهاُروآرواد‌آراسیناآیریلیق‌سالارئورگشیردیلرولی قادر دئیل ـ دیلرکه‌ضرر و زیان‌بیرکسه یتیر سینلر، مگر اللهین اذنی لن، اونلار بیرزادلاری تعلیم آلیردیلار که ضرر لرینه ایدی‌واونلارا نفعی یـوخ ایدی. اونلار حتم بیلیردیلر که هرکیم‌بوایشلردن گوْرەآخرتده بهره و نصیبی اولمیاجاق. اونلارئوزلریلن پیس معامله انجام وئردیلراگر بیلسه لر (۱۰۲) واگر اونلارایمان گتیره لر وپرهیزکاراولالار، اوبـهره که اللهین یانیندان اونلارانصیب اولاجاق هرزاددان یاخشیدراگر بیلسه‌لر (۱۰۳) ای اوکسلری که ایمان گتیریب سیز (رسول اکرم ص دانیشاندا کلمهٔ) راعنا (بیزی رعایت إیله) دئمه‌ین وانظرنا (بیزی نظره آل) دئیین (راعنا یهودی دیلینده یاماندر) واللهین کلامین إشیدین‌و (بیلین که) کافر لر اوچون دردآرتیران عذاب وار (۱۰۴) اهل کتابدان اونلار که کافراولدولار ومشرک لرمایل دئیل لر سیـز مسلمانلاراپروردگاریزطرفیندن‌خیرو منفعت‌نازل‌اولا (اونلارایستیه‌لر یـا ایستمیه لر) الله هرکیمی ایسته سه ئوزرحمتینه مخـصوص إدر والله بیوگ فضل و رحمت صاحبی در (۱۰۵).

۞ مَا نَنسَخۡ مِنۡ ءَايَةٍ أَوۡ نُنسِهَا نَأۡتِ بِخَيۡرٖ مِّنۡهَآ أَوۡ مِثۡلِهَآۗ
أَلَمۡ تَعۡلَمۡ أَنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٌ ١٠٦ أَلَمۡ تَعۡلَمۡ أَنَّ ٱللَّهَ لَهُۥ
مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۗ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِن
وَلِيّٖ وَلَا نَصِيرٍ ١٠٧ أَمۡ تُرِيدُونَ أَن تَسۡـَٔلُواْ رَسُولَكُمۡ
كَمَا سُئِلَ مُوسَىٰ مِن قَبۡلُۗ وَمَن يَتَبَدَّلِ ٱلۡكُفۡرَ بِٱلۡإِيمَٰنِ
فَقَدۡ ضَلَّ سَوَآءَ ٱلسَّبِيلِ ١٠٨ وَدَّ كَثِيرٞ مِّنۡ أَهۡلِ
ٱلۡكِتَٰبِ لَوۡ يَرُدُّونَكُم مِّنۢ بَعۡدِ إِيمَٰنِكُمۡ كُفَّارًا حَسَدٗا
مِّنۡ عِندِ أَنفُسِهِم مِّنۢ بَعۡدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ ٱلۡحَقُّۖ فَٱعۡفُواْ
وَٱصۡفَحُواْ حَتَّىٰ يَأۡتِيَ ٱللَّهُ بِأَمۡرِهِۦٓۗ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ
١٠٩ وَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُواْ ٱلزَّكَوٰةَۚ وَمَا تُقَدِّمُواْ لِأَنفُسِكُم
مِّنۡ خَيۡرٖ تَجِدُوهُ عِندَ ٱللَّهِۗ إِنَّ ٱللَّهَ بِمَا تَعۡمَلُونَ بَصِيرٞ
١١٠ وَقَالُواْ لَن يَدۡخُلَ ٱلۡجَنَّةَ إِلَّا مَن كَانَ هُودًا أَوۡ نَصَٰرَىٰۗ
تِلۡكَ أَمَانِيُّهُمۡۗ قُلۡ هَاتُواْ بُرۡهَٰنَكُمۡ إِن كُنتُمۡ
صَٰدِقِينَ ١١١ بَلَىٰ مَنۡ أَسۡلَمَ وَجۡهَهُۥ لِلَّهِ وَهُوَ مُحۡسِنٞ
فَلَهُۥٓ أَجۡرُهُۥ عِندَ رَبِّهِۦ وَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ ١١٢

هر آیه نی‌نسخ و یا اونون حکمینی متروک ایده ک ،اوندان یاخشی – سین ویا اونون مِثلنی گتیریریک . مگر بیلمیرلرکه‌الله هربیرشیئه‌قادر در؟ (۱۰۶) مگر بیلمیرلر که گؤیلرین و یئرین‌ملکی‌وحکومتی مختص الله در والله دان سوای سیزین اوچون دوست وکمک ایدَن یوخـدر (۱۰۷) آیا ایستیرسیز که پیغمبر یزدن همان سئوالاتی ایدء سیـزکه قبلا " موسی دان ایندیـلر؟هرکس‌ایمانی کفره تبدیل ایده قطعـا " دوزیولی‌ایتیریب‌در (۱۰۸) اهل‌کتابدان‌اکثری‌باآنکه‌حق‌اونلارا روشن ایـدی‌حسادتلریندن‌ایستیردیلرکه‌سیزمسلمانلاری ایمان گتیرنـدن صونرا کفره ساری قیتر سینلر . سیز اونلاری باغیشلاین واونلارینان مدارا‌ایدین تاالـلهین فرمانی یتیش سین البته الله هربیرشیئه‌قادر در (۱۰۹) نماز قیلین و زکات وئرین و (بیلین که) هر نه طاعتـدن ویاخشی عملدن‌قبلا "ئوزوز اوچون گؤندرسز ،اونون عوضین‌الـلهین یانیندا تاپاجاقسیز . مسلما " اللـه‌سیزین تمام اعمالیزدان آگاهـدر (۱۱۰) یهودیلر دئییرلر . هیچکس بهشته داخل اولمیاجاق مگر او کسی که یهودی در ومسیحی لردئییرلر . مسیحی لردن سوای هیچ کیم بهشته داخل اولمیاجاق . بوسوء زلر فقط‌اونلارین آرزو لاری‌در (یاپیغمبر) اونلارادئگیلن‌اگرسیزدوزدئییرسیز ، ئوزدلیل‌وبرهانیزی گتیرین (۱۱۱) (اوجوردئیل‌که‌دئییرلر) بلکه هرکس تمام جهتـدن اللـهین حکمینه تسلیم اولاویاخشی عمل انجام وئره اونون اجـر و ثوابی پروردگارین یانیندا محفوظ در وهیچ قورخی و غصداونـلار اوچون اولمیاجاق (۱۱۲)

وَقَالَتِ ٱلْيَهُودُ لَيْسَتِ ٱلنَّصَٰرَىٰ عَلَىٰ شَىْءٍ وَقَالَتِ ٱلنَّصَٰرَىٰ
لَيْسَتِ ٱلْيَهُودُ عَلَىٰ شَىْءٍ وَهُمْ يَتْلُونَ ٱلْكِتَٰبَ ۗ كَذَٰلِكَ قَالَ
ٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ ۚ فَٱللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ
فِيمَا كَانُوا۟ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ١١٣ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن مَّنَعَ مَسَٰجِدَ
ٱللَّهِ أَن يُذْكَرَ فِيهَا ٱسْمُهُۥ وَسَعَىٰ فِى خَرَابِهَآ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ مَا كَانَ
لَهُمْ أَن يَدْخُلُوهَآ إِلَّا خَآئِفِينَ ۚ لَهُمْ فِى ٱلدُّنْيَا خِزْىٌ
وَلَهُمْ فِى ٱلْءَاخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ١١٤ وَلِلَّهِ ٱلْمَشْرِقُ وَٱلْمَغْرِبُ ۚ
فَأَيْنَمَا تُوَلُّوا۟ فَثَمَّ وَجْهُ ٱللَّهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ١١٥
وَقَالُوا۟ ٱتَّخَذَ ٱللَّهُ وَلَدًا ۗ سُبْحَٰنَهُۥ ۖ بَل لَّهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ ۖ كُلٌّ لَّهُۥ قَٰنِتُونَ ١١٦ بَدِيعُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ
وَإِذَا قَضَىٰٓ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ١١٧ وَقَالَ ٱلَّذِينَ
لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا ٱللَّهُ أَوْ تَأْتِينَآ ءَايَةٌ ۗ كَذَٰلِكَ
قَالَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِم مِّثْلَ قَوْلِهِمْ ۘ تَشَٰبَهَتْ قُلُوبُهُمْ ۗ
قَدْ بَيَّنَّا ٱلْءَايَٰتِ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ١١٨ إِنَّآ أَرْسَلْنَٰكَ
بِٱلْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا ۖ وَلَا تُسْـَٔلُ عَنْ أَصْحَٰبِ ٱلْجَحِيمِ ١١٩

یهودیلر دئییرلر. مسیحی لر (ایماندان ساری) بیر شیئی دئیل لر
مسیحی‌لرده دئییرلر. یهودیلر (ایماندان‌ساری) بیر شیئی دئیل‌لر
بیر صورتده که اونلار هرایکیسی‌اللهین کتابین اوخویورلار. نادان
آدملرده اوسوزلرین مِثلنی دئییرلر. الله قیامت گونونده اونلارین
اختلافی‌باره سینده قضاوت و حکم ایده‌جک (۱۱۳) ظالم‌راق‌اوکسدن
کیمدرکه‌خلقی مسجدلرده اللهین آدی ذکریندن منع ایده ومسجد-
لرین‌خراب اولماقینا چالیشا. اونلارغیر از قورخی و خفت حالینده
مسجده‌واردا ولمازلار. اونلاراوچون دنیادا ذلت و آخرتده بیوگ‌عذاب
وار (۱۱۴) مشرق‌ومغرب‌اللهین‌ملکیدر. هرطرفه اوز دوندرسز اللهین
وجهی‌در (اللهه‌طرف‌اوزدوندریب سیز) البته الله وسعت باغیشلیان
وهرزادا‌عالم و آگاهدر (۱۱۵) بیرعده (نادان‌جماعت) دئدیلر. الله
ئوزونه‌اولادانتخاب‌ایدیب. الله‌تعالی (بوافترا‌ویالان‌سوء زلردن‌بکلی)
پاک و منزه در وهرنه که گویلرده ویئرده‌وار، اونا تعلقی وار وجمیع
مخلوق‌اوندان‌فرمان‌آپاریر (۱۱۶) گویلری و یئری ازلده وجوده‌گتیرن
الله تعالی در، وقتیکه بیرامری اراده ایده‌ومشیتی علاقه تاپا، بوندان
غیر دئیل که دئیر. موجود اول و فوری موجود اولار (۱۱۷) نادان
جماعت دئدیلر. نه‌اوچون اللّه‌ئوزی‌بیزیلن‌دانیشمیر یا بیزیم‌ئو زیمیزه
آیه گوندرمیر؟ بوندان اولکی لرده بوسوزلرین مِثلنی دئییر دیلر.
اونلارین اوره گلری (وعقیده لری) بیربیرینه شبیه در. البته بیز
آیا تمیزی‌اهل‌یقین‌اوچون‌روشن‌ایدیب وبیان‌ایتدیک (۱۱۸) (یاپیغمبر)
بیزسنی انسانلارا بشارت وئرن واخطار ایدن، آگاه ایتمک اوچون حق
گوندردیک وسن جهنم اهلی نین مسئولی دئیل سن (۱۱۹) —

وَلَن تَرۡضَىٰ عَنكَ ٱلۡيَهُودُ وَلَا ٱلنَّصَٰرَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمۡۗ قُلۡ إِنَّ
هُدَى ٱللَّهِ هُوَ ٱلۡهُدَىٰۗ وَلَئِنِ ٱتَّبَعۡتَ أَهۡوَآءَهُم بَعۡدَ ٱلَّذِي جَآءَكَ
مِنَ ٱلۡعِلۡمِ مَا لَكَ مِنَ ٱللَّهِ مِن وَلِيّٖ وَلَا نَصِيرٍ ١٢٠ ٱلَّذِينَ ءَاتَيۡنَٰهُمُ
ٱلۡكِتَٰبَ يَتۡلُونَهُۥ حَقَّ تِلَاوَتِهِۦٓ أُوْلَٰٓئِكَ يُؤۡمِنُونَ بِهِۦۗ وَمَن يَكۡفُرۡ بِهِۦ
فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ ١٢١ يَٰبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ٱذۡكُرُواْ نِعۡمَتِيَ ٱلَّتِيٓ
أَنۡعَمۡتُ عَلَيۡكُمۡ وَأَنِّي فَضَّلۡتُكُمۡ عَلَى ٱلۡعَٰلَمِينَ ١٢٢ وَٱتَّقُواْ يَوۡمٗا
لَّا تَجۡزِي نَفۡسٌ عَن نَّفۡسٖ شَيۡـٔٗا وَلَا يُقۡبَلُ مِنۡهَا عَدۡلٞ وَلَا تَنفَعُهَا
شَفَٰعَةٞ وَلَا هُمۡ يُنصَرُونَ ١٢٣ ۞ وَإِذِ ٱبۡتَلَىٰٓ إِبۡرَٰهِـۧمَ رَبُّهُۥ بِكَلِمَٰتٖ

فَأَتَمَّهُنَّۖ قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامٗاۖ قَالَ وَمِن ذُرِّيَّتِيۖ قَالَ لَا
يَنَالُ عَهۡدِي ٱلظَّٰلِمِينَ ١٢٤ وَإِذۡ جَعَلۡنَا ٱلۡبَيۡتَ مَثَابَةٗ لِّلنَّاسِ
وَأَمۡنٗا وَٱتَّخِذُواْ مِن مَّقَامِ إِبۡرَٰهِـۧمَ مُصَلّٗىۖ وَعَهِدۡنَآ إِلَىٰٓ إِبۡرَٰهِـۧمَ
وَإِسۡمَٰعِيلَ أَن طَهِّرَا بَيۡتِيَ لِلطَّآئِفِينَ وَٱلۡعَٰكِفِينَ وَٱلرُّكَّعِ
ٱلسُّجُودِ ١٢٥ وَإِذۡ قَالَ إِبۡرَٰهِـۧمُ رَبِّ ٱجۡعَلۡ هَٰذَا بَلَدًا ءَامِنٗا وَٱرۡزُقۡ
أَهۡلَهُۥ مِنَ ٱلثَّمَرَٰتِ مَنۡ ءَامَنَ مِنۡهُم بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِۖ قَالَ وَمَن كَفَرَ
فَأُمَتِّعُهُۥ قَلِيلٗا ثُمَّ أَضۡطَرُّهُۥٓ إِلَىٰ عَذَابِ ٱلنَّارِۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ ١٢٦

یهود و نصارا هیچوقت سندن راضی اولمازلار مگر اونلارین دین
لریندن تبعیت اِده سن . اونلارا دئگیلن . حقیقی هدایت همان اللهین
هدایتی در . اوعلم وآگاهیدن صونرا که سنه گلیب ، اگر اونلارین خواهش
لریندن تبعیت اِده سن ، اللّه طرفیندن سنین اوچون دوستلوق و کمک
لیک اولمیاجاق (۱۲۰) اوکسلری که اونلارا کتاب گؤندرمیشیک و اونی
(دقتی لن) اوخو یورلار واوخوماقین حقینی (عملی لن) اَدا اِدیرلر ،
همانلار اهل ایماندیلار وقرآنا داایمان گتیررلر . اونلار که اللهین
کتابینا کافراولدولار ، همانلار (عالمده) زیانکار دیلار (۱۲۱) ای بنی
اسرائیل اونعمتلری که من سیزه باغیشلامیشام یادیزاگتیرین و منم که
سیزی اهل عالَمه فضیلت وئردیم (۱۲۲) قورخون اوگوندن که اوگون
بیرکس بیرکسین یئرینه مجازات اولماز و بیرکسین عوضینه بیرکسدن
فدیه آلینماز و بیرکسین شفاعتی بیرکسه فایده و ئرمز و اونلارا اوچون
کمک لیک یتیشمز (۱۲۳) یادیزاگتیرین اوزمانی کما براهیمی ، پروردگاری
نئچه کلماتیلن امتحان اِتدی واوچوخ یاخشی امتحان وئردی . الله
بویوردی من سنی خلق اوچون امام قراروئردیم . ابراهیم عرض اِتدی :
منیم نسلیمدن ده (امام قرار وئر) اللهبویوردی (اگرشایستماولالار) که
منیم عهدیم هیچوقت ظالم لره شامل ولمیاجاق (۱۲۴) یادیزاگتیرین
اوزمانی که بیت الحرامی (حرمتلی اِوی) انسانلار اوچون مقام امن و
ترویج دین قرار و ئردیک (وامر اِتدیک) مقام ابراهیمی عبادت یئری
قراروئرین وابراهیمدن و اسماعیل دن تعهد آلدیق که اللهّین حَرَمین
طواف اِدنلره واعتکاف و اطاعت و سجده اِدنلر اوچون پاک وپاکیزه
ساخلاین (۱۲۵) وقتی ابراهیم عرض اِتدی . پروردگارا ، سن بوشهری محل
امن وامان قرار وئرگیلن و اهالی سیندن هرکس اللها وآخرت گونونه
ایمان گتیره ، اونون ثمراتیندن اونلارا روزی عطا اِیله (اللّماونون دعا ــ
سین مستجاب اِدیب و) بویوردی . هرکس کفراِده (واللهین نعمتلرینه

وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَٰهِـۧمُ ٱلْقَوَاعِدَ مِنَ ٱلْبَيْتِ وَإِسْمَـٰعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ
مِنَّآ ۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿١٢٧﴾ رَبَّنَا وَٱجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ
لَكَ وَمِن ذُرِّيَّتِنَآ أُمَّةً مُّسْلِمَةً لَّكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَآ ۖ
إِنَّكَ أَنتَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٢٨﴾ رَبَّنَا وَٱبْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا
مِّنْهُمْ يَتْلُوا۟ عَلَيْهِمْ ءَايَـٰتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ ٱلْكِتَـٰبَ وَٱلْحِكْمَةَ
وَيُزَكِّيهِمْ ۚ إِنَّكَ أَنتَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿١٢٩﴾ وَمَن يَرْغَبُ عَن
مِّلَّةِ إِبْرَٰهِـۧمَ إِلَّا مَن سَفِهَ نَفْسَهُۥ ۚ وَلَقَدِ ٱصْطَفَيْنَـٰهُ فِى ٱلدُّنْيَا ۖ
وَإِنَّهُۥ فِى ٱلْـَٔاخِرَةِ لَمِنَ ٱلصَّـٰلِحِينَ ﴿١٣٠﴾ إِذْ قَالَ لَهُۥ رَبُّهُۥٓ أَسْلِمْ ۖ
قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ ٱلْعَـٰلَمِينَ ﴿١٣١﴾ وَوَصَّىٰ بِهَآ إِبْرَٰهِـۧمُ بَنِيهِ
وَيَعْقُوبُ يَـٰبَنِىَّ إِنَّ ٱللَّهَ ٱصْطَفَىٰ لَكُمُ ٱلدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا
وَأَنتُم مُّسْلِمُونَ ﴿١٣٢﴾ أَمْ كُنتُمْ شُهَدَآءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ
ٱلْمَوْتُ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِنۢ بَعْدِى قَالُوا۟ نَعْبُدُ
إِلَـٰهَكَ وَإِلَـٰهَ ءَابَآئِكَ إِبْرَٰهِـۧمَ وَإِسْمَـٰعِيلَ وَإِسْحَـٰقَ إِلَـٰهًا
وَٰحِدًا وَنَحْنُ لَهُۥ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٣﴾ تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۖ لَهَا
مَا كَسَبَتْ وَلَكُم مَّا كَسَبْتُمْ ۖ وَلَا تُسْـَٔلُونَ عَمَّا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٣٤﴾

ناشکراولا)اوناآزبـهره‌نصیب‌إدیب وصونرااونی‌جهنم‌عذابینا دچار إده ریک که بدترین یئردر (۱۲۶)

وقتیکه ابراهیم و اسماعیل بیت الحرامین (کعبه نین)دیـوار ینـی اوجالدیردیلار (دئدیلر). پروردگارا، (بوخدمتـی)بیزدن‌قبول‌إیله البته سن (دعانی)إشیدن و(خلقین اسرارینا‌عالم سـن. (۱۲۷) پروردگارا، بیزی ئوز امریوه تسلیم و مطیع قراروئرگیلن و بیزیـم نسلیمیزدن مسلمان امتی‌که سنین امریوه مطیع اولسونلار، وجوده گتیر، وئوزعبادتیوین آدابی نی (حج اعمالینی)بیزه نشان وئـرو بیزیم توبه میزی قبول إت که سن ئوزون توبه قبول إدن ومهربانسان (۱۲۸)پروردگارا، بیزیم نسلیمیزدن اونلارین ئوزلرینه‌پیغمبر گؤندر که سنین آیاتیوی اونلارا تلاوت إدیب وکتاب وحکمت تعلیم‌وئرسین واونلاری (گناهدان)پاک و مبرّاإت که سن ئوزون عزیز و حکیم سـن (۱۲۹)وهیچ کس ابراهیمین پاک وبرحق دینیندن اوزدؤندرمز مگر اونلار که سفیه و نادانديلار. بیزاونی دنیادارسالته انتخاب‌إتدیک‌و آخرتده اوصالح انسانلاردان در (۱۳۰)وقتیکه‌پروردگاری‌اوناامرإتدی که‌تسلیم‌اول، عرض‌إتدی. من‌رب‌العالمین‌امرینه کاملا" تسلیم‌ومطیعم (۱۳۱)ابراهیم و یعقوب ئوزاوغلانلارینا سفارش و توصیه إتدیلر که ای‌اوغلانلاریم، اللـه‌بوپاک‌و برحق دینی سیزین اوچون انتخاب‌إتدی (اوندان تبعیت إدین)و دنیادان گئتمه‌ین‌مگرمسلمان‌اولاسیز (ئولن گونه‌قدراللـهین‌رضاسیناتسلیم اولون) (۱۳۲)وقتیکه یعقوبون‌ئولومی یاخینلاشدی، آیاسیز اوناشاهد و ناظریدیز؟اووقت‌که‌ئوزاوغلانلارینا دئدی. مندن‌صونراکیمه‌عبادت‌إده‌جکسیز؟دئدیلر. سنین‌اللـهـوه و سنین‌اجدادین‌ابراهیم‌واسماعیل‌واسحاقین‌اللـهناعبادت‌إده‌جه‌ییک اللـه‌بیردروبیزاونون امرینه مطیع و تسلیمیک (۱۳۳)اونلارامتی دیلر که (ئولوب)گئتدیلر. هرنه (یاخشی‌یامان)کسب إتمیشدیلر، اونلارین

وَقَالُوا۟ كُونُوا۟ هُودًا أَوْ نَصَٰرَىٰ تَهْتَدُوا۟ ۗ قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَٰهِـۧمَ
حَنِيفًا ۖ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١٣٥﴾ قُولُوٓا۟ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَمَآ
أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَآ أُنزِلَ إِلَىٰٓ إِبْرَٰهِـۧمَ وَإِسْمَٰعِيلَ وَإِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ
وَٱلْأَسْبَاطِ وَمَآ أُوتِىَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَآ أُوتِىَ ٱلنَّبِيُّونَ
مِن رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُۥ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٦﴾
فَإِنْ ءَامَنُوا۟ بِمِثْلِ مَآ ءَامَنتُم بِهِۦ فَقَدِ ٱهْتَدَوا۟ ۖ وَّإِن تَوَلَّوْا۟ فَإِنَّمَا
هُمْ فِى شِقَاقٍ ۖ فَسَيَكْفِيكَهُمُ ٱللَّهُ ۚ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ
﴿١٣٧﴾ صِبْغَةَ ٱللَّهِ ۖ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ ٱللَّهِ صِبْغَةً ۖ وَنَحْنُ لَهُۥ
عَٰبِدُونَ ﴿١٣٨﴾ قُلْ أَتُحَآجُّونَنَا فِى ٱللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ
وَلَنَآ أَعْمَٰلُنَا وَلَكُمْ أَعْمَٰلُكُمْ وَنَحْنُ لَهُۥ مُخْلِصُونَ ﴿١٣٩﴾ أَمْ
تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَٰهِـۧمَ وَإِسْمَٰعِيلَ وَإِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ
وَٱلْأَسْبَاطَ كَانُوا۟ هُودًا أَوْ نَصَٰرَىٰ ۗ قُلْ ءَأَنتُمْ أَعْلَمُ أَمِ ٱللَّهُ ۗ
وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَتَمَ شَهَٰدَةً عِندَهُۥ مِنَ ٱللَّهِ ۗ وَمَا ٱللَّهُ
بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٠﴾ تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۖ لَهَا مَا كَسَبَتْ
وَلَكُم مَّا كَسَبْتُمْ ۖ وَلَا تُسْـَٔلُونَ عَمَّا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٤١﴾

ئوزلری اوچوندر وسیزده هرنه کسب اِده سیز ،ئوزوز اوچوندر و سیـز اونلارین اعمالینا مسئول دئیل سیز (۱۳۴)
اهل کتاب (مسلمانلارا) دئدیلر. یهودی یامسیحی اولون تا هدایت تاپاسیز (یاپیغمبر) اونلارا دئگیلن ، (نه) بلکه ابراهیمین پاک و بر حق دینیندن تبعیت اِدین که اوهیچوقت مشرک دئیل د ی (اما سیز شرک یولی گئدیرسیز) (۱۳۵) دئیین بیزمسلمان لار ،اللهـا و اوکتـابـا که بیزیم پیغمبر یمیزه نازل اولوب ایمان گتیرمیشیک و اواحکـاما که ابراهیم پیغمبره و اسماعیل و اسحاق و یعقوب پیغمبره و اونلارین اولادی پیغمرلره نازل اولوب و اوکتابا که موسی پیغمبره و عیسی پیغمبـره و اواحکاماکه سایر پیغمبر لره پروردگار طرفیندن نازل اولوب ، عقیده میزوار و بیز اللهین پیغمبر لری آراسینداهیچ بیرینه تفاوت قائل اولماریق و الله طرفیندن هرنه نازل اولا بیزاونا ایمان گتیریب و اوندان اطاعت اِده‌ ریک (۱۳۶) اگر اهل کتاب قرآنا که سیز مسلمانلار ایمان گتیریب سیز، ایمان گتیره لر ،مسلما " هدایت تاپارلار و اگر اوزدؤندره لر ،بوندان غیردئیل که اهل ظلم ونفاق دیلار ،الله سیزی اونلارین شریندن حفظ اِدر واو (اهل ایمانین دعاسین) اِشیدن و (خلقین اسرارینا) آگاهـدر ۱۳۷ (اونلارا دئیین) اللهـ رنگی در (که بیزیم لهمانمیزی حلوه لندیریر) وهانسی رنگ الله رنگیندن یاخشی در؟ وبیز دائم اونا عبادت اِده نیک (۱۳۸) (یاپیغمبر اهل کتابا) دئگیلن .آیا اللهین باره سینده بیزیلن بحث و مجادله اِدیرسیز بیرصورتده که اوبیزیم پروردگاریمیزو سیزین پروردگار یزدر. بیزیم اعمالیمیز بیزیمکی و سیزین اعمالیز سیزینکی درو بیزمخلصانه اونی پرستش و عبادت اِدیریک . (۱۳۹) یادئییرسیز که ابراهیم واسماعیل و اسحاق و یعقوب واونلارین اولادی هامیسـی یهودی یامسیحی دیلر. دئگیلن .آیا سیزیاخشی بیلیر سیز یا اللـه؟ ظالم راق اوکس دن کیمدر که اللهین شهادتین ئوزیانیندا کتمان اِده

۞ سَيَقُولُ ٱلسُّفَهَآءُ مِنَ ٱلنَّاسِ مَا وَلَّىٰهُمْ عَن قِبْلَتِهِمُ ٱلَّتِي كَانُواْ
عَلَيْهَاۚ قُل لِّلَّهِ ٱلْمَشْرِقُ وَٱلْمَغْرِبُۚ يَهْدِي مَن يَشَآءُ إِلَىٰ صِرَٰطٍ
مُّسْتَقِيمٍ ﴿١٤٢﴾ وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَٰكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِّتَكُونُواْ
شُهَدَآءَ عَلَى ٱلنَّاسِ وَيَكُونَ ٱلرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًاۗ وَمَا
جَعَلْنَا ٱلْقِبْلَةَ ٱلَّتِي كُنتَ عَلَيْهَآ إِلَّا لِنَعْلَمَ مَن يَتَّبِعُ ٱلرَّسُولَ
مِمَّن يَنقَلِبُ عَلَىٰ عَقِبَيْهِۚ وَإِن كَانَتْ لَكَبِيرَةً إِلَّا عَلَى ٱلَّذِينَ
هَدَى ٱللَّهُۗ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُضِيعَ إِيمَٰنَكُمْۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِٱلنَّاسِ
لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤٣﴾ قَدْ نَرَىٰ تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي ٱلسَّمَآءِۖ
فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَىٰهَاۚ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ ٱلْمَسْجِدِ
ٱلْحَرَامِۚ وَحَيْثُ مَا كُنتُمْ فَوَلُّواْ وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُۥۗ وَإِنَّ ٱلَّذِينَ
أُوتُواْ ٱلْكِتَٰبَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّهِمْۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ
عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٤٤﴾ وَلَئِنْ أَتَيْتَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلْكِتَٰبَ بِكُلِّ
ءَايَةٍ مَّا تَبِعُواْ قِبْلَتَكَۚ وَمَآ أَنتَ بِتَابِعٍ قِبْلَتَهُمْۚ وَمَا بَعْضُهُم
بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍۚ وَلَئِنِ ٱتَّبَعْتَ أَهْوَآءَهُم مِّنۢ بَعْدِ
مَا جَآءَكَ مِنَ ٱلْعِلْمِ إِنَّكَ إِذًا لَّمِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٤٥﴾

والله‌سیزین‌اعمالیزدن‌غافل‌دئیل (۱۴۰) اونلارامتی‌دیلرکه (ئولوب) گئتدیلر. هرنه (یاخشی یامان) کسب اِتمیشدیلر، ئوزلری اوچوندر و سیزده هرنه کسب اِده سیز، ئوزو زاوچون دروسیز اونلارین‌اعمالینا مسئول دئیل سیز (۱۴۱)

بیرعده‌سفیه‌ونادان‌جماعت دئیه جکلر. نه‌باعث اولدی که مسلمانلار اوقبله‌دن‌کهاونداواریدیلار، اوزدؤندردیلر؟ اونلارادئگیلن‌گون‌چیخان وگون‌باتان‌هامیسی‌اللهین‌کی‌در. هرکیمی‌ایسته سه‌دوزیولاهدایت‌اِدر (۱۴۲) و بوترتیبیلن سیز مسلمانلاری اورتا باب امت قراروئردیک‌که دنیانین خلقینه شاهد و نمونه اولاسیز، نئجه که پیغمبریز سیزین اوچون‌شاهدونمونه‌در (یاپیغمبر) او قبله که اوناساری واریدین‌بوعلته تغییروئردیک که سنین حقیقی پیر ولرین، مخالف پیر ولردن معلوم ومشخص‌اولسون، مسلما "بوعمل‌آرتیق‌چتین‌وآغیردر، البته نه‌اوکسلره که الله اونلاری هدایت اِدیب. الله سیزین ایمانیزاجرینی (که بیت المقدسه‌طرف‌عبادت‌اِدیب سیز) ضایع اِتمز والله همیشه خلقه‌مهربان و رحم اِدندر. (۱۴۳) (یاپیغمبر) بیزسنین گؤیه‌طرف‌اوزدؤندرمگوی ووحیین انتظار چکمگوی قبله نین تغییری‌اوچون‌گؤردوک. البته‌سنین اوزو وی‌اوقبله‌یه‌که اوندان راضی‌اولاسان، دؤندرریک. ایندی اوزووی مسجد الحرامه ساری دؤندر، وسیز مسلمانلار هریئرده‌اولاسیزاوزوزی اوناساری‌دؤندریزواوکسلر که اونلارا کتاب و ئریلیب، یاخشی بیلیرلر بو (قبله‌نی‌تغییروئرمک) پروردگارطرفیندن‌بیرحقیقتدروالله‌اونلارین اعمالیندان غافل دئیل (۱۴۴) (یاپیغمبر) هرمعجزه و دلیل اهل کتاب‌اوچون‌گتیره‌سن، سنین‌قبله ندن تبعیت اِتمزلرو سنده اونلارین قبله سیندن‌داها پیروی اِتمیه جکسن واونلارداهیچوقت بیربیرینین قبله سیندن پیروی اِتمزلر. اوعلم وآگاهیدان صونراکه سنه گلیب‌اگر اونلارین‌خواهش‌لریندن تبعیت اده سن، مسلما "ظالم لر فرقه‌سیندن

ٱلَّذِينَ ءَاتَيۡنَٰهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ يَعۡرِفُونَهُۥ كَمَا يَعۡرِفُونَ أَبۡنَآءَهُمۡۖ وَإِنَّ
فَرِيقٗا مِّنۡهُمۡ لَيَكۡتُمُونَ ٱلۡحَقَّ وَهُمۡ يَعۡلَمُونَ ١٤٦ ٱلۡحَقُّ مِن
رَّبِّكَۖ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡمُمۡتَرِينَ ١٤٧ وَلِكُلّٖ وِجۡهَةٌ هُوَ مُوَلِّيهَاۖ
فَٱسۡتَبِقُواْ ٱلۡخَيۡرَٰتِۚ أَيۡنَ مَا تَكُونُواْ يَأۡتِ بِكُمُ ٱللَّهُ جَمِيعًاۚ
إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ١٤٨ وَمِنۡ حَيۡثُ خَرَجۡتَ فَوَلِّ
وَجۡهَكَ شَطۡرَ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِۖ وَإِنَّهُۥ لَلۡحَقُّ مِن رَّبِّكَۗ وَمَا
ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعۡمَلُونَ ١٤٩ وَمِنۡ حَيۡثُ خَرَجۡتَ فَوَلِّ وَجۡهَكَ
شَطۡرَ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِۚ وَحَيۡثُ مَا كُنتُمۡ فَوَلُّواْ وُجُوهَكُمۡ
شَطۡرَهُۥ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَيۡكُمۡ حُجَّةٌ إِلَّا ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ
مِنۡهُمۡ فَلَا تَخۡشَوۡهُمۡ وَٱخۡشَوۡنِي وَلِأُتِمَّ نِعۡمَتِي عَلَيۡكُمۡ وَلَعَلَّكُمۡ
تَهۡتَدُونَ ١٥٠ كَمَآ أَرۡسَلۡنَا فِيكُمۡ رَسُولٗا مِّنكُمۡ
يَتۡلُواْ عَلَيۡكُمۡ ءَايَٰتِنَا وَيُزَكِّيكُمۡ وَيُعَلِّمُكُمُ ٱلۡكِتَٰبَ
وَٱلۡحِكۡمَةَ وَيُعَلِّمُكُم مَّا لَمۡ تَكُونُواْ تَعۡلَمُونَ ١٥١ فَٱذۡكُرُونِيٓ
أَذۡكُرۡكُمۡ وَٱشۡكُرُواْ لِي وَلَا تَكۡفُرُونِ ١٥٢ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ ٱسۡتَعِينُواْ بِٱلصَّبۡرِ وَٱلصَّلَوٰةِۚ إِنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلصَّٰبِرِينَ ١٥٣

اولارسان (۱۴۵)
اوکسلریکه اونلاراکتاب وئرمیشیک ، پیغمبرا سلامی چوخ یاخشی تانیرلار همانطور که ئوز اولادلارین تانیرلار ولی بیرعده اونلاردان با اینکه بیلیرلر ، بونداان بئله حقی کتمان إدیرلر (۱۴۶) حق هماندر که پروردگارین طرفیندن گلیب ، پس هیچوقت تردید إدنلردن اولما (۱۴۷) هرامتین بیر قبله سی وار که اوناطرف اوز دؤندررلر (بو موضوع داچوخ بحث إتمه‌ین بلکه) خیرات وعبادت و یاخشی ایشلرده سبقت آلین .هریئرده اولاسیز ،الله سیزین هامیزی (محشرده حساب آلماقا) گتیره جک ، مسلما " الله هربیرزاد اقادِر در (۱۴۸) (یاپیغمبر) هر طرفدن خارج اولاسان (نماز وقتینده) اوزو وی مسجدالحرامه طرف دؤندر . بو حکم پروردگارین برحق فرمانی در والله سیزین اعمالیزدن غافل دئیل (۱۴۹) هرطرفدن (هردیارا) خارج اولسان اوزووی مسجدالحرامه طرف دؤندروسیز (مسلمانلار) هریئرده اولاسیز (نمازوقتینده) اوزوزی اوطرفه دؤندریرتاجماعت (یهود) سیزین علیه زه دلیلی لن سوءزچیخارتما- سینلار ،اوکسلردن سوای که ظلم إدندیلر واونلاردان داقورخماین و تکجه مندن قورخون تانعمت ورحمتیمی سیزین اوچون کماله یتیرم و شاید هدایت تاپاسیز (۱۵۰) بوترتیبیلن سیزدن پیغمبری سیزین اوچون گؤندردیک تا بیزیم آیاتمیزی سیزه تلاوت إدیب وسیزی گناهلاردان پاک ومبّرا إده و سیزه کتاب و حکمت تعلیم و ئره واوزادی که بیلمه- میسیز سیزه ئورگده (۱۵۱) پس منی یاد إدین تا سیزی یاد إدیم ونعمتلر- یمین شکرینی یئرینه یتیرین و هیچوقت کفران نعمت إتمه ین (۱۵۲) ای اوکسلری که ایمان گتیریب سیز ، (جمیع ایشلر یزده) صبرونمازیلن الله دان کمک لیک ایسته ین ،الله صبر واستقامت إدنلرین آرخاسی در (۱۵۳)

وَلَا تَقُولُوا۟ لِمَن يُقْتَلُ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ أَمْوَٰتٌۢ ۚ بَلْ أَحْيَآءٌ وَلَـٰكِن
لَّا تَشْعُرُونَ ﴿١٥٤﴾ وَلَنَبْلُوَنَّكُم بِشَىْءٍ مِّنَ ٱلْخَوْفِ وَٱلْجُوعِ
وَنَقْصٍ مِّنَ ٱلْأَمْوَٰلِ وَٱلْأَنفُسِ وَٱلثَّمَرَٰتِ ۗ وَبَشِّرِ ٱلصَّـٰبِرِينَ
﴿١٥٥﴾ ٱلَّذِينَ إِذَآ أَصَـٰبَتْهُم مُّصِيبَةٌ قَالُوٓا۟ إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّآ إِلَيْهِ رَٰجِعُونَ
﴿١٥٦﴾ أُو۟لَـٰٓئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَٰتٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ ۖ وَأُو۟لَـٰٓئِكَ

هُمُ ٱلْمُهْتَدُونَ ﴿١٥٧﴾ ۞ إِنَّ ٱلصَّفَا وَٱلْمَرْوَةَ مِن شَعَآئِرِ ٱللَّهِ ۖ
فَمَنْ حَجَّ ٱلْبَيْتَ أَوِ ٱعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَن يَطَّوَّفَ
بِهِمَا ۚ وَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ ٱللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ ﴿١٥٨﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ
يَكْتُمُونَ مَآ أَنزَلْنَا مِنَ ٱلْبَيِّنَـٰتِ وَٱلْهُدَىٰ مِنۢ بَعْدِ مَا بَيَّنَّـٰهُ
لِلنَّاسِ فِى ٱلْكِتَـٰبِ ۙ أُو۟لَـٰٓئِكَ يَلْعَنُهُمُ ٱللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ ٱللَّـٰعِنُونَ
﴿١٥٩﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُوا۟ وَأَصْلَحُوا۟ وَبَيَّنُوا۟ فَأُو۟لَـٰٓئِكَ أَتُوبُ
عَلَيْهِمْ ۚ وَأَنَا ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٦٠﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَمَاتُوا۟ وَهُمْ
كُفَّارٌ أُو۟لَـٰٓئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ ٱللَّهِ وَٱلْمَلَـٰٓئِكَةِ وَٱلنَّاسِ أَجْمَعِينَ
﴿١٦١﴾ خَـٰلِدِينَ فِيهَا ۖ لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ ٱلْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ
﴿١٦٢﴾ وَإِلَـٰهُكُمْ إِلَـٰهٌ وَٰحِدٌ ۖ لَّآ إِلَـٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلرَّحْمَـٰنُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٦٣﴾

اوکسی که اللـهین یولونداٸولور (جان فداادیر) دٸمه ینٸولوبدربلکه اودیری درولکن سیزبوحقیقتی بیلمیر سیز (۱۵۴) بیزسیزینهامییزی بعضیشیٸی لریلن مثل قورخی ،آجلیق ،نقصمال و جان ومحصولون آزلیقیامتحان إده ریک .صبر واستقامت إدنلر اوچونبشارتوشادـ لیق اولسون (۱۵۵) اوکسلری که وقتی مصببته دچار اولورلار ،صبر و استقامت إدیب و دٸییرلر .بیزاللّهین امریلن گلمیشیک و اوناسـاری رجوعإدهجهییک (۱۵۶) همانلاردیلارکهاللّهینصلواتیورحمتیاونلار اوچوندر و اونلار حقیقتا " هدایت تاپمیشلار در (۱۵۷) البته صفا و مروه اللـهین دین شعاٸری در ،هرکس حج (واجب) بیتالحرام و یـا حجعمرهانجاموٸره ،اونوناوچون روادر که صفا و مروهآراسیندا طواف و سعی إده وهرکیم عمل مستحب (غیر واجب) وخیرایش انجاموٸـره مسلما "اللّهقدربیلنوعالم در (۱۵۸) اونلار که (یهودیلرین عالِملری) بیزیم آیدن دلیل لریمیزی که خلقین هدایتی اوچوننازل إتمیشیک وصونراکتابداخلقاوچونبیانإتمیشیک گیزلدیرلر ،اللّه اونلاریلعنت إدیب (ٸوز رحمتیندن اوزاقسالیب) و تمام لعنت إدنلر (انس و جن و پری) اونلاری لعنت إدیرلر (۱۵۹) اوکسلردن سوای که توبه إدیبو ٸوزعمللریناصلاح إدیرلرواوزادیکهخلقدنگیزلدیرلر ،آشکار إدیر لر .البته اونلارین توبه سینی قبول إده ریک .من توبه قبول إدن و مهربانام (۱۶۰) اوکسلری کهکافراولدولار وکفر حالینداٸولوب (ودنیا دان گٸتدیلر) اللّه وَملکلر وجمیع مخلوق اونلاراالعنت إدیرلر (۱۶۱) اونلاربو لعنت ده داٸم قالیب وعذاب اونلاردانتخفیف تاپمیاجاق و اونلاری نظره آلمیاجاقلار (۱۶۲) سیزیناللّهیزبیراالله در .اوندان سوای معبود یوخدر ،باغیشلیان و مهرباندر (۱۶۳) .

إِنَّ فِي خَلْقِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَٱخْتِلَٰفِ ٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ
وَٱلْفُلْكِ ٱلَّتِي تَجْرِي فِي ٱلْبَحْرِ بِمَا يَنفَعُ ٱلنَّاسَ وَمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ
مِنَ ٱلسَّمَآءِ مِن مَّآءٍ فَأَحْيَا بِهِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا
مِن كُلِّ دَآبَّةٍ وَتَصْرِيفِ ٱلرِّيَٰحِ وَٱلسَّحَابِ ٱلْمُسَخَّرِ
بَيْنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ لَأَيَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٦٤﴾ وَمِنَ
ٱلنَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَندَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ ٱللَّهِ
وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَشَدُّ حُبًّا لِّلَّهِ وَلَوْ يَرَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓاْ إِذْ يَرَوْنَ
ٱلْعَذَابَ أَنَّ ٱلْقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا وَأَنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعَذَابِ ﴿١٦٥﴾
إِذْ تَبَرَّأَ ٱلَّذِينَ ٱتُّبِعُواْ مِنَ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُواْ وَرَأَوُاْ ٱلْعَذَابَ
وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ ٱلْأَسْبَابُ ﴿١٦٦﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُواْ لَوْ أَنَّ
لَنَا كَرَّةً فَنَتَبَرَّأَ مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّءُواْ مِنَّا كَذَٰلِكَ يُرِيهِمُ ٱللَّهُ
أَعْمَٰلَهُمْ حَسَرَٰتٍ عَلَيْهِمْ وَمَا هُم بِخَٰرِجِينَ مِنَ ٱلنَّارِ ﴿١٦٧﴾
يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ كُلُواْ مِمَّا فِي ٱلْأَرْضِ حَلَٰلًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُواْ
خُطُوَٰتِ ٱلشَّيْطَٰنِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿١٦٨﴾ إِنَّمَا يَأْمُرُكُم
بِٱلسُّوٓءِ وَٱلْفَحْشَآءِ وَأَن تَقُولُواْ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٦٩﴾

حقیقتا " گوئیلرین و یئرین خلقتینده و گئجه‌رگوندوزون اختلافیندا
ز گمی لرین دریاداخلقین نفعی اوچون حرکتینده ، سوویاغیش که اللّه
تعالی گؤیدن نازل إدیر واونون سببی لن ئولموش یئری دوباره دیری
إدیب وکلّی حیواناتی اوندا وجوده گتیرمگینده و یئللرین اَتمگینده
و بولوتلار کوئیی لن ، یئرین آراسین مسّخر إتمگینده
عاقل انسانلارا وچون پروردگارین قدرتی بارەسینده (چوخلی) نشانه
لر و دلیل لروار‌در (۱۶۴) بعضی نادان جماعت اللّه‌دان غیرین ئوز-
لرینه معبود قرار و ئریرلر ، اللّهی ایسند ین کیمی اونلاری ایستیرلر
ولی اوکسلر که ایمان گتیریبلر ، اللّها کامال محبّت لری وار و اگرظلم
إدنلر وقتیکه اللّهین عذابین گؤردولر ، اوندا بیلرلر که تمام قدرت و
قوت مختّص اللّه در واللّهین عذابی و مجازاتی داچوخ شدید در
(۱۶۵) اووقت رهبرلرئوز پیرولریندن اوزاق دوشوب وپیرولراللّهین
عذابین گؤروب وهرنوع اسباب و وسیله (وارتباط) اونلاردان قطع
اولونار (واونلارین اَلی هریئردن اوزولر) (۱۶۶) واوکسلری که تبعیّت
إدیبلر ، دئیه جکلر . ایکاش بیرده (دنیایا) قییتردیک ، تاآزقین رهبر
لردن اوزاق اولاق نئجه که اونلاربیزدن اوزاق اولدولار . بوترتیبی لن
اللّه اونلارین اعمالینی ئوزلرینه مایهٔ حسرت قراروئررواونلارجهنمین
اوتوندان چیخابیلمزلر (۱۶۷) ای مخلوق او زادلاردان که یئرده وار،
حلالین و پاکین صرف إدین وهیچوقت شیطانین خطرناک آددیم لار-
یندان تبعیّت إتمه ین که اوسیزین آشکارا دشمنیزدر (۱۶۸) بوشیطان
درکه سیزی پیس ایشلره و فحشایاامر إدیروسیزی وادارإدیرکه جهل-
دن بیر پاراسؤزلر اللّها نسبت وئره سیز (۱۶۹) .

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ٱتَّبِعُوا۟ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ قَالُوا۟ بَلْ نَتَّبِعُ مَآ أَلْفَيْنَا عَلَيْهِ
ءَابَآءَنَآ ۗ أَوَلَوْ كَانَ ءَابَآؤُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْـًٔا وَلَا
يَهْتَدُونَ ﴿١٧٠﴾ وَمَثَلُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ كَمَثَلِ ٱلَّذِى يَنْعِقُ
بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا دُعَآءً وَنِدَآءً ۚ صُمٌّۢ بُكْمٌ عُمْىٌ فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ
﴿١٧١﴾ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ كُلُوا۟ مِن طَيِّبَـٰتِ مَا رَزَقْنَـٰكُمْ
وَٱشْكُرُوا۟ لِلَّهِ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿١٧٢﴾ إِنَّمَا حَرَّمَ
عَلَيْكُمُ ٱلْمَيْتَةَ وَٱلدَّمَ وَلَحْمَ ٱلْخِنزِيرِ وَمَآ أُهِلَّ بِهِۦ
لِغَيْرِ ٱللَّهِ ۖ فَمَنِ ٱضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَآ إِثْمَ عَلَيْهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ
غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٧٣﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ مِنَ
ٱلْكِتَـٰبِ وَيَشْتَرُونَ بِهِۦ ثَمَنًا قَلِيلًا ۙ أُو۟لَـٰٓئِكَ مَا يَأْكُلُونَ
فِى بُطُونِهِمْ إِلَّا ٱلنَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ ٱللَّهُ يَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ
وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٤﴾ أُو۟لَـٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ
ٱشْتَرَوُا۟ ٱلضَّلَـٰلَةَ بِٱلْهُدَىٰ وَٱلْعَذَابَ بِٱلْمَغْفِرَةِ ۚ فَمَآ
أَصْبَرَهُمْ عَلَى ٱلنَّارِ ﴿١٧٥﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ نَزَّلَ ٱلْكِتَـٰبَ
بِٱلْحَقِّ ۗ وَإِنَّ ٱلَّذِينَ ٱخْتَلَفُوا۟ فِى ٱلْكِتَـٰبِ لَفِى شِقَاقٍۭ بَعِيدٍ ﴿١٧٦﴾

هروقت اونلارا دئییلدی .اوندان که اللّه تعالی نازل إدیب تبعیّت إدین ،دئدیلر .بیزفقط آتا ،بابا دینیدن تبعّیت إده ریک.آیا اونلارین آتا ،بابا دینی عقل وهدایت دن اوزاق دئیل دی؟ (۱۷۰) کافرلرین مَثلی اوحیوانین مَثلینه بَنزیرکه اونی (اوجاسسی لن) سسلیه لرولی اوحیوان سروصدادان سوای بیرزا دإشیدمز .کافرلرده (حق برابرینده) کر لال و کور دولار وعاقلانه فکر إتمزلر (۱۷۱) ای اوکسلری که ایمان گتیریب سیز ،حلال و پاکیزه روزی لاردان که سیزه نصیب إتمیشیک ، صرف إدین واللّهین شکرینی یئرینه یتیرین اگر سیز فقط اونا عبادت و پرستش إدیرسیز (۱۷۲) سیزین اوچون مرداراتی وقان ودونقوزاتی و هرحیوانی که غیراللّهین آدیناکسیله اکیدا " حرام در ،ولی هر کس مجبوراولابیر صورتده که احتیاجدان آرتیق تجاوزإتمیه اونون اوچون گناه یوخدر ،البتّه اللّه باغیشلیان ومهربان در (۱۷۳) مسلما " اوکسلری که اللّه نازل إدن آیاتی کتابدان گیزلدیرلروا ونلاری آزقیمته ساتیرلار اونلاراوددان سوای بیرزادیئمیرلر واللّه قیامت گوننده اونلارینان دانیشمیاجاق واونلاری گناه دان پاک إتمیه جک واونلار اوچون دردآرتیران عذاب وار (۱۷۴) همانلاردیلار که ضلالتی هدایت برابرینده وعذابی باغیشلانماق برابرینده آلیب و قبول إدیبلر .واقعا " اونلار نه قدر جهنم اوتونادوزن و بی تفاوتدیلار (۱۷۵) حقیقت بودرکه اللّه کتابی برحق گؤندریب واوکسلری که اونون باره سینده اختلاف إتدیلر ،چوخ اوزاق ضلالت و شقاوتده قرار تاپیبلار (۱۷۶) .

۞ لَّيْسَ ٱلْبِرَّ أَن تُوَلُّوا۟ وُجُوهَكُمْ قِبَلَ ٱلْمَشْرِقِ وَٱلْمَغْرِبِ وَلَٰكِنَّ
ٱلْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةِ وَٱلْكِتَٰبِ
وَٱلنَّبِيِّۦنَ وَءَاتَى ٱلْمَالَ عَلَىٰ حُبِّهِۦ ذَوِى ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْيَتَٰمَىٰ
وَٱلْمَسَٰكِينَ وَٱبْنَ ٱلسَّبِيلِ وَٱلسَّآئِلِينَ وَفِى ٱلرِّقَابِ وَأَقَامَ
ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَى ٱلزَّكَوٰةَ وَٱلْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَٰهَدُوا۟ ۖ
وَٱلصَّٰبِرِينَ فِى ٱلْبَأْسَآءِ وَٱلضَّرَّآءِ وَحِينَ ٱلْبَأْسِ ۗ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ
صَدَقُوا۟ ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ كُتِبَ
عَلَيْكُمُ ٱلْقِصَاصُ فِى ٱلْقَتْلَى ۖ ٱلْحُرُّ بِٱلْحُرِّ وَٱلْعَبْدُ بِٱلْعَبْدِ وَٱلْأُنثَىٰ
بِٱلْأُنثَىٰ ۚ فَمَنْ عُفِىَ لَهُۥ مِنْ أَخِيهِ شَىْءٌ فَٱتِّبَاعٌۢ بِٱلْمَعْرُوفِ وَأَدَآءٌ
إِلَيْهِ بِإِحْسَٰنٍ ۗ ذَٰلِكَ تَخْفِيفٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَرَحْمَةٌ ۗ فَمَنِ ٱعْتَدَىٰ
بَعْدَ ذَٰلِكَ فَلَهُۥ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٨﴾ وَلَكُمْ فِى ٱلْقِصَاصِ حَيَوٰةٌ
يَٰٓأُو۟لِى ٱلْأَلْبَٰبِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٧٩﴾ كُتِبَ عَلَيْكُمْ
إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ ٱلْمَوْتُ إِن تَرَكَ خَيْرًا ٱلْوَصِيَّةُ لِلْوَٰلِدَيْنِ
وَٱلْأَقْرَبِينَ بِٱلْمَعْرُوفِ ۖ حَقًّا عَلَى ٱلْمُتَّقِينَ ﴿١٨٠﴾ فَمَنۢ بَدَّلَهُۥ
بَعْدَمَا سَمِعَهُۥ فَإِنَّمَآ إِثْمُهُۥ عَلَى ٱلَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُۥٓ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٨١﴾

یاخشی لیک فقط اودئیل که (نماز و دعادا) اوزوزی مشرقـه یا مغربه طرف دؤندره‌سیز، لکن یاخشی آدم اودرکه اللّها و آخرت‌گونونه وَملکلره واللّهین کتابینا وپیغمبرلرینه ایمان‌گتیره‌و ئوزمال و ثروتین که اونـلارا داها آرتیق علاقه سی‌وار، اللّهین محبّتی یولوندا فامیلـده اولان یوخسول لاراویتیملره و بینوالره و یولداقالان مسافر لره و فقیر لره‌و برده لری آزاد إتمک اوچون صرف إده، نماز قیلاوزکات‌و ئره، وقتیکه تعهد إتدیلر، ئوز عهد و قرارداد لارینا‌وفاداراولا، گرفتارچی‌لیقدا ضرروزیاندا (محرومیّت، ناخوش لوق، یوخسول لوق) و جنگ زمانیندا صبر و استقامت إده. بواوصاف دا اولان انسانلار اهل صداقت واهل تقوی دیلار (۱۷۷) ای‌اوکسلری‌که ایمان‌گتیریب سیز، قتل‌موضوع سوندا سیزین اوچون قصاص یازیلیب و مقرراولدی، کیشی مقابل‌کیشی، برده مقابل برده، آرواد مقابل آرواد، قصاص‌اولاروا‌اگربیرنفرقصاص عملین ئوزدین قارداشینا بیرمبلغین مقابلینده باغیشلیا، یاخشی عملـدن تبعیّت إدیب و قاتل ده گره ک کمال رضایتی لن مقرر اولان مبلغـی پرداخت إتسین، بوحکم قصاص پروردگاریزطرفیندن‌تخفیف‌ورحمتدر، بوندان‌صونراهرکیم بوحکمدن‌تجاوزإده، اونون‌اوچون درد آرتیران عذاب‌اولاجاق (۱۷۸) ای سالم عقل صاحبلری، حکم قصاص سیزین حیاتیزی حفظ إتمک اوچون در تامگر بیربیریزین قتلیندن پرهیزإده سیز (۱۷۹) یازیلیب و مقرر اولدی وقتی سیزدن بیرنفرین ئولومـی یاخینلاشدی‌اگرمال و ثروتی ئوزوندن باقی قویوب، گره ک آتاسی‌و آناسی و یاخین فامیلی اوچون عدالتی لن وصیّت‌إتسین. بوایش پرهیزکارلارا‌اوچون‌واجب بیرحقدر (۱۸۰) پس‌هرکیم وصیتی إشیدندن صونرااونی تغییر وئره، گناهی اوآدملره درکه اونی‌تغییروئریرلر البتّه اللّه إشیدن وبیلن در (۱۸۱)

فَمَنْ خَافَ مِن مُّوصٍ جَنَفًا أَوْ إِثْمًا فَأَصْلَحَ بَيْنَهُمْ فَلَآ إِثْمَ
عَلَيْهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٨٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُتِبَ
عَلَيْكُمُ ٱلصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ
لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٨٣﴾ أَيَّامًا مَّعْدُودَٰتٍ ۚ فَمَن كَانَ مِنكُم
مَّرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ۚ وَعَلَى ٱلَّذِينَ
يُطِيقُونَهُۥ فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْكِينٍ ۖ فَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ
لَّهُۥ ۚ وَأَن تَصُومُواْ خَيْرٌ لَّكُمْ ۖ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٨٤﴾ شَهْرُ
رَمَضَانَ ٱلَّذِىٓ أُنزِلَ فِيهِ ٱلْقُرْءَانُ هُدًى لِّلنَّاسِ
وَبَيِّنَٰتٍ مِّنَ ٱلْهُدَىٰ وَٱلْفُرْقَانِ ۚ فَمَن شَهِدَ مِنكُمُ ٱلشَّهْرَ
فَلْيَصُمْهُ ۖ وَمَن كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ
أَيَّامٍ أُخَرَ ۗ يُرِيدُ ٱللَّهُ بِكُمُ ٱلْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ
ٱلْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُواْ ٱلْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُواْ ٱللَّهَ عَلَىٰ مَا
هَدَىٰكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٨٥﴾ وَإِذَا سَأَلَكَ
عِبَادِى عَنِّى فَإِنِّى قَرِيبٌ ۖ أُجِيبُ دَعْوَةَ ٱلدَّاعِ إِذَا دَعَانِ ۖ
فَلْيَسْتَجِيبُواْ لِى وَلْيُؤْمِنُواْ بِى لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿١٨٦﴾

و هرکیم متوّجه اولاو قورخا که وصیّت إدن خطا گئدیر (یاگئدیب) و ایستیه که اونلارین (ورّاثین)آرا سیندا صلح برقرارإده (وصیّت نا مه‌نی اصلاح اوچون تغییروئره)اوناگناه دئیل ،البّته الله باغیشلیان ومهربا ندر (۱۸۲)ای اُوکسلری که ایمان گتیریب سیز ، سیزین اوچون اروج توتما ق یازیلیب و مقرّر اولدی همانطور که سیزدن اوّلکی لره یازیلیب ومقرّر اولموشدی ،اولا که سیز اللّه دان قورخان وپرهیزکار اولاسیز (۱۸۳) سایپلان گونلری اروج توتون . سیزدن هر کس مریض اولا یا سفره‌گئده (اروج توتا بیلمیه)اوگونلرین سا ییجا آیری‌گونلر اروج توتسون واوکسلری که اروج توتماقا طاقتلری یوخدر ،فدیه اوچون فقیرلره غذا و ثرسینلر و هرکیم آرتیق احسان إده ،اونون اوچون یاخشی در .اروجی علاقه ایلن توتماق سیزین اوچون داها یاخشیدر اگربیله سیز (۱۸۴)رمضان آیی اوآی در که اوندا قرآن نازل اولوب وانسانلار اوچون هدایت و هدایتین روشن دلیل لری وحق و باطله فرق قویان‌در . سیزدن هر کس رمضان آیینا یتیشه ،گره‌ک اروج توتسون وهرکس مریض اولا یا مسافرت إده (اروج توتما قا قادر اولمیا)اوگونلرین سا ییجا آیری‌گونلر اروج توتسون. اللّه سیزین اوچون حکمی آسان ایسته یب وایسته میر که سیزه چتین توتسون .اروجی کامل إدیب و باشایتیرین و اللّهی عظمتلی یاداإدین که سیزی هدایت إدیب (و موفق إدیب که اروجی توتا سیز) شاید (بو بیوک نعمته) شاکر اولاسیز (۱۸۵) (یا پیغمبر) وقتی منیم بنده لریم (منیم یاخین واوزاق اولماقیم باره‌سینده) سندن سئوال إده‌لر (دئگیلن) من اونلارا یاخینام ودعا إده‌نین دعاسین وقتی‌که منی سسلیر ، مستجاب إده رم .اونلاردا گره‌ک مندن طلب حاجت إدیب و دعوتمی قبول إتسینلر و منه ایمان گتیر سینلر ، شاید سعادت یولونا ارشاداولالار (۱۸۶)

أُحِلَّ لَكُمۡ لَيۡلَةَ ٱلصِّيَامِ ٱلرَّفَثُ إِلَىٰ نِسَآئِكُمۡۚ هُنَّ لِبَاسٞ
لَّكُمۡ وَأَنتُمۡ لِبَاسٞ لَّهُنَّۗ عَلِمَ ٱللَّهُ أَنَّكُمۡ كُنتُمۡ تَخۡتَانُونَ
أَنفُسَكُمۡ فَتَابَ عَلَيۡكُمۡ وَعَفَا عَنكُمۡۖ فَٱلۡـَٰٔنَ بَٰشِرُوهُنَّ
وَٱبۡتَغُواْ مَا كَتَبَ ٱللَّهُ لَكُمۡۚ وَكُلُواْ وَٱشۡرَبُواْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَكُمُ
ٱلۡخَيۡطُ ٱلۡأَبۡيَضُ مِنَ ٱلۡخَيۡطِ ٱلۡأَسۡوَدِ مِنَ ٱلۡفَجۡرِۖ ثُمَّ أَتِمُّواْ ٱلصِّيَامَ
إِلَى ٱلَّيۡلِۚ وَلَا تُبَٰشِرُوهُنَّ وَأَنتُمۡ عَٰكِفُونَ فِي ٱلۡمَسَٰجِدِۗ
تِلۡكَ حُدُودُ ٱللَّهِ فَلَا تَقۡرَبُوهَاۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ ءَايَٰتِهِۦ
لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمۡ يَتَّقُونَ ﴿١٨٧﴾ وَلَا تَأۡكُلُوٓاْ أَمۡوَٰلَكُم بَيۡنَكُم
بِٱلۡبَٰطِلِ وَتُدۡلُواْ بِهَآ إِلَى ٱلۡحُكَّامِ لِتَأۡكُلُواْ فَرِيقٗا مِّنۡ
أَمۡوَٰلِ ٱلنَّاسِ بِٱلۡإِثۡمِ وَأَنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ﴿١٨٨﴾ ۞ يَسۡـَٔلُونَكَ

عَنِ ٱلۡأَهِلَّةِۖ قُلۡ هِيَ مَوَٰقِيتُ لِلنَّاسِ وَٱلۡحَجِّۗ وَلَيۡسَ ٱلۡبِرُّ
بِأَن تَأۡتُواْ ٱلۡبُيُوتَ مِن ظُهُورِهَا وَلَٰكِنَّ ٱلۡبِرَّ مَنِ ٱتَّقَىٰۗ
وَأۡتُواْ ٱلۡبُيُوتَ مِنۡ أَبۡوَٰبِهَاۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمۡ
تُفۡلِحُونَ ﴿١٨٩﴾ وَقَٰتِلُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ ٱلَّذِينَ يُقَٰتِلُونَكُمۡ
وَلَا تَعۡتَدُوٓاْۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُعۡتَدِينَ ﴿١٩٠﴾

سیزین اوچون اروجلوق گئجه لری ئوزعیالیزلن مباشرت حلال اولدی .
اونلار سیزین (نجابت) لباسیزو سیزده اونلارین (حفاظت) لباسی سیز
اللّه بیلیر که سیز ئوزوزه خیانت اِدیردیز (چون اروجلوق گئجه لری
مباشرت اِتمک حرام ایدی و سیز مباشرت اِدیردیز) سیزین تقصیریزدن
گئچیب وسیزی باغیشلادی . بونداان صونرا (رمضان آییندا) اونلارینان
مباشرت اِدیب واونی که اللّه سیزه مقرر بویوروب ایسته یین . یئیین و
ایچین تا آغ خط قاراخط دن شفق آچیلاندا سیزه معلوم وآشکار اولسون ،
صونرا اروجی آخشاما کیمی ادامه وئرین وقتی که مسجد لرده اعتکاف
حالیندا سیز (گئجه ـ گونوز متوالی عبادته مشغول سوز) عیالیزلن
مباشرت اِتمه یین . بومقرّرات اللّهین احکامی نین حدودی در . هیچوقت
اونلارا یاخینلاشماین (مبادا اللّهین حکموندن تجاوز اِده سیز) اللّه تعالی
ئوزآیاتنی خلق اوچون بونوع آشکار ابیان اِدیر ، شاید اللّه دان قورخان
وپرهیزکار اولالار (۱۸۷) بیربیریزین مال و اموالین یئرسیز و ناحق
یئمه یین وخلقین مالین یئمک اوچون ، رشوه وسیله سیلن ایشیزی محکمیه
سالماین بااینکه اِدّعازین ناحق اولماقین بیلیرسیز (۱۸۸) (یاپیغمبر)
سندن آیین هلال و بدر اولماقین سئوال اِدیر لر . دئگیلن که اوخلقین
اوقاتین وحجّین وقتینی تعیین اِدندر . یاخشی لیق اودئیل که اِو لریزه
دالدان دوشه سیز (چونکه بوعمل قبیح در) لکن یاخشی لیق او
درکه پرهیزکار اولا سیز و ئوز اِولریزه قاپو سوندان وارد اولون . اللّهین
قهریندن قورخون تا نجات تاپاسیز (۱۸۹) اللّهین یولوندا! اونلارینان
که سیزیلن جنگ اِدیرلر جهاد اِدین وهیچوقت اللّهین مقرراتی حدود ـ
یندن تجاوز اِتمه یین که اللّه تجاوز اِدنلری هیچ دوست توتماز (۱۹۰) ـــ

وَٱقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ وَأَخْرِجُوهُم مِّنْ حَيْثُ أَخْرَجُوكُمْ ۚ وَٱلْفِتْنَةُ
أَشَدُّ مِنَ ٱلْقَتْلِ ۚ وَلَا تُقَـٰتِلُوهُمْ عِندَ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ حَتَّىٰ يُقَـٰتِلُوكُمْ
فِيهِ ۖ فَإِن قَـٰتَلُوكُمْ فَٱقْتُلُوهُمْ ۗ كَذَٰلِكَ جَزَآءُ ٱلْكَـٰفِرِينَ ﴿١٩١﴾ فَإِنِ ٱنتَهَوْا۟
فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٩٢﴾ وَقَـٰتِلُوهُمْ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ
ٱلدِّينُ لِلَّهِ ۖ فَإِنِ ٱنتَهَوْا۟ فَلَا عُدْوَٰنَ إِلَّا عَلَى ٱلظَّـٰلِمِينَ ﴿١٩٣﴾ ٱلشَّهْرُ ٱلْحَرَامُ
بِٱلشَّهْرِ ٱلْحَرَامِ وَٱلْحُرُمَـٰتُ قِصَاصٌ ۚ فَمَنِ ٱعْتَدَىٰ عَلَيْكُمْ فَٱعْتَدُوا۟
عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا ٱعْتَدَىٰ عَلَيْكُمْ ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ مَعَ
ٱلْمُتَّقِينَ ﴿١٩٤﴾ وَأَنفِقُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ وَلَا تُلْقُوا۟ بِأَيْدِيكُمْ إِلَى ٱلتَّهْلُكَةِ ۛ
وَأَحْسِنُوٓا۟ ۛ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١٩٥﴾ وَأَتِمُّوا۟ ٱلْحَجَّ وَٱلْعُمْرَةَ لِلَّهِ ۚ
فَإِنْ أُحْصِرْتُمْ فَمَا ٱسْتَيْسَرَ مِنَ ٱلْهَدْىِ ۖ وَلَا تَحْلِقُوا۟ رُءُوسَكُمْ حَتَّىٰ يَبْلُغَ
ٱلْهَدْىُ مَحِلَّهُۥ ۚ فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوْ بِهِۦٓ أَذًى مِّن رَّأْسِهِۦ فَفِدْيَةٌ
مِّن صِيَامٍ أَوْ صَدَقَةٍ أَوْ نُسُكٍ ۚ فَإِذَآ أَمِنتُمْ فَمَن تَمَتَّعَ بِٱلْعُمْرَةِ إِلَى ٱلْحَجِّ
فَمَا ٱسْتَيْسَرَ مِنَ ٱلْهَدْىِ ۚ فَمَن لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلَـٰثَةِ أَيَّامٍ فِى ٱلْحَجِّ وَسَبْعَةٍ
إِذَا رَجَعْتُمْ ۗ تِلْكَ عَشَرَةٌ كَامِلَةٌ ۗ ذَٰلِكَ لِمَن لَّمْ يَكُنْ أَهْلُهُۥ حَاضِرِى
ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿١٩٦﴾

مشرک لری هر یئرده‌تاپدیز ،ئولدوروون .اونلاری شهرودیارلارینداﻥ چیخاردین که سیزی ئوز و طنیزدن آواره إتدیلر .فتنه‌آدم‌ئولدورمکدن‌پیس‌در .هیچوقت مسجدالحرام یانینداجنگ إتمه ین تامجبور اولالارسیزیلن‌جنگ إده‌لر .اگر اونلار سیزیلن جنگ إتدیلر اوصورتده اونلاری ئولدوروون وکافر لرین جزاسی همین ئولدورمکدر (۱۹۱) واگر (شرک دن) ال چکدیلر (اونلاری باغیشلاین) چونکه‌اللّه‌باغیشلیان ومهرباندر (۱۹۲) جنگ‌إدین‌تا‌فتنه‌و فساد بکلی رفع اولوب واللّهین دینی و حاکمیتی‌برقرار اولسون و اگر فتنه و جنگدن اَل چکدیلر (اونلاراظلم‌إتمه‌ین) که‌ظلم غیرازظالم‌لرده رواد‌ئیل .(۱۹۳) حُرمتلی آیلاری حُرمتلی آیلارین برابرینده قرار وئرین .هرحُرمتلی زاد قابل قصاص‌در .هرکیم سیزین‌مقرّرا تیزا تجاوز إتدی‌اونیلن‌مقابله‌بمِثل‌إدین واللّه دان قورخون‌و بیلین که اللّه همیشه پرهیزکارلارین‌آرخاسی‌در (۱۹۴) و ئوزمالیزداﻥ اللّه یولوندا انفاق إدین وهیچوقت (اسراف إتمه ین‌و) ئوزوزی ئوزاَلیزلن مهلکیه و خطره سالماین ویاخشی لیق إدین که اللّه یاخشی لیق إدنلری چوخ دوست تو تار (۱۹۵) واجب حجّین اعمالین و حج عُمره نی اللّه اوغروندا‌تمام إدین .اگر محصور داواقع‌اولاسیز ،هرنه‌قربانلیق‌سیزه‌مقدوراولسا‌انجام وئرین و باشیزی قیرخدیرماین تاقربانلار قرابانگاهایتیش سینلروسیزدن هرکس‌مریض اولا ،یاباشِ‌آغریسی اولساوناچاراولاباشین‌قیرخدیرا ،اونون عوضینه گره‌کاُروج توتسون یاصدقه و ئرسین یا قربان‌کسسین .وقتیکه‌تأمین تاپدیز (حکم بودرکه) هرکیم حج عُمره دن‌صونرا حج واجبه باشلیا گره ک هرنه قربانلیق اونامقدور اولساانجام وئرسین وهرکسین واری اولماسا ،اوچ گون حج زمانیندا ویئدّی گون قییدندن ،صونرا (ئوز وطنینده) اروج‌توتسون وبواون‌گون‌گره‌ک کامل‌اولسون .بوعمل‌اوکسین در که مکه اهلی اولماسین (بواحکامی عمل إدین) و اللّه دان‌قورخون

ٱلۡحَجُّ أَشۡهُرٞ مَّعۡلُومَٰتٞۚ فَمَن فَرَضَ فِيهِنَّ ٱلۡحَجَّ فَلَا رَفَثَ
وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي ٱلۡحَجِّۗ وَمَا تَفۡعَلُواْ مِنۡ خَيۡرٖ
يَعۡلَمۡهُ ٱللَّهُۗ وَتَزَوَّدُواْ فَإِنَّ خَيۡرَ ٱلزَّادِ ٱلتَّقۡوَىٰۖ وَٱتَّقُونِ
يَٰٓأُوْلِي ٱلۡأَلۡبَٰبِ ١٩٧ لَيۡسَ عَلَيۡكُمۡ جُنَاحٌ أَن
تَبۡتَغُواْ فَضۡلٗا مِّن رَّبِّكُمۡۚ فَإِذَآ أَفَضۡتُم مِّنۡ
عَرَفَٰتٖ فَٱذۡكُرُواْ ٱللَّهَ عِندَ ٱلۡمَشۡعَرِ ٱلۡحَرَامِۖ
وَٱذۡكُرُوهُ كَمَا هَدَىٰكُمۡ وَإِن كُنتُم مِّن قَبۡلِهِۦ
لَمِنَ ٱلضَّآلِّينَ ١٩٨ ثُمَّ أَفِيضُواْ مِنۡ حَيۡثُ أَفَاضَ
ٱلنَّاسُ وَٱسۡتَغۡفِرُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ١٩٩
فَإِذَا قَضَيۡتُم مَّنَٰسِكَكُمۡ فَٱذۡكُرُواْ ٱللَّهَ كَذِكۡرِكُمۡ
ءَابَآءَكُمۡ أَوۡ أَشَدَّ ذِكۡرٗاۗ فَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن
يَقُولُ رَبَّنَآ ءَاتِنَا فِي ٱلدُّنۡيَا وَمَا لَهُۥ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ مِنۡ
خَلَٰقٖ ٢٠٠ وَمِنۡهُم مَّن يَقُولُ رَبَّنَآ ءَاتِنَا فِي ٱلدُّنۡيَا
حَسَنَةٗ وَفِي ٱلۡأٓخِرَةِ حَسَنَةٗ وَقِنَا عَذَابَ ٱلنَّارِ ٢٠١
أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ نَصِيبٞ مِّمَّا كَسَبُواْۚ وَٱللَّهُ سَرِيعُ ٱلۡحِسَابِ ٢٠٢

و بیلین که اللّهین مجازاتی چوخ شدید در (۱۹۶)
حج ، معیّن آیلاردادر (شوّال ، ذیقعده و اون گون ذیحجّه‌نین اوّلینده)
هرکسه‌حج‌واجب‌اولدی گره ک عیالی لن مباشرتی وهرنوع گناه‌إتمکی
و جنگ و جدالی حج ده بکلّی ترک إتسین . سیز هرنه یاخشی عمل
انجام وئره سیز اللّه‌اوندان آگاه در وآخرته تدارک گوُرون که اَن
یاخشی‌تدارک‌همان پرهیزکارلیق‌در . ای عقل‌وبصیرت‌صاحبلری منیم
قهریمدن‌قورخون (۱۹۷) سیزین‌اوچون‌گناه‌دئیل‌که‌پروردگاریزفضلیندن
بهره‌آپاراسیز (کسب‌معاش إده سیز) وقتیکه عَرَفاتدان قییتدیز ، اللّهی
مَشعرالحرام (داغی) یانیندا ذکرإدین . اونا ذکرإدین‌که‌سیزی دوزیولا
هدایت‌بویوروب اوحالداکه‌قبلا "یولدان‌چیخمیشلاردأنیدیز (۱۹۸)
سونرااوطریقیلن‌که‌مخلوق قییدیرلر ، قییدین . اللّه دان باغیشلانماق
طلب إدین ، البته اللّه تعالی باغیشلیان و مهرباندر (۱۹۹) وقتیکه
اعمال‌حجّی‌تمام‌إتدیز ، اللّهی یادإدین‌إیله که‌آتابابازی‌یادإدیرسیز
بلکه اوندان داآرتیق یادإدین . انسانلاردان واردرکه دئییرلر:
پروردگارا ، بیزه‌دنیادامال‌وثروت‌عطاإتگیلن (وآخرتی یاددان‌چیخار
دیرلار) اونلاراوچون آخرتده نعمتلردن نصیب اولمیاجاق (۲۰۰) و
بعضی لری دئییرلر . پروردگارا ، بیزه دنیادا یاخشی لیق و آخرتده
یاخشی‌لیق‌عطا إتگیلن و بیزی جهنّم اوتونون عذابیندان حفظ‌إیله
(۲۰۱) اونلار (هر ایکی فرقه) هر نه که (یاخشی یامان) کسب إدیرلر ،
بهره سین آپاراجاقلار واللّه سرعتی لن حسابلارا یتیشن در (۲۰۲)

۞ وَٱذۡكُرُواْ ٱللَّهَ فِيٓ أَيَّامٖ مَّعۡدُودَٰتٖۚ فَمَن تَعَجَّلَ فِي
يَوۡمَيۡنِ فَلَآ إِثۡمَ عَلَيۡهِ وَمَن تَأَخَّرَ فَلَآ إِثۡمَ عَلَيۡهِۖ لِمَنِ ٱتَّقَىٰۗ
وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّكُمۡ إِلَيۡهِ تُحۡشَرُونَ ﴿٢٠٣﴾ وَمِنَ
ٱلنَّاسِ مَن يُعۡجِبُكَ قَوۡلُهُۥ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا وَيُشۡهِدُ ٱللَّهَ
عَلَىٰ مَا فِي قَلۡبِهِۦ وَهُوَ أَلَدُّ ٱلۡخِصَامِ ﴿٢٠٤﴾ وَإِذَا تَوَلَّىٰ سَعَىٰ
فِي ٱلۡأَرۡضِ لِيُفۡسِدَ فِيهَا وَيُهۡلِكَ ٱلۡحَرۡثَ وَٱلنَّسۡلَۗ وَٱللَّهُ
لَا يُحِبُّ ٱلۡفَسَادَ ﴿٢٠٥﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُ ٱتَّقِ ٱللَّهَ أَخَذَتۡهُ ٱلۡعِزَّةُ
بِٱلۡإِثۡمِۚ فَحَسۡبُهُۥ جَهَنَّمُۖ وَلَبِئۡسَ ٱلۡمِهَادُ ﴿٢٠٦﴾ وَمِنَ
ٱلنَّاسِ مَن يَشۡرِي نَفۡسَهُ ٱبۡتِغَآءَ مَرۡضَاتِ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ
رَءُوفُۢ بِٱلۡعِبَادِ ﴿٢٠٧﴾ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱدۡخُلُواْ
فِي ٱلسِّلۡمِ كَآفَّةٗ وَلَا تَتَّبِعُواْ خُطُوَٰتِ ٱلشَّيۡطَٰنِۚ
إِنَّهُۥ لَكُمۡ عَدُوّٞ مُّبِينٞ ﴿٢٠٨﴾ فَإِن زَلَلۡتُم مِّنۢ بَعۡدِ
مَا جَآءَتۡكُمُ ٱلۡبَيِّنَٰتُ فَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ
﴿٢٠٩﴾ هَلۡ يَنظُرُونَ إِلَّآ أَن يَأۡتِيَهُمُ ٱللَّهُ فِي ظُلَلٖ مِّنَ ٱلۡغَمَامِ
وَٱلۡمَلَـٰٓئِكَةُ وَقُضِيَ ٱلۡأَمۡرُۚ وَإِلَى ٱللَّهِ تُرۡجَعُ ٱلۡأُمُورُ ﴿٢١٠﴾

حجّین معیّن گونلرینده اللّهی ذکر إدین وهرکس تله سیب وایکی گونده انجام وئره اونون اوچون گناه دئیل وهرکیم یوبانا (و اوچ گونده انجام ؤره) اونا داگناه دئیل البته گره ک پرهیزکار اولا. اللّه دان قورخون و بیلین که هامییز اونا ساری محشور اولاجاقسیز (۲۰۳) انسانلار دان واردرکه (ظاهرده) دنیازند گانلیغیندا دانیشقیلاری (اوقدرجالب توجه در که) سنه تعجب گلیر و اللّهی ئوزقلبینده اولان حقیقته شاهد توتور (وآندا یچیرکه ظاهری و باطنی بیردر) وحال آنکه او شخص، اسلامین بدترین دشمنی در (۲۰۴) وقتی سنین حضوریندن اوزاق اولور، فساد إتمگه چالیشیر، خلقین محصولون آرادان آپاریر و نسلین کسیر، واللّه هیچوقت فسادی وفسادچی لاری دوست توتماز (۲۰۵) وچون اونا دئدیلر که اللّه دان قورخ واوتان. غرور و تکبّر اونی گناها وادار إتدی. جهنم اونا بس در که بدترین بستر در (۲۰۶) انسانلاردان واردر که ئوزجانین اللّه رضاسینا و اللّه اوغروندافدا إدیر، واللّه ئوز بنده لرینه همیشه مهرباندر (۲۰۷) ای اوکسلری که ایمان گتیریب سیز، هامییز متفقا اللّهین امرینده، تسلیم مقامینا داخل اولون و هیچوقت شیطانین خطرناک آددیم لاریندان تبعیّت إتمه ین که شیطان سیزین اوچون آشکار دشمن در (۲۰۸) اگر سیزا علم و آگاهیدان صونرا که سیزه گلیب، خطایولی گئده سیز، بیلین که اللّه انتقام آلماقا قدرتلی و حکمتلی در (۲۰۹) آیا کافرلرین انتظاری و توّقع لری واردر که اللّه و مَلکلری بولوتلارین کؤلگه سینده اونلارا ظاهر اولالار وایش خاتمه تاپا وحال آنکه تمام ایشلر اللّها ساری قییترلر (۲۱۰)

سَلْ بَنِيٓ إِسْرَٰٓءِيلَ كَمْ ءَاتَيْنَٰهُم مِّنْ ءَايَةٍۭ بَيِّنَةٍۗ وَمَن يُبَدِّلْ نِعْمَةَ
ٱللَّهِ مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُ فَإِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿٢١١﴾ زُيِّنَ لِلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا وَيَسْخَرُونَ مِنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ۘ وَٱلَّذِينَ
ٱتَّقَوْا۟ فَوْقَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِۗ وَٱللَّهُ يَرْزُقُ مَن يَشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ
﴿٢١٢﴾ كَانَ ٱلنَّاسُ أُمَّةً وَٰحِدَةً فَبَعَثَ ٱللَّهُ ٱلنَّبِيِّـۧنَ مُبَشِّرِينَ
وَمُنذِرِينَ وَأَنزَلَ مَعَهُمُ ٱلْكِتَٰبَ بِٱلْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ ٱلنَّاسِ
فِيمَا ٱخْتَلَفُوا۟ فِيهِۚ وَمَا ٱخْتَلَفَ فِيهِ إِلَّا ٱلَّذِينَ أُوتُوهُ مِنۢ بَعْدِ
مَا جَآءَتْهُمُ ٱلْبَيِّنَٰتُ بَغْيًۢا بَيْنَهُمْۖ فَهَدَى ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟
لِمَا ٱخْتَلَفُوا۟ فِيهِ مِنَ ٱلْحَقِّ بِإِذْنِهِۦۗ وَٱللَّهُ يَهْدِى مَن يَشَآءُ إِلَىٰ
صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٢١٣﴾ أَمْ حَسِبْتُمْ أَن تَدْخُلُوا۟ ٱلْجَنَّةَ وَلَمَّا
يَأْتِكُم مَّثَلُ ٱلَّذِينَ خَلَوْا۟ مِن قَبْلِكُمۖ مَّسَّتْهُمُ ٱلْبَأْسَآءُ وَٱلضَّرَّآءُ
وَزُلْزِلُوا۟ حَتَّىٰ يَقُولَ ٱلرَّسُولُ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مَعَهُۥ مَتَىٰ نَصْرُ ٱللَّهِۗ
أَلَآ إِنَّ نَصْرَ ٱللَّهِ قَرِيبٌ ﴿٢١٤﴾ يَسْـَٔلُونَكَ مَاذَا يُنفِقُونَۖ قُلْ
مَآ أَنفَقْتُم مِّنْ خَيْرٍ فَلِلْوَٰلِدَيْنِ وَٱلْأَقْرَبِينَ وَٱلْيَتَٰمَىٰ وَٱلْمَسَٰكِينِ
وَٱبْنِ ٱلسَّبِيلِۗ وَمَا تَفْعَلُوا۟ مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ ٱللَّهَ بِهِۦ عَلِيمٌ ﴿٢١٥﴾

(یا پیغمبر) بنی اسرائیل دن سوروش که نه قدر روشن آیه لرا ونلارا
عطاإتدیک (واونلارکفرا ن نعمتإتدیلر) هرکس اللّهین هدایت نعمتینی
کفاوناگلیب ،کفره‌تبدیل‌إده (بیلسین که) اللّهین مجازاتی چوخ شدید
در (۲۱۱) دنیازندگانلیغی کافرلرین نظرینده چوخ گوزل جلوه‌تاپیب
واهل ایمانی مسخره إدیرلر و حال آنکه قیامت گونونده ،اللّه دان
قورخانلارین مقامی کافرلردن آرتیق اوجادر واللّه هرکیمه ایسته سه
بی‌حساب روزی باغیشلار (۲۱۲) (اوّلده) مخلوق واحدامتّی دیلر،
صونرااللّه اونلاراوچون پیغمبرلری گوندردی که بشارت وئرن واخطار
إدنیدیلروا ونلارینان برحق کتاب نازل إتدی تاخلق آراسیندا اونلارین
اختلافاتی بارەسینده او کتابیلن قضاوت و حکم إتسینلر .اونلارین
بارەسینده‌بیرکس اختلاف إتمدی مگر اوکسلری که (عالمی دیلر و)
اونلارین هدایتی اوچون کتاب گلمیشدی و روشن آیات و دلیل لر
اونلاراگلندن صونراحساددن وبیربیرینین حقینه تجاوزإتمک اوچون
اللّهین کتابیندا اختلاف ایجاد إتدیلر واللّه ئوز اراده سیلن اهل
ایمانی‌اواختلافانین حقیقتینه‌هدایت‌إتدی ،البته‌اللّه‌هرکیمی‌ایسته‌سه
دوزیولاهدایت‌إدر (۲۱۳) آیاگمان‌إتدیز که (بوساده‌لیقده) بهشته
داخل اولاجاقسیز بدون اینکه اوّلکی لره گلن مصیبت لر (امتحان
اوچون) سیزه گله؟او مصیبت لر و اذیّت‌لر که اونلارایتیشدی ،اوقدر
پریشان‌حال‌اولدولارکه پیغمبر و اونون تابع لری‌دئدیلر .پس اللّهین
کمک لیگی‌هاچان اولاجاق؟ (خطاب یتیشدی) آگاه اولون‌که اللّهین
کمک‌لیگی‌یاخیندر (۲۱۴) (یاپیغمبر) سندن‌سوروشورلار (اللّه‌یولوندا)
نمه انفاق إده ک؟دئگیلن .هر نه ئوزمالیزدان انفاق إده سیز گره‌ک
آتا و آناناحسانیندا و یاخین فامیل لریزه و یتیم لره و بینوالره و
یولدا قالان‌مسافرلراوچون اولسون‌وهرنوع یاخشی عمل‌انجام‌وئره‌سیز
مسلما" اللّه اوندان آگاه در (۲۱۵).

كُتِبَ عَلَيۡكُمُ ٱلۡقِتَالُ وَهُوَ كُرۡهٞ لَّكُمۡۖ وَعَسَىٰٓ أَن تَكۡرَهُواْ
شَيۡـٔٗا وَهُوَ خَيۡرٞ لَّكُمۡۖ وَعَسَىٰٓ أَن تُحِبُّواْ شَيۡـٔٗا وَهُوَ شَرّٞ لَّكُمۡۚ
وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ وَأَنتُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ ٢١٦ يَسۡـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلشَّهۡرِ
ٱلۡحَرَامِ قِتَالٖ فِيهِۖ قُلۡ قِتَالٞ فِيهِ كَبِيرٞۚ وَصَدٌّ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ
وَكُفۡرُۢ بِهِۦ وَٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِ وَإِخۡرَاجُ أَهۡلِهِۦ مِنۡهُ أَكۡبَرُ
عِندَ ٱللَّهِۚ وَٱلۡفِتۡنَةُ أَكۡبَرُ مِنَ ٱلۡقَتۡلِۗ وَلَا يَزَالُونَ يُقَٰتِلُونَكُمۡ
حَتَّىٰ يَرُدُّوكُمۡ عَن دِينِكُمۡ إِنِ ٱسۡتَطَٰعُواْۚ وَمَن يَرۡتَدِدۡ
مِنكُمۡ عَن دِينِهِۦ فَيَمُتۡ وَهُوَ كَافِرٞ فَأُوْلَٰٓئِكَ حَبِطَتۡ
أَعۡمَٰلُهُمۡ فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِۖ
هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ٢١٧ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَٱلَّذِينَ
هَاجَرُواْ وَجَٰهَدُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ أُوْلَٰٓئِكَ يَرۡجُونَ رَحۡمَتَ
ٱللَّهِۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٢١٨ ۞ يَسۡـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلۡخَمۡرِ
وَٱلۡمَيۡسِرِۖ قُلۡ فِيهِمَآ إِثۡمٞ كَبِيرٞ وَمَنَٰفِعُ لِلنَّاسِ وَإِثۡمُهُمَآ
أَكۡبَرُ مِن نَّفۡعِهِمَاۗ وَيَسۡـَٔلُونَكَ مَاذَا يُنفِقُونَ قُلِ ٱلۡعَفۡوَۗ
كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمُ ٱلۡأٓيَٰتِ لَعَلَّكُمۡ تَتَفَكَّرُونَ ٢١٩

ربع الحزب ٤

جنگ‌وجهاد سیزین اوچون یازیلیب و مقرراولدی ولی سیزین‌اونداان کراهتیزوار .چوخ اولار که بیرشیئی دن آجیقیز گلیر ،اوسیزین خیر و صلاحزه‌دروچوخ‌اولارکه بیرشیئی دوست تو تورسوز و اوسیزین‌اوچون شّردر ،والله‌سیزین‌صلاحزی‌بیلیرو سیز بیلمیرسیز (۲۱۶) (یا پیغمبر) سندن‌حرمتلی‌آیلاردا جنگ إتمک باره سینده سور و شورلار ، دئگیلن اوآیلارداجنگ إتمک بیوگ گناهدر ،اما اللّهین یولونداان خلقی منع إتمک واونا کافراولماق ومسجد الحرامین احترامینی رعایت إتمه مک واونون اهلین اخراج‌إتمک ،اللّهین یانیندااها بیوگ گناهلاردااندر وفتنه (وفسادی رواج و ئرمک و توطئه و آشوب سالماق)آدم‌ئولدورمکدن آرتیق گناهدر وکافرلر دائم سیزیلن‌مبارزه‌إدیرلرکه‌اگربا شارا بیلسه‌لرسیزی‌ئوزدینیزدن دؤندرسینلر .پس هرکیم سیزدن دینیدن دؤنه وکافر حالیندا ئوله (ودنیادان گئده)اونون تمام (یاخشی) اعمالی‌دنیاوآخرتده آرادان گئدیب و باطل اولار و اونلارجهنم اهلی دیلر و دائم اوندامعذب اولاجاقلار (۲۱۷)البته اوکسلری که ایمان گتیردیلر و اونلار که مهاجرت إدیب واللّهین یولوندا جهاد إدیرلر ،همانلاراللّهین رحمتینه امیدوار دیلار و اللّه باغیشلیان و مهرباندر (۲۱۸) (یاپیغمبر) سندن شراب و قمارین‌حکمی‌باره‌سینده سوروشورلار ، دئگیلن .اونلاردابیوگ‌گناه‌وارومنفعتلری‌ده‌خلق‌اوچون واردر ،اما اونلارین گناهی نفعیندن چوخ بیوگ دروسوروشورلارنَمَه انفاق إده ک ؟دئگیلن عفو و بخشش (الله‌یولوندا عمل‌إدین)بو ترتیبلن‌اللّه‌ئوز آیاتین سیزه روشن بیان إدیر شاید سیزدرست فکر إده‌سیز (۲۱۹)

فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِۗ وَيَسۡـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلۡيَتَٰمَىٰۖ قُلۡ إِصۡلَاحٞ لَّهُمۡ
خَيۡرٞۖ وَإِن تُخَالِطُوهُمۡ فَإِخۡوَٰنُكُمۡۚ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ ٱلۡمُفۡسِدَ مِنَ
ٱلۡمُصۡلِحِۚ وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ لَأَعۡنَتَكُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٞ ٢٢٠
وَلَا تَنكِحُواْ ٱلۡمُشۡرِكَٰتِ حَتَّىٰ يُؤۡمِنَّۚ وَلَأَمَةٞ مُّؤۡمِنَةٌ خَيۡرٞ
مِّن مُّشۡرِكَةٖ وَلَوۡ أَعۡجَبَتۡكُمۡۗ وَلَا تُنكِحُواْ ٱلۡمُشۡرِكِينَ حَتَّىٰ
يُؤۡمِنُواْۚ وَلَعَبۡدٞ مُّؤۡمِنٌ خَيۡرٞ مِّن مُّشۡرِكٖ وَلَوۡ أَعۡجَبَكُمۡۗ أُوْلَٰٓئِكَ
يَدۡعُونَ إِلَى ٱلنَّارِۖ وَٱللَّهُ يَدۡعُوٓاْ إِلَى ٱلۡجَنَّةِ وَٱلۡمَغۡفِرَةِ بِإِذۡنِهِۦۖ
وَيُبَيِّنُ ءَايَٰتِهِۦ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمۡ يَتَذَكَّرُونَ ٢٢١ وَيَسۡـَٔلُونَكَ
عَنِ ٱلۡمَحِيضِۖ قُلۡ هُوَ أَذٗى فَٱعۡتَزِلُواْ ٱلنِّسَآءَ فِي ٱلۡمَحِيضِ
وَلَا تَقۡرَبُوهُنَّ حَتَّىٰ يَطۡهُرۡنَۖ فَإِذَا تَطَهَّرۡنَ فَأۡتُوهُنَّ مِنۡ حَيۡثُ
أَمَرَكُمُ ٱللَّهُۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلتَّوَّٰبِينَ وَيُحِبُّ ٱلۡمُتَطَهِّرِينَ ٢٢٢
نِسَآؤُكُمۡ حَرۡثٞ لَّكُمۡ فَأۡتُواْ حَرۡثَكُمۡ أَنَّىٰ شِئۡتُمۡۖ وَقَدِّمُواْ لِأَنفُسِكُمۡۚ
وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّكُم مُّلَٰقُوهُۗ وَبَشِّرِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ
٢٢٣ وَلَا تَجۡعَلُواْ ٱللَّهَ عُرۡضَةٗ لِّأَيۡمَٰنِكُمۡ أَن تَبَرُّواْ
وَتَتَّقُواْ وَتُصۡلِحُواْ بَيۡنَ ٱلنَّاسِۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٞ ٢٢٤

دنیا و آخرت باره سینده و سندن یتیم لر باره سینده سور و شورلار دئگیلن .اونلارین ایشلرین اصلاح إتمک یاخشی در واگر اونلارینان قونوشوب و معاشرت إده‌سیز (سیزین اوچون چوخ یاخشی در) اونلارسیزین دین قارداشیزدروالله آگاه در که سیزاونلارین ایشلرینده‌فسادیا اصلاح إدیرسیز(الله سیزه یتیم‌لرباره‌سینده ایشلری آسان‌توتدی) و اگر ایسته سئیدی سیزه چتین توتاردی البته الله قدرتلی و حکمتلی در (۲۲۰) هیچوقت مشرک آروادلارینان تا ایمان گتیرمه‌یبلر ازدواج إتمه‌یین .با ایمان کنیز ،مشرک آرواددان یاخشی در گرچه (اونون گؤزل لیگی و ثروتی) سیزی تعجبه گتیره و هیچوقت ایمانلی آروادلاری مشرک کیشی لره تا ایمان گتیرمه یبلر ،عقد إتمه‌یین ایمانلی غلام مشرک کیشی دن یاخشی در ،گرچه (اونون ثروتی ومقامی) سیزی تعجبه گتیره .اونلار سیزی جهنم اوتونا دعوت إدیرو الله سیزی بهشته و باغیشلانماقا ئوز اذنی لن دعوت إدیر والله ئوز آیاتینی خلقه روشن بیان إدیر تا شاید اونلار متذکر اولالار (۲۲۱) یاپیغمبر) سندن آروادلارین عادت ماهانه باره سینده سور و شورلار . دئگیلن .کماو آروادلار اوچون بیررنج درواوحالدااونلارینان مباشرت إتمه‌یین تاپاک اولالار .وقتیکه پاک اولدولار اوطریقی لن که الله مقرر بویوروب ،اونلارینان مباشرت إدین .البته الله توبه‌إدنلری و پاک انسانلاری دوست توتار (۲۲۲) سیزین آروادلاریزسیزین اکین یئریز در .هروقت ایسته سزئوز اکینیزه یتیشین وسعی إدین (صالح اولاد تربیت إتمگی لن) یاخشی آثار ئوزوز اوچون قبلا" گؤندره سیز والله دان قورخون و بیلین که اونون حضورینا یتیشه جکسیز و مؤمن لر اوچون بشارت اولسون (۲۲۳) هیچوقت اللهین آدین ئوز آندلاریزا هدف و سپر قرار و ئرمه‌یین تائوزوزی (تکلیف شرعی برابرینده) تبرئه إده سیز و الله دان قورخون وخلقین آراسیندا مصلح اولون و (بیلین

لَّا يُؤَاخِذُكُمُ ٱللَّهُ بِٱللَّغْوِ فِىٓ أَيْمَٰنِكُمْ وَلَٰكِن يُؤَاخِذُكُم بِمَا كَسَبَتْ
قُلُوبُكُمْ ۗ وَٱللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٢٢٥﴾ لِّلَّذِينَ يُؤْلُونَ مِن نِّسَآئِهِمْ تَرَبُّصُ
أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ ۖ فَإِن فَآءُو فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٢٦﴾ وَإِنْ عَزَمُوا۟
ٱلطَّلَٰقَ فَإِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢٧﴾ وَٱلْمُطَلَّقَٰتُ يَتَرَبَّصْنَ
بِأَنفُسِهِنَّ ثَلَٰثَةَ قُرُوٓءٍ ۚ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ أَن يَكْتُمْنَ مَا خَلَقَ ٱللَّهُ فِىٓ
أَرْحَامِهِنَّ إِن كُنَّ يُؤْمِنَّ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ ۚ وَبُعُولَتُهُنَّ أَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ
فِى ذَٰلِكَ إِنْ أَرَادُوٓا۟ إِصْلَٰحًا ۚ وَلَهُنَّ مِثْلُ ٱلَّذِى عَلَيْهِنَّ بِٱلْمَعْرُوفِ ۚ
وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ ۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٢٨﴾ ٱلطَّلَٰقُ مَرَّتَانِ ۖ
فَإِمْسَاكٌۢ بِمَعْرُوفٍ أَوْ تَسْرِيحٌۢ بِإِحْسَٰنٍ ۗ وَلَا يَحِلُّ لَكُمْ أَن
تَأْخُذُوا۟ مِمَّآ ءَاتَيْتُمُوهُنَّ شَيْـًٔا إِلَّآ أَن يَخَافَآ أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ
ٱللَّهِ ۖ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ ٱللَّهِ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا ٱفْتَدَتْ
بِهِۦ ۗ تِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِ فَلَا تَعْتَدُوهَا ۚ وَمَن يَتَعَدَّ حُدُودَ ٱللَّهِ فَأُو۟لَٰٓئِكَ
هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٢٢٩﴾ فَإِن طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُۥ مِنۢ بَعْدُ حَتَّىٰ تَنكِحَ
زَوْجًا غَيْرَهُۥ ۗ فَإِن طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَآ أَن يَتَرَاجَعَآ إِن ظَنَّآ أَن
يُقِيمَا حُدُودَ ٱللَّهِ ۗ وَتِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٢٣٠﴾

که)اللّه إشیدن و بیلن در (۲۲۴)
اللّه سیزی لغوبیهوده آندلارین مقابلینده مؤاخده إتمیه جک ،امّا اوعملی‌که قلبا " انجام وئریرسیز ،مؤاخذه إده جک و اللّه باغیشلیان و صبرلی مهربا ندر (۲۲۵)اوکسلری که ئوز آروادلاریندان قهر (ایلا) إدیرلر)وآندایچیرلرکه‌اونلارا داها توّجه إتمیه‌جکلر) دوُرت‌آی‌گره‌ک انتظار دااولسونلار ،اگر (پشیمان اولوب)قییتدیلر (اونلارا گنـــاه یوخدر)البته اللّه باغیشلیان و مهربان در (۲۲۶)و اگر طلاقا تصمیم توتدولار ،مسلما " اللّه (اونلارین دانیشیقلارین وعمل‌لرین)إشیدن وبیلن در (۲۲۷)و اگر مطلقه آروادلاراللّها و آخرت‌گونونه‌ا یمانلاری وار ،گره ک اوچ دفعه پاک لیق مدتی جه انتظار داراولسونلار (عـــدّه ساخلاسینلار)و اونلارا روادئیل اوزادی که اللّه اونلارین رحمینـــده خلق إدیب ،گیزلدسینلر .بومدّتده‌اگرباریشیق‌و اصلاح نظر لری اولسا البته اونلارین اُرلری نین رجوع إتمگه حقلری وار .آروادلارین اُرلره مشروع‌حقلری‌وار ،هما نطورکه‌اُرلرین‌آروادلارا ،ولی‌کیشی لرین اونلارا مزیّتی و برترلیگی وار واللّه تعالی قدرتلی وحکمتلی‌در (۲۲۸)طلاق (وحق‌رجوع)ایکی‌دفعه‌در ،یاآروادلاریزی یاخشی لیغینا ن ساخلاین و یاخوشلوغینا ن آزادإدین .سیزین اوچون حلال دئیل او مهریّددن که اونلارا و ئریب سیز ،بیرزادی پس آلاسیز مگرقورخاسیز که اللّهین احکامی‌نین حدودینی رعایت إتمیه‌سیز و اگر اللّهین احکامی نیـــن رعایت‌اولماماغیندان (اُروآروادمسئله‌سینده)قورخاسیز ،پس سیزین اوچون‌گناه‌دئیل‌که آروادئوز مهریّه سیندن‌بیرزادی اُره باغیشلاسین بومقررات اللّهین احکامینین حدودی در .اوندان تجاوز إتمه ین و اوکسلری که اللّهین احکامینین حدودیندن تجاوز إده‌لر ،همانـــلار ظالم دیلار (۲۲۹)اگر او چونجی دفعه طلاق و ئردی او آرواد داها اونون اوچون حلال دئیل مگر آیـــری اُره گئده و اگـــرایکینجـــی‌اُری

وَإِذَا طَلَّقْتُمُ ٱلنِّسَآءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ
سَرِّحُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ ۚ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا لِّتَعْتَدُوا۟ ۚ وَمَن يَفْعَلْ
ذَٰلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُۥ ۚ وَلَا تَتَّخِذُوٓا۟ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ هُزُوًا ۚ وَٱذْكُرُوا۟
نِعْمَتَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمَآ أَنزَلَ عَلَيْكُم مِّنَ ٱلْكِتَٰبِ وَٱلْحِكْمَةِ
يَعِظُكُم بِهِۦ ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٣١﴾
وَإِذَا طَلَّقْتُمُ ٱلنِّسَآءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا تَعْضُلُوهُنَّ أَن يَنكِحْنَ
أَزْوَٰجَهُنَّ إِذَا تَرَٰضَوْا۟ بَيْنَهُم بِٱلْمَعْرُوفِ ۗ ذَٰلِكَ يُوعَظُ بِهِۦ مَن كَانَ
مِنكُمْ يُؤْمِنُ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ ۗ ذَٰلِكُمْ أَزْكَىٰ لَكُمْ وَأَطْهَرُ ۗ وَٱللَّهُ
يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢٣٢﴾ ۞ وَٱلْوَٰلِدَٰتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَٰدَهُنَّ
حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ ۖ لِمَنْ أَرَادَ أَن يُتِمَّ ٱلرَّضَاعَةَ ۚ وَعَلَى ٱلْمَوْلُودِ لَهُۥ رِزْقُهُنَّ
وَكِسْوَتُهُنَّ بِٱلْمَعْرُوفِ ۚ لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ إِلَّا وُسْعَهَا ۚ لَا تُضَآرَّ
وَٰلِدَةٌۢ بِوَلَدِهَا وَلَا مَوْلُودٌ لَّهُۥ بِوَلَدِهِۦ ۚ وَعَلَى ٱلْوَارِثِ مِثْلُ ذَٰلِكَ ۗ
فَإِنْ أَرَادَا فِصَالًا عَن تَرَاضٍ مِّنْهُمَا وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا ۗ وَإِنْ
أَرَدتُّمْ أَن تَسْتَرْضِعُوٓا۟ أَوْلَٰدَكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِذَا سَلَّمْتُم مَّآ
ءَاتَيْتُم بِٱلْمَعْرُوفِ ۗ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٣٣﴾

اوناطلاق وئردی اونلار اوچون گناه دئیل که.دوباره ازدواج إده لـر (اولینجی أرعقدإده) بوشرطی لن که خاطر جمع اولالار کـماللّهین احکامی نین حدودینی رعایت إدەجکلر . بومقررات اللّهین احکامی نین حدودی درکـه بیلن و آنلیـان جماعـت اوچون بیـان اولونور (۲۳۰)

وقتیکـه آروادلاری طـلاق وئـردیـزو آزقـالـدی کـه عـده لـری تمام اولسون ، یااونلاری یاخشی لیغینان ساخلاین و یا خوشلوغینان آزادإدین وهیچوقت اونلاری اذیّت وآزاروضررووماق اوچون ساخلامایـن واونلاراظلم إتمەیین (اونلارین حقوقونا تجاوزایله مه یین) وهرکس بونوع عمل إتسه ، مسلما " ئوزونه ظلم إدیب واللّهین آیاتین بازیچه قرار وئرمەیین واللّهین نعمتلرین که سیزه عطاإدیب یادیزا گتیرین که سیزه کتاب وحکمت نازل إتدی تاسیزی اونون نصیحت لریندن بهرەمنـد إتسین واللّهدان قورخون و بیلین که اللّه هربیر شیئه عالم و آگاهدر (۲۳۱) وقتیکه آروادلاری طلاق وئردیز وعدّه لری قورتاردی ، اگـر اونلارین آراسیندا توافق ورضایت حاصل اولا ، اونلارین ازدواجینا مانع اولماین . بونصیحت دراوکسه که اللّها وآخرت گونونه ایمان گتیریب . بوروش سیزین تزکیه نفسیزا وچون یاخشی وپاک دروالّلهسیزین صلاحزی بیلیروسیزبیلمیرسیز (۲۳۲) آنالارگرەک ایکی ئیل تمام ، اولادلارینا سؤت وئرسینلر (بوایکی ئیل) اوکس اوچون درکه ایستیه سؤت وئرمـک دورانین کامل إدەآنالارین خوراکی ولباسی متعارف حدّینده اولادصاحبی نین عهدەسینەدر ، ولی هیچ کس ئوز وسعوندن وقدرتیندن آرتیق موظف ومکلف دئیل .آنااولادین ساخلاماق باره سینده گرەک ضررگؤرمیه (و نفقه سیز سؤت وئره) وآتادااولادیندان اوتری گرەک ضرره دوشمیـه (وسعوندون آرتیق نفقه پرداخت اده) ؛ وارث اوچون دەبوتکلیف برقرار دروگرەک بونوع عمل إتسینلرواگر (آتاوآنا) بیربیرینین رضایت ومشورتی ـ

وَٱلَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَٰجًا يَتَرَبَّصْنَ بِأَنفُسِهِنَّ
أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا ۖ فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ
فِيمَا فَعَلْنَ فِىٓ أَنفُسِهِنَّ بِٱلْمَعْرُوفِ ۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ
٢٣٤ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا عَرَّضْتُم بِهِۦ مِنْ خِطْبَةِ ٱلنِّسَآءِ
أَوْ أَكْنَنتُمْ فِىٓ أَنفُسِكُمْ ۚ عَلِمَ ٱللَّهُ أَنَّكُمْ سَتَذْكُرُونَهُنَّ
وَلَٰكِن لَّا تُوَاعِدُوهُنَّ سِرًّا إِلَّآ أَن تَقُولُوا۟ قَوْلًا مَّعْرُوفًا ۚ
وَلَا تَعْزِمُوا۟ عُقْدَةَ ٱلنِّكَاحِ حَتَّىٰ يَبْلُغَ ٱلْكِتَٰبُ أَجَلَهُۥ ۚ
وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِىٓ أَنفُسِكُمْ فَٱحْذَرُوهُ ۚ وَٱعْلَمُوٓا۟
أَنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ٢٣٥ لَّا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِن طَلَّقْتُمُ ٱلنِّسَآءَ
مَا لَمْ تَمَسُّوهُنَّ أَوْ تَفْرِضُوا۟ لَهُنَّ فَرِيضَةً ۚ وَمَتِّعُوهُنَّ عَلَى ٱلْمُوسِعِ
قَدَرُهُۥ وَعَلَى ٱلْمُقْتِرِ قَدَرُهُۥ مَتَٰعًۢا بِٱلْمَعْرُوفِ ۖ حَقًّا عَلَى ٱلْمُحْسِنِينَ
٢٣٦ وَإِن طَلَّقْتُمُوهُنَّ مِن قَبْلِ أَن تَمَسُّوهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمْ
لَهُنَّ فَرِيضَةً فَنِصْفُ مَا فَرَضْتُمْ إِلَّآ أَن يَعْفُونَ أَوْ يَعْفُوَا۟
ٱلَّذِى بِيَدِهِۦ عُقْدَةُ ٱلنِّكَاحِ ۚ وَأَن تَعْفُوٓا۟ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ ۚ
وَلَا تَنسَوُا۟ ٱلْفَضْلَ بَيْنَكُمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ٢٣٧

لن ایستیه لر ،اوشاغی تئز سوء تدن آچالار ،اونلار اوچون گناه دئیل
واگرا یستیه سیزاولا دیزا وچون دا یه توتا سیز ، سیزین اوچون عیب دئیل ،
ولی گره ک اونون اجر تینی متعارف حدّینده پرداخت إده سیز .اللّه
دان قورخون ع بیلین که اللّه سیزین اعمالیزدن آگاهدر (۲۳۳) —
سیزدن اوکسلرکه ئولورلرو آروادلاری قالیر (اوآروادلار)گره ک دوُرت
آی و اون گون عدّه ساخلا سینلار ،وقتیکه عده لری تمام اولدی ، سیزیــن
اوچون گناه دئیل که هریاخشی و معروف عمل ئوزبارەلرینده ایستیه لر ،
انجام وئرسینلر (اَرەگئت سینلر)واللّه سیزین اعمالیزدن کاملا "آگاهدر
(۲۳۴)اگرسیزاو آرواادلاری آلماق بارەسینده اقدامی إده سیزویا فکرینده
اولاسیز ، سیزین اوچون گناه دئیل ،البته اللّه بیلیــر که سیزاونلاریــن
فکرینده اولاجاقسیز ،ولی هیچوقت اونلار ینان گیزلینده وعده وقرار
قویماین مگرشرعی ویاخشی سوء زلریلن.اونلارینان ازدواج اتمه ین تا عدّه
لری خاتمه تاپسین وبیلین که هرنه اوره گیزده ساخلیا سیز ،اللّه بیلیر.
اوندان قورخون وبیلین که اللّه باغیشلیان وصبرلی مهربان دُر (۲۳۵)
اگرآروادیزی تماس توتمامیشدان قباق ومهریّه تعیین اولمامیش (بدلا یلی)
طلاق وئردیز ،سیزه گناه دئیل ولی اونلاری بهره مند إدین .اونون که
ثروتی وارئو زوسعونه گؤره واونون که یوُخیدرئوزامکانینا گوُره ، بیــر
قابل هدیه تقدیم إتسین وبوعمل یاخشی انسانلار اوچون واجب بیر
حقدر (۲۳۶)واگراونلاری تماس توتمامیشدان قباق طلاق وئردیز بیــر
صورتده که مهریه اونلار اوچون تعیین اولوب ،اونون نصفی نی پرداخت
إدین ،مگر اونلار ئوزلری ویا اوکسیکه عقدین اختیاری اونون اَلینده
در (آتاسی وباباسی)باغیشلیا واگر سیزباغیشلیا سیز (ومهریه نین تمامی
سین پرداخت إده سیز)پرهیزکارلیقا یاخین در .هیچوقت بخششی ئوز
آرازدا اونودماین واللّه سیزین هر (یاخشی یامان)اعمالیزدن آگاهدر
(۲۳۷)

حَٰفِظُواْ عَلَى ٱلصَّلَوَٰتِ وَٱلصَّلَوٰةِ ٱلْوُسْطَىٰ وَقُومُواْ لِلَّهِ
قَٰنِتِينَ ﴿٢٣٨﴾ فَإِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا أَوْ رُكْبَانًا فَإِذَآ أَمِنتُمْ
فَٱذْكُرُواْ ٱللَّهَ كَمَا عَلَّمَكُم مَّا لَمْ تَكُونُواْ تَعْلَمُونَ
﴿٢٣٩﴾ وَٱلَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَٰجًا وَصِيَّةً
لِّأَزْوَٰجِهِم مَّتَٰعًا إِلَى ٱلْحَوْلِ غَيْرَ إِخْرَاجٍ فَإِنْ خَرَجْنَ
فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِى مَا فَعَلْنَ فِىٓ أَنفُسِهِنَّ مِن
مَّعْرُوفٍ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٤٠﴾ وَلِلْمُطَلَّقَٰتِ مَتَٰعٌ
بِٱلْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٢٤١﴾ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ
ٱللَّهُ لَكُمْ ءَايَٰتِهِۦ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢٤٢﴾ ۞ أَلَمْ تَرَ
إِلَى ٱلَّذِينَ خَرَجُواْ مِن دِيَٰرِهِمْ وَهُمْ أُلُوفٌ حَذَرَ ٱلْمَوْتِ
فَقَالَ لَهُمُ ٱللَّهُ مُوتُواْ ثُمَّ أَحْيَٰهُمْ إِنَّ ٱللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى
ٱلنَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٢٤٣﴾
وَقَٰتِلُواْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱعْلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤٤﴾
مَّن ذَا ٱلَّذِى يُقْرِضُ ٱللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَٰعِفَهُۥ لَهُۥٓ أَضْعَافًا
كَثِيرَةً وَٱللَّهُ يَقْبِضُ وَيَبْصُۜطُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٤٥﴾

تمام نماز لارا بخصوص گون‌اورتا نمازینا کاملا " توجّه إدین و اللّهین عبادتینه (دستجمعی)قیام إدین (۲۳۸)اگر (احتمالی خطر لردن)قورخاسیز ،نمازی هرحالداپیاده یا سواره اداإدین و اگرامن و امان یئره یتیشدیز (نمازی کامل‌قیلیب و)اللّهی ذکر إدین همانطور که سیزی اوزادلاری که بیلمیردیزتعلیم و آگاه إتدی (۲۳۹)سیزدن‌او کسلری‌که‌ئولومی یاخینلاشیرو آروادلاری‌باقی‌قالیر،گره‌ک‌ئوزآروادلاری بارەسینده وصیّت إتسینلر ،که بیرئیل تمام نفقه لرین تأمین إده لرو اونلاری (أراوین‌دن)اخراج‌إتمیه لر واگراونلارئوزلری‌گئتدیلر ،سیزین اوچون‌گناه دئیل که هریاخشی ومعروف عمل (شرعی)ئوزبارە لرینده ایستەسه لرانجام وئرسینلر ،البتهاللّه عزیز وحکیم در (۲۴۰)تمام بوشانان‌آروادلاراو چون مناسب وشایسته بیرهدیه‌وار (که أرطرفیندن گره‌ک تهیه و پرداخت اولا)وبوعمل پرهیزکارلارا وچون واجب‌بیر حقدر (۲۴۱)اللّه ئوزآیاتین‌سیزین اوچون بوروشن لیکده بیان إدیر تا عاقلانه فکرإده سیز (۲۴۲)گوٌرمه دیزاوکسلری که مینلر نفریدیلر که‌ئولوم‌قورخسوندان‌ئوزدیارلاریندان چیخیب گئتدیلر .اللّه اونلارا (غضب‌إدیب)امرإتدی . ئولون . صونرااونلاری دیری إتدی ،البتهاللّه مخلوقافضل‌وکرامتی‌وار،امامخلوقون‌اکثری شکر إتمیرلر (۲۴۳)اللّهین یولونداجنگ وجهاد إدین وبیلین که اللّه (خلقین سؤزون)إشیدن‌و (اعمالین ونیّتین)بیلن در (۲۴۴)کیمدرکه اللّها قرض الحسنه‌بورج وئرسین (مال وثروتی که اللّه او ناعطاإدیب اوداخلق اللّهاکمک‌لیک إتسین)تااللّه اونون‌اوچون نئچه برابر آرتیرسین .اللّه تعالی‌درکه اسگیلدر و آرتیرار وهامی اوناساری قییته جکلر (۲۴۵) .

أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلْمَلَإِ مِنۢ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ مِنۢ بَعْدِ مُوسَىٰٓ إِذْ قَالُوا۟
لِنَبِىٍّ لَّهُمُ ٱبْعَثْ لَنَا مَلِكًا نُّقَٰتِلْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ۖ قَالَ
هَلْ عَسَيْتُمْ إِن كُتِبَ عَلَيْكُمُ ٱلْقِتَالُ أَلَّا تُقَٰتِلُوا۟ ۖ
قَالُوا۟ وَمَا لَنَآ أَلَّا نُقَٰتِلَ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ وَقَدْ أُخْرِجْنَا
مِن دِيَٰرِنَا وَأَبْنَآئِنَا ۖ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ ٱلْقِتَالُ تَوَلَّوْا۟
إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٤٦﴾ وَقَالَ
لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ ٱللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا ۚ
قَالُوٓا۟ أَنَّىٰ يَكُونُ لَهُ ٱلْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ أَحَقُّ بِٱلْمُلْكِ
مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِّنَ ٱلْمَالِ ۚ قَالَ إِنَّ ٱللَّهَ ٱصْطَفَىٰهُ
عَلَيْكُمْ وَزَادَهُۥ بَسْطَةً فِى ٱلْعِلْمِ وَٱلْجِسْمِ ۖ وَٱللَّهُ
يُؤْتِى مُلْكَهُۥ مَن يَشَآءُ ۚ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤٧﴾
وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ ءَايَةَ مُلْكِهِۦٓ أَن يَأْتِيَكُمُ
ٱلتَّابُوتُ فِيهِ سَكِينَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ مِّمَّا
تَرَكَ ءَالُ مُوسَىٰ وَءَالُ هَٰرُونَ تَحْمِلُهُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ ۚ
إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً لَّكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٢٤٨﴾

گؤرمه‌دیزوقتیکه بیرعده بنی اسرائیلین بیوگ لریندن موسی دان
سونرا ئوزپیغمبرلری (شموئیل) دن تقاضا إتدیلر که بیزیم اوچون بیر
شاه و فرمانده تعیین إتگیلن تا بیزاللّهین یولونداجنگ و جهادا إده‌ک
پیغمبرلری دئدی . اگر جنگ وجهاد فرمانی صادر اولا ممکن درجنگ -
إتمیه‌سیز . دئدیلر . نئجه‌ممکن در اللّهین یولونداجنگ إتمیه ک ، بیر
صورتده‌که (دشمنلر) بیزی ئوزیوردوموزدان واولادلاری‌میزدان آیری
سالیبلار . اما وقتیکه جهاد فرمانی اونلارا صادراولدی ، بیرآزعدّه‌دن
سوای اوندان اوزدؤندردیلر واللّه ظالم لرین اعمالیندان کاملا " آگاهدر
(۲۶۴) وپیغمبرلری اونلارا دئدی . اللّه تعالی "طالوتی "سیزین اوچون
شاه و فرمانده تعیین إدیب . دئدیلر . نئجه اوبیزه حکومت إده‌بیلر ،
بیرصورتده که بیزئوزوموز حکومته اوندان شایسته‌تریک واونون چوخ
مال وثروتی یوخدر . پیغمبرلری دئدی . بوحقیقت درکه اللّه تعالی اونی
سیزین اوچون انتخاب إدیب واونا علمدن وجسمدن ساری وسعت وقدرت
باغیشله یب . الله تعالی ئوزملکین هرکیمه ایسته سه باغیشلار . الله
وسعت باغیشلیان وعالم در (۲۴۷) وپیغمبرلری اونلارا دئدی . اونون
حکومتی نین نشانه سی بو درکه عهدصندوقی کی اوندا سیزین اوچون
آرامش خاطر پروردگار یزطرفیندن وار (وتوراتین الواحی) و مابقی
وسایل آل موسی وآل هارون اوندادر وملکلراونی حمل إدیرلر ، سیزه
یتیشه جک و اوندا آیدین حجت لرسیزین اوچون واردر ، اگر سیزین
ایمانیز اولسا (۲۴۸)

فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِٱلۡجُنُودِ قَالَ إِنَّ ٱللَّهَ مُبۡتَلِيكُم
بِنَهَرٖ فَمَن شَرِبَ مِنۡهُ فَلَيۡسَ مِنِّي وَمَن لَّمۡ يَطۡعَمۡهُ فَإِنَّهُۥ
مِنِّيٓ إِلَّا مَنِ ٱغۡتَرَفَ غُرۡفَةَۢ بِيَدِهِۦۚ فَشَرِبُواْ مِنۡهُ إِلَّا قَلِيلٗا
مِّنۡهُمۡۚ فَلَمَّا جَاوَزَهُۥ هُوَ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥ قَالُواْ
لَا طَاقَةَ لَنَا ٱلۡيَوۡمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِۦۚ قَالَ ٱلَّذِينَ
يَظُنُّونَ أَنَّهُم مُّلَٰقُواْ ٱللَّهِ كَم مِّن فِئَةٖ قَلِيلَةٍ
غَلَبَتۡ فِئَةٗ كَثِيرَةَۢ بِإِذۡنِ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ مَعَ ٱلصَّٰبِرِينَ ٢٤٩
وَلَمَّا بَرَزُواْ لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِۦ قَالُواْ رَبَّنَآ أَفۡرِغۡ
عَلَيۡنَا صَبۡرٗا وَثَبِّتۡ أَقۡدَامَنَا وَٱنصُرۡنَا عَلَى ٱلۡقَوۡمِ
ٱلۡكَٰفِرِينَ ٢٥٠ فَهَزَمُوهُم بِإِذۡنِ ٱللَّهِ وَقَتَلَ
دَاوُۥدُ جَالُوتَ وَءَاتَىٰهُ ٱللَّهُ ٱلۡمُلۡكَ وَٱلۡحِكۡمَةَ
وَعَلَّمَهُۥ مِمَّا يَشَآءُۗ وَلَوۡلَا دَفۡعُ ٱللَّهِ ٱلنَّاسَ بَعۡضَهُم
بِبَعۡضٖ لَّفَسَدَتِ ٱلۡأَرۡضُ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ ذُو
فَضۡلٍ عَلَى ٱلۡعَٰلَمِينَ ٢٥١ تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱللَّهِ
نَتۡلُوهَا عَلَيۡكَ بِٱلۡحَقِّۚ وَإِنَّكَ لَمِنَ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ٢٥٢

وقتیکه طالوت قشوناحرکت وئردی ، دئدی . اللّه‌سیزی بیرسوچاییناان امتحان إده جک . پس هرکیم اوسودان چوخ ایچسه مندن دئیل وهر کس بیرآو وشدان آرتیق ایچمه سه اومندن در . بیر آزعدّه دن سوای هامیسی اوسودان ایچدیلر . صونراطالوت و ایمان‌گتیرنلر چایدان گئچدیلر (بیرعده‌اونلاردان) دئدیلر . بوگون‌بیزیم‌جالوتون‌وقشونون مقـا بلینده طاقتی میز یوخدر . امااوکسلری که لقاءاللّهه عقیده لری وارایدی دئدی لر . (چوخ اولوبدر که)آزعده لراللّهین اذنی لـن چوخ عده لره غلبه تاپیبلار و اللّه همیشه صبر و استقامت إدنلرین آرخاسی‌در (۲۴۹)وقتیکه‌جالوتون‌وقشونونون‌مقابلینده‌قرارتاپدیلار ، دئدیلر . پروردگارا ، بیزیم صبر و طاقتی میزی آرتیر و قدم لریمیزی محکم و ثابت إیله و بیزه کمک إت تاکافرلرین قومناپیروز اولاق ۲۵۰ صونرااللّهین‌اذنیلن‌کافرلری‌سنیدیریب‌وقوودولار . داودجوان‌جالوتی ئولدوردی‌واللّه اوناحکومت‌و حکمت عطا إتدی واوندان که ایستیردی داودا تعلیم‌وئردی و اگر اللّه بعضی خلقی بعضی لرین وسیله سلین دفع إتمه سئیدی ، یقینا " فسادیئر اوزون گتورردی ولکن اللّه اهـل عالَمه همیشه فضل و بخششی وار (۲۵۱) بونلاراللّهین آیاتی در کـه حقیقتا " سنه تلاوت إدیریک و مسلما " سن مرسل پیغمبر لردن سن (۲۵۲)

۞ تِلْكَ ٱلرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ ۘ مِّنْهُم مَّن كَلَّمَ ٱللَّهُ ۖ
وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَٰتٍ ۚ وَءَاتَيْنَا عِيسَى ٱبْنَ مَرْيَمَ ٱلْبَيِّنَٰتِ
وَأَيَّدْنَٰهُ بِرُوحِ ٱلْقُدُسِ ۗ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ مَا ٱقْتَتَلَ ٱلَّذِينَ
مِنۢ بَعْدِهِم مِّنۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ ٱلْبَيِّنَٰتُ وَلَٰكِنِ ٱخْتَلَفُوا۟
فَمِنْهُم مَّنْ ءَامَنَ وَمِنْهُم مَّن كَفَرَ ۚ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ مَا ٱقْتَتَلُوا۟
وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿٢٥٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَنفِقُوا۟
مِمَّا رَزَقْنَٰكُم مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِىَ يَوْمٌ لَّا بَيْعٌ فِيهِ وَلَا خُلَّةٌ وَلَا
شَفَٰعَةٌ ۗ وَٱلْكَٰفِرُونَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٢٥٤﴾ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ
ٱلْحَىُّ ٱلْقَيُّومُ ۚ لَا تَأْخُذُهُۥ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ ۚ لَّهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا
فِى ٱلْأَرْضِ ۗ مَن ذَا ٱلَّذِى يَشْفَعُ عِندَهُۥٓ إِلَّا بِإِذْنِهِۦ ۚ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ
أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۖ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَىْءٍ مِّنْ عِلْمِهِۦٓ إِلَّا بِمَا
شَآءَ ۚ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ ۖ وَلَا يَـُٔودُهُۥ حِفْظُهُمَا ۚ
وَهُوَ ٱلْعَلِىُّ ٱلْعَظِيمُ ﴿٢٥٥﴾ لَآ إِكْرَاهَ فِى ٱلدِّينِ ۖ قَد تَّبَيَّنَ ٱلرُّشْدُ
مِنَ ٱلْغَىِّ ۚ فَمَن يَكْفُرْ بِٱلطَّٰغُوتِ وَيُؤْمِنۢ بِٱللَّهِ فَقَدِ
ٱسْتَمْسَكَ بِٱلْعُرْوَةِ ٱلْوُثْقَىٰ لَا ٱنفِصَامَ لَهَا ۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥٦﴾

بعضی پیغمبرلری بعضی لرینه فضیلت وئردیک. اونلارین بعضی لریلن الله دانیشدی و بعضی لری اوجا رتبه تاپدیلار ومریمین اوغلی عیسی یا آشکار معجزه و آیدین حجت لر وئردیک واونی روح القدس وسیله سیلن تقویت اتدیک و اگر الله ایسته سئیدی پیغمبر لری و معجزه لری گؤندرندن صونرا مخلوق بیربیریلن ساواشمازدیلار، ولی بومخلوق ایدی که اختلاف اِتدیلر. بعضی لری ایمان گتیردیلر و بعضی لری کافر اولدولار. گئنه اگر الله ایسته سئیدی اونلاربیربیریلن چیرپیشمازدیلار و لکن الله هرنه اراده اِتسه عمل اِدر (۲۵۳) ای اوکسلری که ایمان گتیریب سیز، اوزاد لاردان که سیزه روزی اِتمیشیک (یوخسول لارا) انفاق اِدین، اوندان قباق که بیرگون یتیشه که اوگون نه بیرزاد آلماق اولار ونه دوستلوق و نه شفاعت کارا گلر وکافرلر (بیلرلر که) ظالمی ایدیلر (۲۵۴) اللّه درکه اوندان سوای معبود یوخدر، دیری و ئوزذاتینه قائم در. یونگول وآغیر یوخی اونا گلمز. هرنه که گؤیلرده وهرنه که یئرده وارها میسی اونا تعلّقی وار. کیمیدر که اونون حضورینده شفاعت اِده؟ مگر اونون اذنیلن. هامی نین گله جگین و گئچه جگین بیلیر و اونون علمی نین هیچ مرتبه سینه خلقین احاطه سی یوخدر مگر اوقدر که او ایستیه. اونون تخت سلطنتی گؤیلری و یئری بوتون احاطه اِدیب واونلاری، حفظ اِتمک اونون اوچون مشگل دئیل. اعلی مقام وبیوگ قدرت مخصوص الله در (۲۵۵) دین ابشینده هیچ مجبور چولوق یوخدر چونکه دوز یول اَیری یولدان وایمان کفردن معلوم و بیان اولوبدی. پس هرکیم کفر و طاغوت یولوندان قییته واللّها ایمان گتیره، محکم دستگیره دن یا پیشیب که قطع اولماق اوندا یوخدر و الله (مخلوقون دانیشغین و اعمالین) اِشیدن و بیلن در (۲۵۶)

ٱللَّهُ وَلِيُّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ يُخۡرِجُهُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِۖ
وَٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَوۡلِيَآؤُهُمُ ٱلطَّٰغُوتُ يُخۡرِجُونَهُم مِّنَ
ٱلنُّورِ إِلَى ٱلظُّلُمَٰتِۗ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِۖ هُمۡ فِيهَا
خَٰلِدُونَ ﴿٢٥٧﴾ أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِي حَآجَّ إِبۡرَٰهِـۧمَ فِي رَبِّهِۦٓ
أَنۡ ءَاتَىٰهُ ٱللَّهُ ٱلۡمُلۡكَ إِذۡ قَالَ إِبۡرَٰهِـۧمُ رَبِّيَ ٱلَّذِي يُحۡيِۦ
وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا۠ أُحۡيِۦ وَأُمِيتُۖ قَالَ إِبۡرَٰهِـۧمُ فَإِنَّ ٱللَّهَ يَأۡتِي
بِٱلشَّمۡسِ مِنَ ٱلۡمَشۡرِقِ فَأۡتِ بِهَا مِنَ ٱلۡمَغۡرِبِ فَبُهِتَ ٱلَّذِي
كَفَرَۗ وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٥٨﴾ أَوۡ كَٱلَّذِي مَرَّ
عَلَىٰ قَرۡيَةٖ وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا قَالَ أَنَّىٰ يُحۡيِۦ هَٰذِهِ ٱللَّهُ
بَعۡدَ مَوۡتِهَاۖ فَأَمَاتَهُ ٱللَّهُ مِاْئَةَ عَامٖ ثُمَّ بَعَثَهُۥۖ قَالَ كَمۡ لَبِثۡتَۖ
قَالَ لَبِثۡتُ يَوۡمًا أَوۡ بَعۡضَ يَوۡمٖۖ قَالَ بَل لَّبِثۡتَ مِاْئَةَ عَامٖ
فَٱنظُرۡ إِلَىٰ طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمۡ يَتَسَنَّهۡۖ وَٱنظُرۡ إِلَىٰ
حِمَارِكَ وَلِنَجۡعَلَكَ ءَايَةٗ لِّلنَّاسِۖ وَٱنظُرۡ إِلَى
ٱلۡعِظَامِ كَيۡفَ نُنشِزُهَا ثُمَّ نَكۡسُوهَا لَحۡمٗاۚ فَلَمَّا
تَبَيَّنَ لَهُۥ قَالَ أَعۡلَمُ أَنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ﴿٢٥٩﴾

اللّه اوکسلرین آرخاسی در که ایمان گتیریبلر .اونلاری قارانلیقدان نوراطرف چیخارتار و اونلار که کافراولدولار ،طاغوت (آزقین پیشوا) اونلارین آرخاسی در .اونلاری‌نوردان‌ظلماتا ساری آپارار .اونلارجهنم اهلی دیلر و همیشه لیک اوردا قالاجاق لار (۲۵۷) گوُرمه دین اوکسی که پروردگاری اونا ملک و حکومت وئرمیشدی ،اللّه بارەسنیده ابراهیم لن بحث ومجادله‌ده ایدی .وقتیکه ابراهیم اونا دئدی .منیم پروردگاریم اواللّه‌دیر که دیری ائدر وئولدورر . (نمرود) دئدی .منده دیری ائدیب و ئولدورە بیلرم (دستور وئردی ایکی نفر زندانی گتیردیلر .بیرین آزاد ائدیب واوبیریسین ئولدوردی) ابراهیم دئدی .اللّه‌گونی‌مشرقدن چیخار دیر ،سن اونی مغربدن چیخارت .اوکافر مبهوت قالدی واللّه هیچوقت‌ظالم قومون راهنماسی اولماز (۲۵۸) یااوشخص کیمی (عزیر پیغمبر) که‌بیر کنددن‌گئچیردی‌اوحالداکه‌کندین داملاری یئخیلیب و تیرلری تؤکولموشدی؟دئدی (تعجّب ائدیرم که) اللّه‌نئجه ئولی‌لری دوباره دیری‌ائده‌جکدی؟پس‌اللّه اونی یوزئیل ئولدوردی .صونرااونی دیری ائدیب و اونا دئدی .نه قدریاتیبسان؟دئدی (تقریبا") بیرگون یا بیرگوندن .بیرقسمتی‌اللّه دئدی نه بلکه یوزئیل یا تیب‌سان ،پس ئوزغذا و اوایچمه لیوه باخ و گوُرگیلن کـه هنـوز تغییـر تاپمایب‌و الاغیوابیرنظرسال (وگوُرنئجه‌دار به داغـون اولوبـدی) بوایـش اوجهته‌دیر که سنی خلق اوچون حجت قرار وئره ک .ایندی سوموکلـره باخگیلن‌که‌نئجه‌اونلاری جمع و جور ائده جه ییک‌وبیربیرینه یـاپیشدیریب واونلارااُت (ودری) ئورتـه جه‌ییک .وقتیکه‌بو حقایق اوناروشـن اولدی ،دئدی .ایندی حقیقتا" بیلدیم که اللّه هربیرشیئه قادِر در (۲۵۹)

وَإِذْ قَالَ إِبْرَٰهِـۧمُ رَبِّ أَرِنِى كَيْفَ تُحْىِ ٱلْمَوْتَىٰ قَالَ أَوَلَمْ
تُؤْمِن قَالَ بَلَىٰ وَلَٰكِن لِّيَطْمَئِنَّ قَلْبِى قَالَ فَخُذْ أَرْبَعَةً مِّنَ
ٱلطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ ٱجْعَلْ عَلَىٰ كُلِّ جَبَلٍ مِّنْهُنَّ جُزْءًا
ثُمَّ ٱدْعُهُنَّ يَأْتِينَكَ سَعْيًا وَٱعْلَمْ أَنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٦٠﴾
مَّثَلُ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَٰلَهُمْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ
أَنۢبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ فِى كُلِّ سُنۢبُلَةٍ مِّا۟ئَةُ حَبَّةٍ وَٱللَّهُ يُضَٰعِفُ
لِمَن يَشَآءُ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٦١﴾ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَٰلَهُمْ
فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ثُمَّ لَا يُتْبِعُونَ مَآ أَنفَقُوا۟ مَنًّا وَلَآ أَذًى لَّهُمْ
أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ
﴿٢٦٢﴾ ۞ قَوْلٌ مَّعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّن صَدَقَةٍ يَتْبَعُهَآ
أَذًى وَٱللَّهُ غَنِىٌّ حَلِيمٌ ﴿٢٦٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تُبْطِلُوا۟
صَدَقَٰتِكُم بِٱلْمَنِّ وَٱلْأَذَىٰ كَٱلَّذِى يُنفِقُ مَالَهُۥ رِئَآءَ ٱلنَّاسِ
وَلَا يُؤْمِنُ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ فَمَثَلُهُۥ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ
تُرَابٌ فَأَصَابَهُۥ وَابِلٌ فَتَرَكَهُۥ صَلْدًا لَّا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ
شَىْءٍ مِّمَّا كَسَبُوا۟ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٢٦٤﴾

ربع الحزب ٥

و چون ابراهیم دئدی .پروردگارا ،منه نشان وئر که ئولی لری نئجه
دیریءادیرسن ،اللّه بویوردی .مگر اینانمیرسان ؟ابراهیم دئدی .بلی
اینانیرام ،ولیایستیرم کهقلبیم آرتیق اطمینان تاپسین .اللّهبویوردی
پس دؤرت دانه قوش توتگیلن واونلارین اًتلرین ببربیرینه قـات ،
سونرا هرتکه‌سین‌بیرداغین باشیناقویگیلن .سونرادان‌اوقوشلاری سسله
تا سرعتی لن سنه ساری اوچوب گلسینلر و بیلگیلن که اللّه قدرتلی
وحکمتلیدر (۲۶۰)اوکسلرین‌مَثلی‌که ئوز مال لاریندان اللّه یولوندا
باغیشلیرلار ،دانه مَثلی کیمیدر که یئدّی سنبل گتیره و هرسنبلـده
یوزدانه اولا و اللّه هر کیمه ایسته سه اونی نئچه برابر آرتیرارواللّـه
وسعت‌باغیشلیان وعالِم در (۲۶۱)اونلار که ئوز مـال لاریندان‌اللّه
یولوندا باغیش لیرلار و باغیشلیان دان سونرا منّت قویمایب و آزار
إتمیرلر ،اونلارین اَجرو ثوابی پروردگارین یانیندامحفوظ در وهیچ
قورخی‌وغم‌و غصه‌اونلاراوچون اولمیاجاق (۲۶۲) (سائلی لن)گؤزل
سؤز دانیشماق و طلب مغفرت (و معذرت ایسته مک)او بخشـش دن
که دالیجا منّت و آزار(دیل یاراسی)واقع اولا ،یـاخشی در واللّـه
تعالی غنی و صبرلی مهرباندر (۲۶۳)ای اوکسلری که ایمان‌گتیریب
سیز ،ئوز صدقه لریزی منّت و آزار یلن باطل‌إتمه‌ین ،او شخص کیمی
که ئوزمال و ثروتین تظاهر و تفاخر اوچون خلقه انفاق إدیر واللّهـا
وصون گونه ایمانی یوخدر .اونون‌مَثلی صاف داش‌مَثلی کیمیدر کـه
دانه سپه لر و اوستونده توریاق اوتورا ،صونرا تندیاغیش اوناصابت
إده واونی صاف داش صورتینده باقی قویاو قادراولمیالار ببر شیئی
اونداناَله‌گتیره‌لرواللّه‌هیچوقت‌کافر قومون راهنماسی اولماز (۲۶۴)

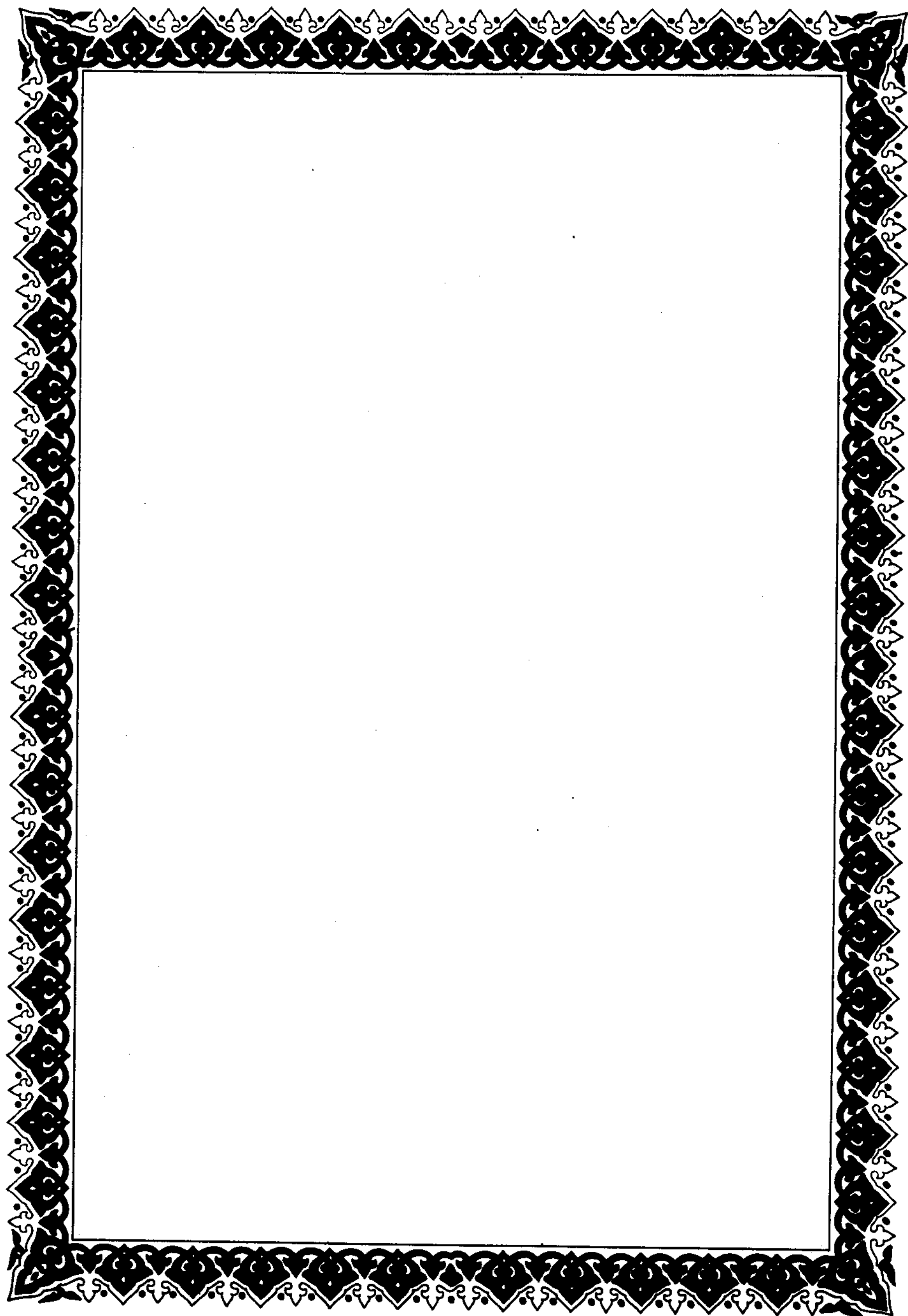
وَمَثَلُ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَٰلَهُمُ ٱبْتِغَآءَ مَرْضَاتِ ٱللَّهِ
وَتَثْبِيتًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍۭ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا وَابِلٌ
فَـَٔاتَتْ أُكُلَهَا ضِعْفَيْنِ فَإِن لَّمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطَلٌّ ۗ
وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٦٥﴾ أَيَوَدُّ أَحَدُكُمْ أَن تَكُونَ
لَهُۥ جَنَّةٌ مِّن نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ لَهُۥ
فِيهَا مِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ وَأَصَابَهُ ٱلْكِبَرُ وَلَهُۥ ذُرِّيَّةٌ ضُعَفَآءُ
فَأَصَابَهَآ إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ فَٱحْتَرَقَتْ ۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ
لَكُمُ ٱلْءَايَٰتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٦٦﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوٓا۟ أَنفِقُوا۟ مِن طَيِّبَٰتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّآ أَخْرَجْنَا
لَكُم مِّنَ ٱلْأَرْضِ ۖ وَلَا تَيَمَّمُوا۟ ٱلْخَبِيثَ مِنْهُ تُنفِقُونَ وَلَسْتُم
بِـَٔاخِذِيهِ إِلَّآ أَن تُغْمِضُوا۟ فِيهِ ۚ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ غَنِىٌّ حَمِيدٌ
﴿٢٦٧﴾ ٱلشَّيْطَٰنُ يَعِدُكُمُ ٱلْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُم بِٱلْفَحْشَآءِ ۖ
وَٱللَّهُ يَعِدُكُم مَّغْفِرَةً مِّنْهُ وَفَضْلًا ۗ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٦٨﴾
يُؤْتِى ٱلْحِكْمَةَ مَن يَشَآءُ ۚ وَمَن يُؤْتَ ٱلْحِكْمَةَ فَقَدْ
أُوتِىَ خَيْرًا كَثِيرًا ۗ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّآ أُو۟لُوا۟ ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿٢٦٩﴾

اوکسلرین مُثلی که مال لارین اللّه رضا سینا و ئوزایمانلارین تثبیت
إتمک اوچون باغیشلیرلار ،اوباغین مُثلی کیمیدر کەمرغوب یئردەواقع
اولا و چوخلی یاغیش اونایاغا واونون محصولون آرتیرا ،و اگر تند
یاغیش یاغماسادا ،نارین یاغیشلار اونا اصابت إدەواللّەسیزین اعمالیزی
گؤرن و بیلن در (۲۶۵) آیا سیزدن بیرنفردوست تو تارکەاونون (بیر
یاخشی و بیوگ) اوزوم و خرما باغی اولسون واوباغدا آخارسولار جاری
اولوب و همەجورە میوە آغاجلاری موجوداولسون ،بیرصورتدەکەئوزی
قوجالیب و بالاجا و ضعیف اوشاقلاری اولسون (بیردن) اوباغا
یاندیران بیریئل آتیب و باغی بکلّی یاندیرسین (البتە هیچکس دوست
تو تماز ــ ریاکارلارین اعمالی بومُثلەبنزر) اللّەتعالی ئوزآیاتین سیزین
اوچون بوجور آشکار ابیان إدیر ،شاید سیز عاقلانەفکرإدە سیز (۲۶۶)
ای اوکسلری که ایمان گتیریب سیز ،پاک ویاخشی شیئی لردن که کسب
إدیب ،یایئردن سیزین اوچون عملە گتیرمیشیک ،الە گتیریب سیز
(اللّه یولوندا) انفاق إدین وقولای شیئلری کەئوزوز اونلاری آلماقدان
امتناع إدر سیز مگر مجبور حالیندا ،بذل و بخشش اوچون انتخاب
إتمە ین و بیلین که اللّه تعالی غنی و احتیاج سیز و لایق هرگونەحمد
و ثنادر (۲۶۷) شیطان سیزە فقر و یوخسول لوق وعدە سی وئریر و
سیزی پیس عمل لرە و ادارإدیر . ولی اللّه تعالی سیزی ئوزطرفیندن
باغیشلانماقا و فضل و بخششە ساری دعوت إدیر .البتە اللّەوسعت
باغیشلیان وعالِم در (۲۶۸) اللّه هرکیمسیە ارادە إتسە .علم وحکمت
اونا عطا إدر وهرکسە که علم وحکمت عطا إتدی ،اوناچوخ رحمت و
احسان مرحمت إدیبدر .بوحقیقتەپی آپار مازلار مگر عاقل انسانلار و
علم وکمال صاحبلری (۲۶۹)

۞ وَإِن كُنتُمْ عَلَىٰ سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُوا۟ كَاتِبًا فَرِهَٰنٌ مَّقْبُوضَةٌ ۖ
فَإِنْ أَمِنَ بَعْضُكُم بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ ٱلَّذِى ٱؤْتُمِنَ أَمَٰنَتَهُۥ وَلْيَتَّقِ
ٱللَّهَ رَبَّهُۥ ۗ وَلَا تَكْتُمُوا۟ ٱلشَّهَٰدَةَ ۚ وَمَن يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُۥٓ
ءَاثِمٌ قَلْبُهُۥ ۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٢٨٣﴾ لِّلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ وَإِن تُبْدُوا۟ مَا فِىٓ أَنفُسِكُمْ أَوْ تُخْفُوهُ
يُحَاسِبْكُم بِهِ ٱللَّهُ ۖ فَيَغْفِرُ لِمَن يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ ۗ
وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٨٤﴾ ءَامَنَ ٱلرَّسُولُ بِمَآ أُنزِلَ
إِلَيْهِ مِن رَّبِّهِۦ وَٱلْمُؤْمِنُونَ ۚ كُلٌّ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ
وَرُسُلِهِۦ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّن رُّسُلِهِۦ ۚ وَقَالُوا۟ سَمِعْنَا
وَأَطَعْنَا ۖ غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ ٱلْمَصِيرُ ﴿٢٨٥﴾ لَا يُكَلِّفُ
ٱللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ۚ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا ٱكْتَسَبَتْ ۗ
رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَآ إِن نَّسِينَآ أَوْ أَخْطَأْنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ
عَلَيْنَآ إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُۥ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا
تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِۦ ۖ وَٱعْفُ عَنَّا وَٱغْفِرْ لَنَا وَٱرْحَمْنَآ ۚ
أَنتَ مَوْلَىٰنَا فَٱنصُرْنَا عَلَى ٱلْقَوْمِ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٢٨٦﴾

و اگر سفرده اولاسیز و کاتب تاپابیلمیه سیز ،وثیقه‌وگروی آلین واگر سیزدن بیرنفربیرشخصی اَمین‌قراروئردی (وثیقه‌سیزامانت‌تاپشیردی) اوشخص اَمین‌گره‌کاامانتی (وقتینده صحیح و سالم امانت صاحبینه) تحویل وئرسین واللّه دان که اونون پروردگاری در ،قورخسـون و حقیقتی و شهادتی دانماسین و هرکیم‌کتمان إده ،اوشخص قلـبا " گناهکاردر و اللّه سیزین تمام اَعمالیزه عالِم و آگاهدر (۲۸۳) هـر نه که گؤیلرده واروهرنه که یئرده وارهامی سی اللّهین‌ملکی درواللّها تعلّقی وار .سیزانسانلار هرنه که قلبیزده اولسا ،اگراونی آشکار إده سیز ،یاگیزلین ساخلیاسیز ،اللّه سیزدن اونون باره سینده حساب آلاجاق ،صونرا هرکیمی ایسته سه باغیشلاروهرکیمی‌ایسته‌سه‌عذاب إدر واللّه تعالی هربیرزادا قادِر در (۲۸۴) پیامبر اسلام اوزادا که پروردگاری طرفیندن اونانازل اولوب ایمان‌گتیریب‌ومؤمنلرهامیسی اللّها و اونون مَلکلرینه و کتابلارینا و پیغمبر لرینه ایمان گتیریبلر (ودئییرلر)بیزاونون پیغمبرلری نین هیچ بیریسی نین آراسیندا فرق قویماریق .بیزاللّهین فرمانین إشیدیب و اطاعت إتدیک . پروردگارا ،سنین بخششوی ایستیریک و بیزیم قییتمک یولوموز سنه ساری در (۲۸۵) اللّه تعالی هیچ کسی مکلّف و موّظف إتمز مگر اونون و سعی ز طاقتی جه .هرقدر یاخشی عمل انجام وئره سیز، ئوز نفعیزه در و هرقدر پیس عمل انجام وئره سیز ئوزضررروزیانیزا در . (مؤمنلر دئییرلر)پروردگارا ،اگر بیزیاددان چیخارتدیق و یا خطا إتدیک ،بیزدن مؤاخذه إتمه .پروردگارا ،اوآغیر تکلیف لری‌که بیزدن اوّلکی لره قرار و ئرمیشیدین ،بیزه قرار وئرمه .پروردگارا ، اوزادا که بیزیم طاقتیمیز یوخدر ،بیزه تحمیل‌إتمه ،بیزی‌عفو إت . بیزی‌باغیشلا ،بیزه رحم إیله .سن بیزیم مولامیزسان ،بیزه کمک لیک إت تاکافرلر قومنا پیروزاولاق (۲۸۶) .

اوکسلرین مُثلی که مال لارین اللّه رضا سینا و ئوزا یمانلارین تثبیت
اِتمک اوچون باغیشلیرلار ،اوباغین مُثلی کیمیدر کەمرغوب یئردەواقع
اولا و چوخلی یاغیش اونا یاغا واونون محصولون آرتیرا ، و اگر تند
یاغیش یاغماسادا ، نارین یاغیشلار اونا اصابت اِدەواللّەسیزین اعمالیزی
گؤرن و بیلن در (۲۶۵) آیا سیزدن بیرنفردوست تو تارکەاونون (بیر
یاخشی و ببوگ) اوزوم و خرما باغی اولسون واوباغدا آخارسولار جاری
اولوب و همەجوره میوه آغاجلاری موجوداولسون ، بیرصورتدەکەئوزی
قوجالیب و بالاجا و ضعیف اوشاقلاری اولسون (بیردن) اوباغا
یاندیران بیریئل آتیب و باغی بکلّی یاندیرسین (البته هیچکس دوست
تو تماز ــ ریاکارلارین اعمالی بوَمُثلەبَنزر) اللّەتعالی ئوزآیاتین سیزین
اوچون بوجور آشکارابیان اِدیر ، شاید سیزعاقلانەفکراِدە سیز (۲۶۶)
ای اوکسلری که ایمان گتیریب سیز ، پاک ویاخشی شیئی لردن که کسب
اِدیب ، یایئردن سیزین اوچون عمله گتیرمیشیک ، اَله گتیریب سیز
(اللّه یولوندا) انفاق اِدبن وقولای شیئلری کەئوزوز اونلاری آلماقدان
امتناع اِدَر سیز مگر مجبور حالیندا ، بذل و بخشش اوچون انتخاب
اِتمه ین و بیلین که اللّه تعالی غنی و احتیاج سیز و لایق هرگونەحمد
و ثنادر (۲۶۷) شیطان سیزه فقر و یوخسول لوق وعده سی وئریبر و
سیزی پیس عمل لره و ادارا اِدیر . ولی اللّه تعالی سیزی ئوزطرفیندن
باغیشلانماقا و فضل و بخشش ساری دعوت اِدیر . البته اللّەوسعت
باغیشلیان وعالِم در (۲۶۸) اللّه هرکیمسیه ارادد اِتسد . علم وحکمت
اونا عطا اِدر وهرکسه که علم وحکمت عطااِتدی ، اوناچوخ رحمت و
احسان مرحمت اِدیبدر . بوحقیقتەپی آپار مازلار مگر عاقل انسانلار و
علم وکمال صاحبلری (۲۶۹)

وَمَآ أَنفَقْتُم مِّن نَّفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُم مِّن نَّذْرٍ فَإِنَّ ٱللَّهَ
يَعْلَمُهُۥ ۗ وَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ ﴿٢٧٠﴾ إِن تُبْدُوا۟
ٱلصَّدَقَٰتِ فَنِعِمَّا هِىَ ۖ وَإِن تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا ٱلْفُقَرَآءَ
فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ وَيُكَفِّرُ عَنكُم مِّن سَيِّـَٔاتِكُمْ ۗ
وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٧١﴾ ۞ لَّيْسَ عَلَيْكَ هُدَىٰهُمْ
وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يَهْدِى مَن يَشَآءُ ۗ وَمَا تُنفِقُوا۟ مِنْ خَيْرٍ
فَلِأَنفُسِكُمْ ۚ وَمَا تُنفِقُونَ إِلَّا ٱبْتِغَآءَ وَجْهِ ٱللَّهِ ۚ
وَمَا تُنفِقُوا۟ مِنْ خَيْرٍ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنتُمْ لَا تُظْلَمُونَ
﴿٢٧٢﴾ لِلْفُقَرَآءِ ٱلَّذِينَ أُحْصِرُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ
لَا يَسْتَطِيعُونَ ضَرْبًا فِى ٱلْأَرْضِ يَحْسَبُهُمُ
ٱلْجَاهِلُ أَغْنِيَآءَ مِنَ ٱلتَّعَفُّفِ تَعْرِفُهُم بِسِيمَٰهُمْ
لَا يَسْـَٔلُونَ ٱلنَّاسَ إِلْحَافًا ۗ وَمَا تُنفِقُوا۟ مِنْ خَيْرٍ
فَإِنَّ ٱللَّهَ بِهِۦ عَلِيمٌ ﴿٢٧٣﴾ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَٰلَهُم
بِٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ
رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٤﴾

نصف الحزب ٥

و اوزادی که انفاق إدیرسیز یانذر إدیرسیز که انفاق إده‌سیز، اللّه اوندان آگاهدر و ظالم لره هیچ کمک إدن‌ومددچی‌اولمیاجاق (۲۷۰) اگر صدقاتی آشکاراوئره‌سیز یاخشیدر ولی اگر صدقاتی گیزلینده‌فقرا لره‌وئره‌سیز، سیزین‌او چون داها یاخشیدر. اللّه‌سیزین گناهلاریزین او ستونی ئورتر. واللّه سیزین (آشکار و گیزلین) اعمالیزدن کاملا" آگاهدر (۲۷۱) (یا پیغمبر) اونلارین هدایتی‌سنی لن دئیل، ولی‌اللّه هرکیمی ایسته سه هدایت إدر و (سیزمؤمنلر) هرنه انفاق‌و احسان‌إده سیز ئوزوز اوچون در. انفاق إتمه یین مگر اللّه رضاسی یولوندا و سیز هر نه انفاق و احسان إتسَز، اونون ثوابی (تمام‌و کمال) سیزه یتیشه جک و سیز ظلم گوُرمیه جکسیز (۲۷۲) صدقات اوفقرااوچون در که اللّه‌یولوندا ایشدن قالیبلار وقادردئیل‌لر (اِمرار معاش اوچون) بیریئره گئت سینلر. اوقدر عزت نفس و متانت‌طبع لری‌واردرکه‌بی‌اطلاع‌اشخاص‌اونلاری‌ثروتمند تصوّر إدیرلرولی‌اونلاری قیافه‌لریندن‌تانیماق‌اولار. هیچوقت اصراریلن خلقدن‌بیرزادی‌ایسته مزلر و هرنه انفاق واحسان (بوجماعته) إتسز، اللّه اوندان آگاهدر (۲۷۳) اوکسلر که مال لارین گئجه وگوندوز، گیزلینده و آشکاردا انفاق إدیرلر، اونلارین اَجر و ثوابی پروردگارین یانیندا محفوظ در وهیچ قورخی وغصه اونلاراوچون اولمیاجاق (۲۷۴)

ٱلَّذِينَ يَأۡكُلُونَ ٱلرِّبَوٰاْ لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ ٱلَّذِي
يَتَخَبَّطُهُ ٱلشَّيۡطَٰنُ مِنَ ٱلۡمَسِّۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ قَالُوٓاْ إِنَّمَا ٱلۡبَيۡعُ
مِثۡلُ ٱلرِّبَوٰاْۗ وَأَحَلَّ ٱللَّهُ ٱلۡبَيۡعَ وَحَرَّمَ ٱلرِّبَوٰاْۚ فَمَن جَآءَهُۥ مَوۡعِظَةٞ
مِّن رَّبِّهِۦ فَٱنتَهَىٰ فَلَهُۥ مَا سَلَفَ وَأَمۡرُهُۥٓ إِلَى ٱللَّهِۖ وَمَنۡ عَادَ
فَأُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِۖ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٢٧٥﴾ يَمۡحَقُ
ٱللَّهُ ٱلرِّبَوٰاْ وَيُرۡبِي ٱلصَّدَقَٰتِۗ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ أَثِيمٍ ﴿٢٧٦﴾
إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَأَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ
وَءَاتَوُاْ ٱلزَّكَوٰةَ لَهُمۡ أَجۡرُهُمۡ عِندَ رَبِّهِمۡ وَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ
وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ ﴿٢٧٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ
وَذَرُواْ مَا بَقِيَ مِنَ ٱلرِّبَوٰٓاْ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ﴿٢٧٨﴾ فَإِن لَّمۡ تَفۡعَلُواْ
فَأۡذَنُواْ بِحَرۡبٖ مِّنَ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦۖ وَإِن تُبۡتُمۡ فَلَكُمۡ رُءُوسُ
أَمۡوَٰلِكُمۡ لَا تَظۡلِمُونَ وَلَا تُظۡلَمُونَ ﴿٢٧٩﴾ وَإِن كَانَ
ذُو عُسۡرَةٖ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ مَيۡسَرَةٖۚ وَأَن تَصَدَّقُواْ خَيۡرٞ لَّكُمۡۖ
إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ﴿٢٨٠﴾ وَٱتَّقُواْ يَوۡمٗا تُرۡجَعُونَ فِيهِ إِلَى
ٱللَّهِۖ ثُمَّ تُوَفَّىٰ كُلُّ نَفۡسٖ مَّا كَسَبَتۡ وَهُمۡ لَا يُظۡلَمُونَ ﴿٢٨١﴾

اونلارکه‌نزول‌خوردولار (قیامتده‌قبردن) دورا بیلمیه جکلرمگراوآ دملر
کیمی‌که شیطانین تماسی اثرینده دیوانه اولوبلار (وئوزتعادل لرین
حفظ‌إده بیلمیرلر ــ نظری تشبیه) بواوجهته در که دئدیلر. آلیش
وئریش‌ده نزول کیمی در. بیرصورتده که اللّه تعالی آلیش وئریشــی
حلال و نزولی حرام إدیب دی. پس هرکس پروردگارین نصیحتی که
اونایتیشیب ،قبول إده و نزول یئمگی ترک إده اللّه اونون‌گئچنلرین
باغیشلار واونون ایشی اللّها قالیبدر و هرکیم بوایشدن اَل چکمیه ،
پس اونلار جهنم اهلی دیلر و اوردا همیشه لیک معذب اولاجاقلار
(۲۷۵)اللّه نزولی محوإدروصدقاتی‌آرتیرار واللّه هیچ بی‌ایمانی و
گناهکاری دوست توتماز (۲۷۶)اوکسلری که ایمان گتیریبلر و یاخشی
عمل انجام وئریر لر و نماز قیلیب و زکات‌پرداخت‌إدیرلر ،اونلارین
اَجرو ثوابی پروردگارین‌یانیندامحفوظ در وهیچ قورخی و غصه‌اونلار
اوچون اولمیاجاق (۲۷۷)ای اوکسلری‌که ایمان گتیریب سیز،اللّه‌دان
قورخون و مابقی نزول دان صرفنظر إدین اگرسیزین حقیقتاً "ایمانیز
وار (۲۷۸)اگرصرفنظر إتمه‌دیز ،پس بیلین که‌اللّهین‌واونون پیغمبری
نین جنگینه قیام إدیب سیز و اگر پشیمان اولاسیز ، اصل‌مال سیزین
ئوزوزون کیدر . نه ظلم إدین ونه ظلم گؤرون (۲۷۹)واگربورجلونون
قدرت‌مالیسی اولمادی ،اونامهلت وفرصت وئرین تاقادراولسون ئوز
بورجون اَداإتسین .واگرصدقه‌اوچون اوناباغیشلیاسیز ،سیزین اوچون
یاخشیدر اگر بیله‌سیز (۲۸۰)قورخون اوگوندن که اوگون اللّهه طرف
قییته جکسیز .و هرکس ئوزعملین جزاسینا یتیشه جک و اونلارا هیچ
ظلم اولمیاجاق (بو آیه قرآن کریمین آخرین آیه‌سی‌در) (۲۸۱) ــ

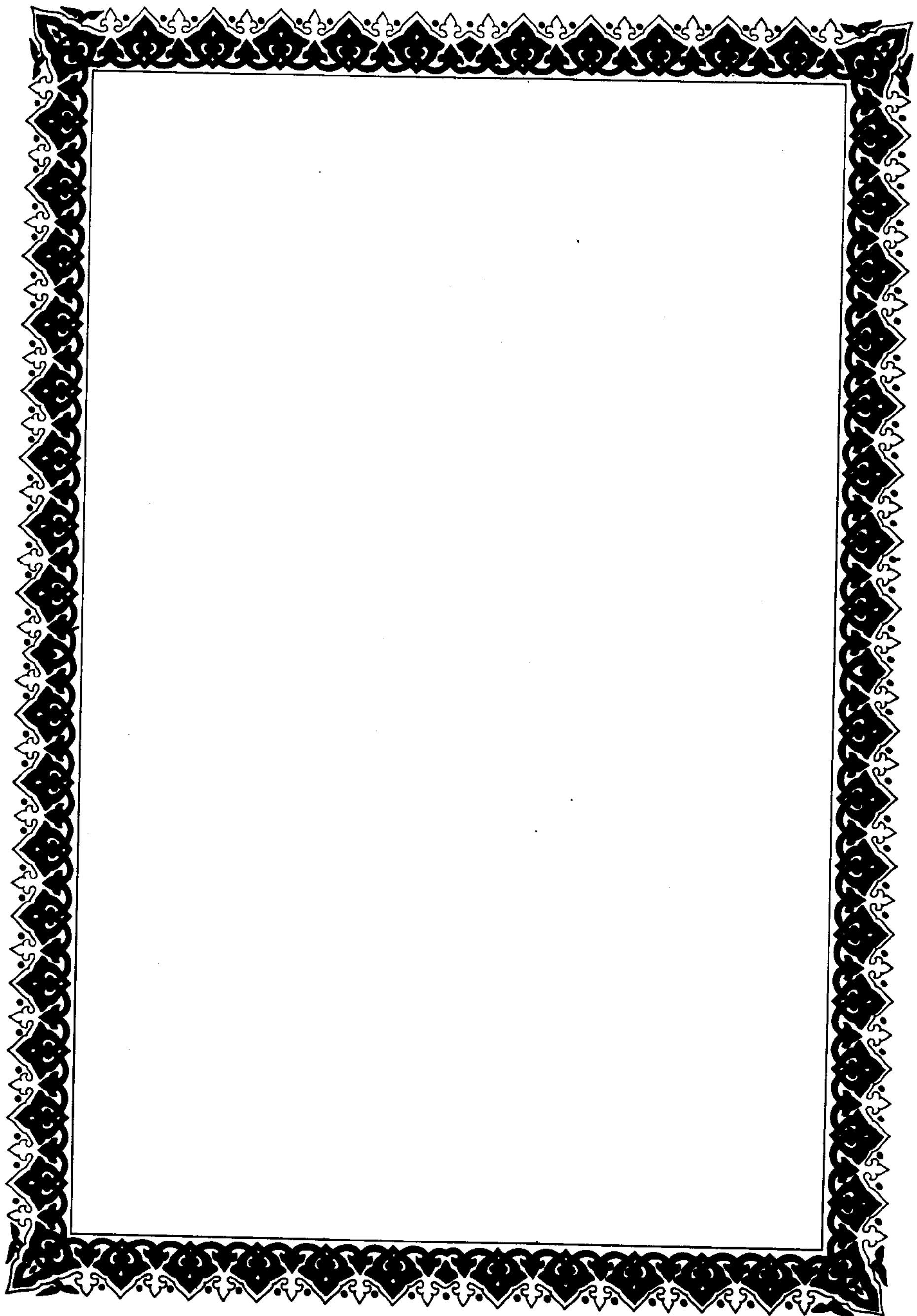
يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِذَا تَدَايَنتُم بِدَيْنٍ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى
فَٱكْتُبُوهُ ۚ وَلْيَكْتُب بَّيْنَكُمْ كَاتِبٌۢ بِٱلْعَدْلِ ۚ وَلَا يَأْبَ
كَاتِبٌ أَن يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ ٱللَّهُ ۚ فَلْيَكْتُبْ وَلْيُمْلِلِ
ٱلَّذِى عَلَيْهِ ٱلْحَقُّ وَلْيَتَّقِ ٱللَّهَ رَبَّهُۥ وَلَا يَبْخَسْ مِنْهُ شَيْـًٔا ۚ
فَإِن كَانَ ٱلَّذِى عَلَيْهِ ٱلْحَقُّ سَفِيهًا أَوْ ضَعِيفًا أَوْ لَا يَسْتَطِيعُ
أَن يُمِلَّ هُوَ فَلْيُمْلِلْ وَلِيُّهُۥ بِٱلْعَدْلِ ۚ وَٱسْتَشْهِدُوا۟ شَهِيدَيْنِ
مِن رِّجَالِكُمْ ۖ فَإِن لَّمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَٱمْرَأَتَانِ
مِمَّن تَرْضَوْنَ مِنَ ٱلشُّهَدَآءِ أَن تَضِلَّ إِحْدَىٰهُمَا فَتُذَكِّرَ
إِحْدَىٰهُمَا ٱلْأُخْرَىٰ ۚ وَلَا يَأْبَ ٱلشُّهَدَآءُ إِذَا مَا دُعُوا۟ ۚ وَلَا تَسْـَٔمُوٓا۟
أَن تَكْتُبُوهُ صَغِيرًا أَوْ كَبِيرًا إِلَىٰٓ أَجَلِهِۦ ۚ ذَٰلِكُمْ أَقْسَطُ
عِندَ ٱللَّهِ وَأَقْوَمُ لِلشَّهَـٰدَةِ وَأَدْنَىٰٓ أَلَّا تَرْتَابُوٓا۟ ۖ إِلَّآ أَن تَكُونَ
تِجَـٰرَةً حَاضِرَةً تُدِيرُونَهَا بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ
أَلَّا تَكْتُبُوهَا ۗ وَأَشْهِدُوٓا۟ إِذَا تَبَايَعْتُمْ ۚ وَلَا يُضَآرَّ كَاتِبٌ
وَلَا شَهِيدٌ ۚ وَإِن تَفْعَلُوا۟ فَإِنَّهُۥ فُسُوقٌۢ بِكُمْ ۗ وَٱتَّقُوا۟
ٱللَّهَ ۖ وَيُعَلِّمُكُمُ ٱللَّهُ ۗ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٨٢﴾

ای اوکسلری‌که‌ایمان‌گتیریبسیزوقتیکه‌معامله‌ٔ (شرطی ، رهنی ، اقساطی) انجام وئریرسیز و بیرتعیین اولموش مدّته کیمی بورجلی اولورسوز ، اونلاری ثبته یئتیرین و کاتب گره کاونلاری ، سیزین آرازدا درستو عدالتی لن یازسین واوکسی که سوادی وار ، گره‌ک یازماق دان‌امتناع اِتمه‌سین ، هما نطورکه‌اللّه‌تعالی‌اوناتعلیم‌اِدیب‌گره‌ک یازسین . بورجلی گره‌ک (بورجون نحوه‌ٔ پرداختین کاتبه دئسین و)امضاء اِتسین واللّه دان قورخسون و بیرزادی قلمدن سالماسین و یااضافه‌اِتمه‌سین واگر بورجلی‌عقلسیز و یا ضعیف و صغیر اولا و یا صلاحیّت امضاءاِتمگی اولمیا ، اونون‌ولی سی‌عدالتی‌لن امضاء اِتسین وایکی‌نفر کیشی شاهد گتیرین . اگر ایکی کیشی اولمادی ، بیرکیشی وایکی نفرآروادکه‌طرفین اونلارارضایتی و اعتمادلاری اولسون ، شاهدگتیرین و اگر اونلاردان بیری فراموشکار اولدی ، اوبیریسی نین خاطرینده قالسین و شهودی وقتیکه احضار اِدیرلر ، حاضر اولماقدان وشهادت و ئرمکدن گره ک امتناع‌اِتمه‌سینلر وهیچوقت کئچیک و بیوگ معامله و (بورجلاری‌و) تاریخین (و سررسیدین) یازماقدان امتناع و سستلوق‌اِتمه‌ین . بوعمل اللّهین‌یانینداعدالت وشهادت اوچون محکم و شکّین قباقین‌آلماقا یاخین در ، مگرحاضر و نقد معامله سیزین آرازداانجام‌تاپااوصورتده سیزه عیب دئیل که اونلاری یازمیاسیز . وقتیکه معامله‌ٔ مهمّ انجام تاپیر ، اوناشاهدتوتون‌وکاتبه وشاهده‌ضرریئتیرمه‌ین (واونلاری‌تهدید یا تطمیع‌اِتمه‌ین)اگربوجورعمل‌اِتسَز ، مسلما "سیزین‌شرارتیزی‌یئتیریر و اللّه دان‌قورخون ، اللّه‌سیزه‌یاخشی تعلیم وئریر واللّه هر بیرزادا عالِم و آگاهدر (۲۸۲)

۞ وَإِن كُنتُمۡ عَلَىٰ سَفَرٖ وَلَمۡ تَجِدُواْ كَاتِبٗا فَرِهَٰنٞ مَّقۡبُوضَةٞۖ
فَإِنۡ أَمِنَ بَعۡضُكُم بَعۡضٗا فَلۡيُؤَدِّ ٱلَّذِي ٱؤۡتُمِنَ أَمَٰنَتَهُۥ وَلۡيَتَّقِ
ٱللَّهَ رَبَّهُۥۗ وَلَا تَكۡتُمُواْ ٱلشَّهَٰدَةَۚ وَمَن يَكۡتُمۡهَا فَإِنَّهُۥٓ
ءَاثِمٞ قَلۡبُهُۥۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ عَلِيمٞ ٢٨٣ لِّلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۗ وَإِن تُبۡدُواْ مَا فِيٓ أَنفُسِكُمۡ أَوۡ تُخۡفُوهُ
يُحَاسِبۡكُم بِهِ ٱللَّهُۖ فَيَغۡفِرُ لِمَن يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَآءُۗ
وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٌ ٢٨٤ ءَامَنَ ٱلرَّسُولُ بِمَآ أُنزِلَ
إِلَيۡهِ مِن رَّبِّهِۦ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَۚ كُلٌّ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ
وَرُسُلِهِۦ لَا نُفَرِّقُ بَيۡنَ أَحَدٖ مِّن رُّسُلِهِۦۚ وَقَالُواْ سَمِعۡنَا
وَأَطَعۡنَاۖ غُفۡرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيۡكَ ٱلۡمَصِيرُ ٢٨٥ لَا يُكَلِّفُ
ٱللَّهُ نَفۡسًا إِلَّا وُسۡعَهَاۚ لَهَا مَا كَسَبَتۡ وَعَلَيۡهَا مَا ٱكۡتَسَبَتۡۗ
رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذۡنَآ إِن نَّسِينَآ أَوۡ أَخۡطَأۡنَاۚ رَبَّنَا وَلَا تَحۡمِلۡ
عَلَيۡنَآ إِصۡرٗا كَمَا حَمَلۡتَهُۥ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِنَاۚ رَبَّنَا وَلَا
تُحَمِّلۡنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِۦۖ وَٱعۡفُ عَنَّا وَٱغۡفِرۡ لَنَا وَٱرۡحَمۡنَآۚ
أَنتَ مَوۡلَىٰنَا فَٱنصُرۡنَا عَلَى ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡكَٰفِرِينَ ٢٨٦

و اگر سفرده اولاسیز و کاتب تاپابیلمیه سیز ، وثیقه‌وگروی آلین واگر سیزدن بیرنفربیرشخصی اَمین قرار وئردی (وثیقه‌سیزامانت تاپشیردی) اوشخص اَمین گره‌کاامانتی (وقتینده صحیح و سالم امانت صاحبینه) تحویل وئرسین والله دان که اونون پروردگاری در ، قورخسون و حقیقتی و شهادتی دانماسین و هرکیم کتمان إده ، اوشخص قلباً " گناهکاردر و الله سیزین تمام اَعمالیزه عالِم و آگاهدر (۲۸۳) هر نه که گؤیلرده واروهرنه که یئرده وارهامی سی اللّهین مُلکی دروالّلها تعلّقی وار . سیزانسانلار هرنه که قلبیزده اولسا ، اگراونی آشکار إده سیز ، یاگیزلین ساخلیاسیز ، الله سیزدن اونون باره سینده حساب آلاجاق ، صونرا هرکیمی ایسته سه باغیشلاروهرکیمی ایسته‌سه‌عذاب إدر والله تعالی هربیرزادا قادِر در (۲۸۴) پیامبر اسلام اوزادا که پروردگاری طرفیندن اونانازل اولوب ایمان‌گتیریب ومؤمنلرهامیسی اللّها و اونون مَلکلرینه و کتابلارینا و پیغمبر لرینه ایمان گتیریبلر (ودئییرلر) بیزاونون پیغمبرلری نین هیچ بیریسی نین آراسیندا فرق قویماریق . بیزاللّهین فرمانین إشیدیب و اطاعت إتدیک . پروردگارا ، سنین بخششوی ایستیریک و بیزیم قییتمک یولوموز سنه ساری در (۲۸۵) الله تعالی هیچ کسی مکلّف و موّظف إتمز مگر اونون و سعی ز طاقتی جه . هرقدر یاخشی عمل انجام وئره سیز ، ئوز نفعیزه در و هرقدر پیس عمل انجام وئره سیز ئوزضرروزیانیزا در . (مؤمنلر دئییرلر) پروردگارا ، اگر بیزیاددان چیخارتدیق و یا خطا إتدیک ، بیزدن مؤاخذه إتمه . پروردگارا ، اوآغیر تکلیف لری که بیزدن اوّلکی لره قرار و ئرمیشیدین ، بیزه قرار وئرمه . پروردگارا ، اوزادا که بیزیم طاقتیمیز یوخدر ، بیزه تحمیل إتمه ، بیزی عفو إت . بیزی باغیشلا ، بیزه رحم إیله . سن بیزیم مولامیزسان ، بیزه کمک لیک إت تاکافرلر قومنا پیروزاولاق (۲۸۶) .

لطفا تلاوتدن اوّل اشاغیداکی کلماتی تصحیح بویورون

صفحه	آیه	نادرست	درست
١٢	٨١	خَطِيٓئَتُهُ ـ يك دندانه اضافى است	خَطِيٓئَتُهُ
٢٢	١٤٢	اَلسُّفَهَا ءُ ـ علامت مد ناقص است	اَلسُّفَهَآءُ
٢٤	١٥٩	اَللَّعِنُونَ ـ فتحه وتشديد براى لام دوم	اَللَّاعِنُونَ
٣٦	٢٢٥	بِاللَّغْوِ ـ فتحه وتشديد براى لام دوم است	بِاللَّغْوِ
٤٦	٢٧٢	لِلْفُقَرَاءِ ـ علامت مد واضح نيست	لِلْفُقَرَآءِ

چاپ اشکالاتی

صفحه	آیه	نادرست	درست
٢	٢	هُدًى	هُدًى
١٠	٦٥	وَلَقَدْ	وَلَقَدْ
١٣	٨٥	تَكْفُرُونَ	تَكْفُرُونَ
٢٣	١٥٣	اسْتَعِينُوا	اسْتَعِينُوا
٢٥	١٦٥	اَلسَّمٰوَاتِ	اَلسَّمٰوَاتِ
٣٤	٢١٧	فِيهِ كَبِيرٌ وَصَدٌّ	فِيهِ كَبِيرٌ وَصَدٌّ
٤٣	٢٥٨	فَبُهِتَ	فَبُهِتَ
٤٣	٢٥٩	فَانْظُرْ	فَانْظُرْ
٤٤	٢٦٢	أَذًى	أَذًى
٤٧	٢٨١	ثُمَّ	ثُمَّ
٤٩	٢٨٣	أَمَانَتَهُ	أَمَانَتَهُ
٤٩	٢٨٥	مِنْ رُسُلِهِ	مِنْ رُسُلِهِ

صفحه	آیه	نادرست	درست
١٠	٦٤	اولماسایدی	اولماسئیدی
١٢	٧٨	بی سوادیلار	بی سواددیلار
١٤	٨٩	گسلین	گلسین
١٤	٩٣	إشیدیك	إشیددیك
١٥	٩٦	اتسین	إتسین
٢١	١٣٨	حلوه لندیریز	جلوه لندیریر
٢٢	١٤٥	ادهسن	إدهسن
٢٦	١٧٠	دینیدن	دینیندن
٢٦	١٧١	بنذیر ؟	بنزیر
٢٦	١٧٤	بئمیرلر	یئمیرلر
٣٢	٢٠٤	دانیشقیلاری	دانیشیقلاری
٣٤	٢١٧	دینیدن	دینیندن
٣٥	٢٢١	دعوت إدیر	دعوت إدیرلر
٣٦	٢٢٦	إدیرلر)	إدیرلر (
٣٧	٢٣٣	اده	إده
٣٨	٢٣٥	آرواادلاری	آروادلاری
٤٢	٢٥٥	کیمیدر	کیمدر
٤٣	٢٥٨	باره سنیده	باره سینده
٤٣	٢٥٩	گئیچیردی	گئچیردی
٤٣	٢٥٩	پس اللّه	صونرا اللّه